

Projekt

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Wałbrzycha na lata 2009-2012
z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 1

**Wytyczne do planu gospodarki
odpadami wynikające z
dokumentów planistycznych
wyższego rzędu**

2009

Spis treści:

1 WYTYCZNE STRATEGICZNE DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH WYŻSZEGO RZĘDU 5

1.1 Synteza wytycznych wynikających z polityki Unii Europejskiej.....	5
1.1.1 Podstawowe założenia polityki ekologicznej	5
1.1.2 Priorytety części środowiskowej Funduszu Spójności (2004 - 2006).....	5
1.1.3 Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy	6
1.2 Synteza wytycznych wynikających z polityki ekologicznej państwa.....	13
1.2.1 Cele i zadania o charakterze systemowym	15
1.2.2 Ograniczanie subsydiów szkodliwych dla środowiska	17
1.2.3 Mechanizmy ekonomiczne i systemy finansowania	18
1.2.4 Udział społeczeństwa - edukacja ekologiczna, dostęp do informacji i poszerzanie dialogu społecznego	19
1.2.5 Współpraca międzynarodowa	19
1.2.6 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	20
1.2.7 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.....	25
1.3 Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010	31
1.3.1 Odpady komunalne	33
1.3.2 Odpady niebezpieczne	34
1.3.3 Odpady pozostałe.....	38
1.4 Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej przyjętej przez samorząd województwa dolnośląskiego	40
1.4.1 Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego".....	41
1.4.2 Uwarunkowania wynikające z Programu Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego.....	41
1.5 Powiatowe priorytety	56
1.5.1 Strategia rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005-2013	56
1.5.2 Program Ochrony Środowiska, Powiat Wałbrzych, Województwo Dolnośląskie.....	57
1.6 Wytyczne wynikające z dokumentów gminnych.....	61
1.6.1 Strategia rozwoju miasta Wałbrzych	61
1.6.2 Strategia zrównoważonego rozwoju miasta Wałbrzycha do roku 2013	65
1.6.3 Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Wałbrzycha.....	66
1.6.4 Plan Rozwoju Lokalnego Wałbrzycha	67
1.6.5 Program Ochrony Środowiska Dla Miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015.....	68
1.6.6 Strategia Rozwoju Edukacji W Gminie Wałbrzych na Lata 2006 - 2013.....	74

2 WYTYCZNE STRATEGICZNE DOTYCZĄCE GOSPODARKI ODPADAMI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH WYŻSZEGO RZĘDU. 76

2.1 Strategiczne kierunki	76
2.1.1 Ogólne zasady gospodarki odpadami	76
2.2 Ogólna strategia gospodarki odpadami w województwie dolnośląskim	86
2.2.1 II Polityka Ekologiczna Państwa.....	87
2.2.2 Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego	90
2.2.3 Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego	91
2.2.4 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.....	91
2.2.5 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (WPGO 2011) - strategia i cele	92

2.2.6	Wytyczne związane z gospodarką odpadami przyjęte w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009-2012	109
2.3	Wytyczne wynikające z zapisów prawa lokalnego	118
2.3.1	Regulamin utrzymania porządku i czystości w mieście Wałbrzych.....	118
2.3.2	Zarządzenie Prezydenta Miasta Wałbrzycha w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych	121
2.3.3	Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015.....	123
2.3.4	Systemowe Rozwiązanie Gospodarki Odpadami Komunalnymi Dla Miasta Wałbrzycha ..	132
2.3.5	Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Miasta Wałbrzych	145
3	KIERUNKI GOSPODARKI ODPADAMI PRZYJĘTE W POLITYCE UNII EUROPEJSKIEJ	146

Spis Tabel:

Tab. 1-1	Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów.....	34
Tab. 1-2	Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018	38
Tab. 1-3	Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018 ..	39
Tab. 1-4.	Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami w powiecie wałbrzyskim (za Powiatowym Programem Ochrony Środowiska).	58
Tab. 1-5.	Zadanie inwestycyjne przyjęte w Strategii Rozwoju miasta w grupie infrastruktury technicznej.	63
Tab. 1-6.	Zadanie inwestycyjne przyjęte w Strategii Rozwoju miasta w grupie lepsze środowisko.....	64
Tab. 1-7.	Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzycha w latach 2004-2007 (na podstawie Programu Ochrony Środowiska).	70
Tab. 1-8.	Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzycha w latach 2004-2007 (na podstawie Programu Ochrony Środowiska).	71
Tab. 1-9.	Struktura wydatków na realizację Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha (na podstawie Programu Ochrony Środowiska miasta Wałbrzycha).....	74
Tab. 2-1	Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w WPGO 2011 celów i zadań	104
Tab. 2-2.	Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami w powiecie wałbrzyskim (za Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami).	116
Tab. 2-3.	Krótkoterminowe zadania pozainwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzych	127
Tab. 2-4.	Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzych.....	127

Spis Rysunków:

Ryc. 1-1 Zmiany w strukturze odzysku i unieszkodliwiania osadów z oczyszczalni ścieków w perspektywie do 2018 r. komunalnych (za KPGO 2010)	39
Ryc. 2-1 Wariant I podziału Województwa Dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi	100
Ryc. 2-2 Wariant II podziału Województwa Dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi	101

1 Wytyczne strategiczne dotyczące ochrony środowiska wynikające z dokumentów planistycznych wyższego rzędu

1.1 Synteza wytycznych wynikających z polityki Unii Europejskiej

1.1.1 Podstawowe założenia polityki ekologicznej

VI Program działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001 – 2010 podkreśla, że realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE. Komisja Europejska wśród czterech priorytetowych obszarów działań wymienia "środowisko i zdrowie". VI Ramowy program działań UE podnosi rangę ochrony gleb i powierzchni ziemi. Strategicznym celem polityki ekologicznej państwa, a także i województwa dolnośląskiego, w tym obszarze jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikającego z narażenia na szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiskowe.

1.1.2 Priorytety części środowiskowej Funduszu Spójności (2004 - 2006)

Dokument programowy ochrony środowiska przewiduje 6 priorytetów dla Funduszu Spójności. Dla województwa dolnośląskiego istotne znaczenie mają następujące priorytety:

Priorytet 1. Budowa i unowocześnianie oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych (poprawa jakości wód powierzchniowych).

Ochrona wód jest jednym z ważniejszych wyzwań, jakie stoją zarówno przed Polską w celu realizacji zobowiązań negocjacyjnych (Dyrektywa 91/271/EWG). Przewiduje się także objęcie wsparciem projektów grupowych, obejmujących mniejsze aglomeracje szczególnie na obszarach wrażliwych środowiskowo.

Priorytet 2. Zwiększenie dostępności wody do picia i poprawa jej jakości.

Priorytet ten związany jest z zapewnieniem bezpieczeństwa i zdrowia ludności. Poprawa jakości wody dostarczanej dla ludności miast i wsi przez wodociągi komunalne i dostosowanie jej do zaostrzonych wymagań prawnych - wynika zarówno z prawa krajowego jak i standardów unijnych.

Priorytet 4. Racionalizacja gospodarki odpadami.

Plany gospodarki odpadami umożliwią zintensyfikowanie działań na rzecz gospodarki odpadami przez podmioty komunalne, które będą mogły być wspierane przez Fundusz Spójności.

Wymogi Funduszu Spójności pozwalają na finansowanie projektów przekraczających 10 mln EURO. Wobec tego wsparciem funduszu mogą być objęte projekty grupowe, polegające na tworzeniu projektów o charakterze zintegrowanym obejmującym grupę gmin oraz łączące w jednym projekcie różne zagadnienia. Inną propozycją może być rozwiązywanie problemów ekologicznych w układzie zlewni lub w granicach regionalnych czy subregionalnych (np. projekt z zakresu gospodarki odpadami obejmujący nawet całe województwo).

1.1.3 Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy

Dyrektywa 2008/98/WE uchyla się dyrektywy 75/439/EWG, 91/689/EWG i 2006/12/WE ze skutkiem od 12 grudnia 2010 r. Natomiast od 12 grudnia 2008 r. obowiązują jednak następujące zmiany:

Dyrektywa wprowadziła nowe dotychczas niestosowane w gospodarce odpadowej pojęcia:

- „bioodpady” oznaczają ulegające biodegradacji odpady ogrodowe i parkowe, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, restauracji, placówek zbiorowego żywienia i handlu detalicznego i porównywalne odpady z zakładów przetwórstwa spożywczego;
- „wytwórca odpadów” oznacza dowolny podmiot, którego działalność prowadzi do powstawania odpadów (pierwotny wytwórca odpadów) lub dowolny podmiot zajmujący się przetwarzaniem wstępnym, mieszaniem lub innymi procesami prowadzącymi do zmiany charakteru lub składu tych odpadów;
- „posiadacz odpadów” oznacza wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną lub prawną będącą w posiadaniu tych odpadów;
- „dealer” oznacza jakikolwiek podmiot występujący w roli zleceniodawcy w transakcji zakupu, a następnie sprzedaży odpadów, w tym oznacza również dealerów, którzy nie obejmują odpadów fizycznie w posiadanie;
- „broker” oznacza jakikolwiek podmiot organizujący odzysk lub unieszkodliwianie odpadów w imieniu innych stron, w tym oznacza również brokerów, którzy nie obejmują odpadów fizycznie w posiadanie;
- „gospodarowanie odpadami” oznacza zbieranie, transport, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów wraz z działaniami wykonywanymi w charakterze dealera lub brokera;
- „zbieranie” oznacza gromadzenie odpadów, w tym również wstępne sortowanie i wstępne magazynowanie odpadów do celów ich transportu do zakładu przetwarzania;
- „selektywna zbiórka” oznacza zbiórkę, w ramach której dany strumień odpadów obejmuje jedynie odpady jednego rodzaju i o tym samym charakterze w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania;
- „zapobieganie” oznacza środki zastosowane zanim dana substancja, materiał lub produkt staną się odpadami, które zmniejszają:

a) ilość odpadów, w tym również przez ponowne użycie produktów lub wydłużenie okresu żywotności produktów;

b) niekorzystne oddziaływanie wytworzonych odpadów na środowisko i zdrowie ludzkie;

c) zawartość substancji szkodliwych w materiałach i produktach;

- „ponowne użycie” oznacza jakikolwiek proces, w wyniku którego produkty lub składniki nie będące odpadami są wykorzystywane ponownie do tego samego celu, do którego były przeznaczone;
- „przetwarzanie” oznacza procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie;
- „odzysk” oznacza jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu, poprzez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym wypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub w szerszej gospodarce. Załącznik II zawiera nie wyczerpujący wykaz procesów odzysku;
- „przygotowanie do ponownego użycia” oznacza procesy odzysku polegające na sprawdzeniu, czyszczeniu lub naprawie, w ramach których produkty lub składniki produktów, które wcześniej stały się odpadami, są przygotowywane do tego, by mogły być ponownie wykorzystywane bez jakichkolwiek innych czynności przetwarzania wstępnego;
- „recykling” oznacza jakikolwiek proces odzysku, w ramach którego materiały odpadowe są ponownie przetwarzane w produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego, ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk;
- Produkty uboczne to substancja lub przedmiot, powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkowanie, wyłącznie jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) dalsze wykorzystywanie danej substancji lub tego przedmiotu jest pewne;
 - b) dana substancja lub przedmiot mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez jakiegokolwiek dalszego przetwarzania innego niż normalna praktyka przemysłowa;
 - c) dana substancja lub przedmiot są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego;
 - d) dalsze wykorzystywanie jest zgodne z prawem i nie doprowadzi do ogólnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko lub zdrowie ludzkie.

1.1.3.1 Hierarchia postępowania z odpadami

Przyjęto następującą hierarchię postępowania z odpadami:

- a) zapobieganie;
- b) przygotowywanie do ponownego użycia;
- c) recykling;
- d) inne metody odzysku, np. odzysk energii; (jako recykling nie jest traktowany dotychczasowy proces R14 - Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części, R15 Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu)
- e) unieszkodliwianie (jako unieszkodliwianie nie jest traktowany proces D16 -Przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania.

1.1.3.2 Utrata statusu odpadu

1. Niektóre określone rodzaje odpadów przestają być odpadami w rozumieniu art. 3 pkt 1, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu i spełniają ściśle kryteria, opracowane zgodnie z następującymi warunkami:

- a) dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;
- b) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;
- c) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów;
- d) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do ogólnych niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego;
- e) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do ogólnych niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.

1.1.3.3 Rozszerzona odpowiedzialność producenta

W celu wzmocnienia działań w zakresie ponownego wykorzystania odpadów i zapobiegania ich powstawaniu, recyklingu oraz innych form odzysku państwa członkowskie mogą podjąć środki prawodawcze lub inne niż prawodawcze w celu zapewnienia, aby każda osoba fizyczna lub prawna, która zawodowo opracowuje, wytwarza, przetwarza, obrabia, sprzedaje lub wwozi produkty (producent produktu) ponosiła rozszerzoną odpowiedzialność producenta.

1.1.3.4 Postępowanie z odpadami

1.1.3.4.1 Odzysk

Państwa członkowskie stosują niezbędne środki, aby zapewnić poddawanie wszystkich odpadów procesom odzysku.

Zdefiniowano proces odzysku R1 polegającym na wykorzystaniu głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii obiektów przekształcania termicznego przeznaczone wyłącznie do przetwarzania komunalnych odpadów stałych, pod warunkiem, że ich efektywność energetyczna jest równa lub większa niż:

— 0,60 dla działających instalacji, które otrzymały zezwolenie zgodnie ze stosowanymi przepisami wspólnotowymi obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2009 r.,

— 0,65 dla instalacji, które otrzymały zezwolenie po dniu 31 grudnia 2008 r., przy zastosowaniu następującego wzoru:

$$\text{Efektywność energetyczna} = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$$

gdzie:

Ep oznacza ilość energii produkowanej rocznie jako energia cieplna lub elektryczna. Oblicza się ją przez pomnożenie ilości energii elektrycznej przez 2,6 a energii cieplnej wyprodukowanej w celach komercyjnych przez 1,1 (GJ/rok).

Ef oznacza ilość energii wprowadzanej rocznie do systemu, pochodzącej ze spalania paliw biorących udział w wytwarzaniu pary (GJ/rok).

Ew oznacza roczną ilość energii zawartej w przetwarzanych odpadach, obliczanej przy zastosowaniu dolnej wartości opałowej odpadów (GJ/rok).

Ei oznacza roczną ilość energii wprowadzanej z zewnątrz z wyłączeniem Ew i Ef (GJ/rok).

0,97 jest współczynnikiem uwzględniającym straty energii przez popiół denny i promieniowanie.

Wzór ten stosowany jest zgodnie z dokumentem referencyjnym dotyczącym najlepszych dostępnych technik dla termicznego przekształcania odpadów.

1.1.3.4.2 Ponowne wykorzystanie i recykling

Z zastrzeżeniem do roku 2015 selektywna zbiórka odpadów będzie obowiązywać przynajmniej w odniesieniu do: papieru, metalu, plastiku i szkła.

Aby dostosować się do celów niniejszej dyrektywy oraz przybliżyć do celu, jakim jest europejskie społeczeństwo recyklingu o wysokiej wydajności zasobów, państwa członkowskie przyjmują wszelkie niezbędne środki służące realizacji następujących celów:

a) do 2020 roku przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło z gospodarstw domowych że te strumienie odpadów są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, zostanie zwiększone wagowo do minimum 50 %;

b) do 2020 r. przygotowanie do ponownego wykorzystania, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania materiałów, w tym wypełniania wyrobisk, gdzie odpady zastępują inne materiały, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, z wyjątkiem materiału występującego w stanie naturalnym zgodnie z definicją zawartą w kategorii 17 05 04 Europejskiego katalogu odpadów, zostanie zwiększone wagowo do minimum 70 %.

1.1.3.5 Unieszkodliwianie

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadkach gdy nie zostaje przeprowadzony odzysk zgodnie odpady podlegały bezpiecznym procesom unieszkodliwiania zgodnym z przepisami art. 13 dotyczącymi ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego.

1.1.3.6 Ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska

Państwa członkowskie stosują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby gospodarowanie odpadami było prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, w szczególności:

- a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;
- b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy;
- c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

1.1.3.7 Koszty

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” koszty gospodarowania odpadami muszą być ponoszone przez pierwotnego wytwórcę odpadów lub przez obecnego lub poprzednich posiadaczy odpadów.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że koszty gospodarowania odpadami będą ponoszone częściowo lub w całości przez producenta produktu, z którego odpady powstaną oraz że dystrybutorzy tych produktów mogą częściowo ponosić te koszty.

1.1.3.8 Zasada samowystarczalności i bliskości

Państwa członkowskie stosują właściwe środki, we współpracy z innymi państwami członkowskimi, jeżeli jest to konieczne lub pożądane, aby ustanowić zintegrowaną i wystarczającą sieć instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych zebranych z gospodarstw domowych, uwzględniającą przypadki, w których zbieranie takie obejmuje również takie odpady od innych wytwórców, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.

Sieć powinna być zaprojektowana w sposób umożliwiający Wspólnocie jako całości stanie się samowystarczalną w zakresie unieszkodliwiania odpadów, jak również odzysku odpadów, o których mowa w ust. 1, a państwom członkowskim umożliwić stopniowe osiągnięcie tego celu indywidualnie, przy uwzględnieniu warunków geograficznych lub zapotrzebowania na specjalistyczne instalacje dla niektórych rodzajów odpadów.

Zasady bliskości i samowystarczalności nie oznaczają, że każde państwo członkowskie musi posiadać na swoim terytorium pełen zakres obiektów do ostatecznego odzysku.

1.1.3.9 Zezwolenia i rejestracje

1.1.3.10 Wydawanie zezwoleń

Państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają dokonywać przetwarzania odpadów, uzyskały zezwolenie od właściwego organu. Zezwolenia takie określają przynajmniej następujące kwestie:

- a) czynności w zakresie monitorowania i kontroli, jakie mogą być niezbędne;
- b) zalecenia dotyczące zamknięcia obiektu i późniejszej ochrony, jakie mogą być niezbędne.

1.1.3.11 Plany gospodarki odpadami

Plany gospodarki odpadami zawierają analizę bieżącej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami na danym obszarze geograficznym, jak również określają środki, jakie należy zastosować, aby udoskonalić racjonalne z punktu widzenia środowiska przygotowanie do ponownego użycia, recyklingu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów i ocenę tego, w jaki sposób plan wspiera realizację celów i przepisów niniejszej dyrektywy.

Plan gospodarki odpadami zawiera, w odpowiednich przypadkach i z uwzględnieniem poziomu geograficznego i pokrycia danego obszaru planowania, przynajmniej następujące informacje:

- a) rodzaj, ilość i źródło odpadów powstających na danym terytorium; odpady, które prawdopodobnie zostaną przemieszczone poza terytorium kraju lub na nie, a także ocenę kształtowania się strumieni odpadów w przyszłości;
- b) obowiązujące dotychczas systemy zbierania odpadów oraz większe instalacje do unieszkodliwiania i odzysku odpadów, w tym wszelkie szczególne rozwiązania dotyczące olejów odpadowych, odpadów niebezpiecznych lub strumieni odpadów objętych szczególnymi przepisami wspólnotowymi;
- c) ocenę potrzeby tworzenia nowych systemów zbierania, zamknięcia istniejących obiektów, dodatkowej infrastruktury na potrzeby odpadów zgodnie z art. 16 oraz, w razie potrzeby, inwestycji związanych z powyższym;
- d) w razie potrzeby wystarczające informacje dotyczące kryteriów lokalizacji do celów identyfikacji obiektów oraz wydolności przyszłych instalacji do unieszkodliwiania lub większych instalacji do odzysku;
- e) ogólną politykę w sprawie gospodarowania odpadami, wraz z planowanymi technologiami i metodami gospodarowania odpadami lub polityki w sprawie odpadów powodujących konkretne problemy w gospodarowaniu odpadami.

1.1.3.12 Programy zapobiegania powstawaniu odpadów

1. Państwa członkowskie opracowują, zgodnie z art. 1 i 4, programy zapobiegania powstawaniu odpadów nie później niż do dnia 12 grudnia 2013 r.

Programy te są zintegrowane z planami gospodarki odpadami, przewidzianymi w art. 28 lub w stosownych przypadkach z innymi programami dotyczącymi polityki w dziedzinie środowiska lub funkcjonują jako odrębne programy. W przypadku, gdy taki program jest zintegrowany z planem gospodarowania odpadami lub innymi programami, środki służące zapobieganiu powstawaniu odpadów muszą zostać wyraźnie zdefiniowane.

2. Programy określone w ust. 1 ustalają cele zapobiegania powstawaniu odpadów. Państwa członkowskie opisują istniejące środki zapobiegawcze i oceniają użyteczność przykładów środków wskazanych w załączniku IV lub innych stosownych środków.

Celem takich celów i środków jest przerwanie powiązania pomiędzy wzrostem gospodarczym a wpływem na środowisko związanym z wytwarzaniem odpadów.

Państwa członkowskie określają odpowiednie właściwe jakościowe lub ilościowe poziomy odniesienia dla przyjętych środków zapobiegania powstawaniu odpadów w celu nadzorowania i oceny postępu w zakresie tych środków, a także mogą w tym samym celu określać odpowiednie jakościowe i ilościowe cele i inne wskaźniki.

Komisja tworzy system wymiany informacji na temat najlepszych praktyk w dziedzinie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz opracowuje wytyczne, aby pomóc państwom członkowskim w przygotowaniu tych programów.

1.1.3.13 Ocena i przegląd planów i programów

Państwa członkowskie zapewniają, aby plany gospodarki odpadami i programy zapobiegania powstawaniu odpadów były oceniane przynajmniej co sześć lat i zmieniane stosownie do potrzeb w odpowiednich przypadkach.

1.1.3.14 Udział społeczeństwa

Państwa członkowskie zapewniają, by zainteresowane strony i organy oraz ogół społeczeństwa miały możliwość udziału w opracowywaniu planów gospodarki odpadami i programów zapobiegania powstawaniu odpadów oraz by miały dostęp do opracowanych już planów i programów, zgodnie z dyrektywą 2003/35/WE lub, jeżeli ma to zastosowanie, dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Państwa członkowskie zamieszczają te plany i programy w dostępnym publicznie portalu internetowym.

1.1.3.15 Prowadzenie ewidencji

Zakłady lub przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 23 ust. 1, wytwórcy odpadów niebezpiecznych oraz zakłady i przedsiębiorstwa, które zawodowo zajmują się zbieraniem

lub transportem odpadów niebezpiecznych lub funkcjonują jako dealerzy i brokerzy odpadów niebezpiecznych, prowadzą w porządku chronologicznym ewidencję ilości, charakteru, miejsca pochodzenia odpadów oraz, w odpowiednich przypadkach, miejsca przeznaczenia, częstotliwości zbierania, sposobu transportu oraz przewidywanej metody przetwarzania odpadów i udostępniają te informacje właściwym organom na ich żądanie.

1.1.3.16 Sprawozdawczość i przegląd

Co trzy lata państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wdrażania niniejszej dyrektywy, w postaci sprawozdania sektorowego w formie elektronicznej. Sprawozdanie to zawiera również informacje o gospodarowaniu olejami odpadowymi i o osiągniętym postępie w zakresie realizacji programów zapobiegania powstawaniu odpadów, a w stosownych przypadkach informacje na temat środków przewidzianych w art. 8 w sprawie rozszerzonej odpowiedzialności producenta. W pierwszym sprawozdaniu sporządzonym do dnia 12 grudnia 2014 r. Komisja dokonuje przeglądu procesu wdrażania niniejszej dyrektywy, w tym przepisów dotyczących wydajności energetycznej, oraz przedstawi wniosek w sprawie jej zmiany, jeżeli jest to stosowne. Sprawozdanie obejmuje także ocenę obowiązujących w państwach członkowskich programów zapobiegania powstawaniu odpadów, celów i wskaźników zapobiegania oraz ocenę możliwości wprowadzenia na szczeblu wspólnotowym programów, w tym systemów odpowiedzialności producenta w przypadku konkretnych strumieni odpadów, celów liczbowych, wskaźników oraz środków związanych z recyklingiem oraz działaniami nakierowanymi na odzysk materiałów i energii, które mogą przyczynić się do skuteczniejszego wypełniania celów.

1.1.3.17 Transpozycja

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy nie później niż do dnia 12 grudnia 2010 r.

1.2 Synteza wytycznych wynikających z polityki ekologicznej państwa

Założenia zawarte w "Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010" przyjętej uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. (M.P.03.33.433) przewidują realizację celów i zadań o charakterze systemowym. Dokument ten wynika z realizacji wymogów cyklicznego sporządzania tego typu opracowań co zostało zawarte w ustawie Prawo ochrony środowiska. Dokument ten jest aktualizacją i uszczegółowieniem długookresowej „II Polityki ekologicznej państwa”. Odnosi to się głównie do priorytetowych kierunków działania określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. "Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010" nie posiada właściwego programu wykonawczego.

Częściowo adekwatne dla zdefiniowanych w powyższym dokumencie celów jest „Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 – 2010” opracowany w roku 2002 r. Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska przygotowane przez Ministerstwo Środowiska wskazują, iż cele i działania ujęte w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010”, oraz ujęte w tabelach w „Programie wykonawczym do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 - 2010” przedsięwzięcia inwestycyjne i pozainwestycyjne, powinny być wykorzystywane przy sporządzaniu między innymi powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska w trojaki sposób, jako:

- podstawa wyjściowa do określenia zadań;
- analogię do sformułowania regionalnych lub lokalnych wskaźników osiągniętych celów;
- inspirację do wprowadzenia tożsamyh zadań na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Komentowane dokumenty Wskazują wytyczne w zakresie ochrony ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody z szczególnym uwzględnieniem:

- ochrony przyrody i krajobrazu;
- ochrony i zrównoważony rozwój lasów;
- ochrony gleb;
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych;
- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Jednym z głównych celów przedstawionych w Polityce jest zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii w tym:

- materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość gospodarki;
- wykorzystanie energii odnawialnej;
- kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią;

oraz dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego z uwzględnieniem:

- podstawowych założeń dotyczących relacji "środowisko zdrowie";
- jakości wód;
- zanieczyszczenie powietrza;
- gospodarowanie odpadami;
- chemikalia w środowisku;
- poważne awarie przemysłowe;
- oddziaływanie hałasu;
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Kolejnym celem jest przeciwdziałanie zmianom klimatu. Plan przewiduje cykliczną ocenę realizacji polityki ekologicznej z uwzględnieniem monitoringu i obiegu informacji o stanie środowiska oraz wskaźników skuteczności polityki, oceny i raporty. Polityka wstępnie szacuje również nakłady na realizację wyznaczonych celów w latach 2003 - 2006 i perspektywnie do 2010 r.

Ustawa Prawo ochrony środowiska w swoim art. 13 stwierdza, że polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. We współczesnym świecie oznacza to przede wszystkim, że polityka ta powinna być

elementem równoważenia rozwoju kraju i harmonizowania z celami ochrony środowiska celów gospodarczych i społecznych. Oznacza to także, że realizacja polityki ekologicznej państwa w coraz większym stopniu powinna dokonywać się poprzez zmiany modelu produkcji i konsumpcji, zmniejszanie materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności gospodarki oraz stosowanie najlepszych dostępnych technik i dobrych praktyk gospodarowania, a dopiero w dalszej kolejności poprzez typowo ochronne, tradycyjne działania takie jak oczyszczanie gazów odlotowych i ścieków, unieszkodliwianie odpadów itp. Na koniec oznacza to również, że aspekty ekologiczne powinny być obligatoryjnie włączane do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach gospodarowania, a także do strategii i programów rozwoju na szczeblu regionalnym i lokalnym.

1.2.1 Cele i zadania o charakterze systemowym

Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych.

Wśród metod realizacji celów polityki ekologicznej państwa w ramach polityk sektorowych priorytet będzie miało stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi. Szczegółowe wskazówki w tym względzie są zawarte w "Wytycznych dotyczących zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych", przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska, jako załącznik do dokumentu pt. "Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 - 2010".

Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska.

Zgodnie z II Polityką ekologiczną państwa jednym z podstawowych rozwiązań służących ochronie środowiska ma być wykorzystanie do tego celu mechanizmów gry rynkowej.

Dzięki aktywizacji rynku do działań na rzecz środowiska zamierza się uzyskać:

- równoprawne warunki w dostępie do ograniczonych zasobów oraz do możliwości odprowadzania zanieczyszczeń przez wszystkie podmioty gospodarcze;
- zachowanie i tworzenie miejsc pracy w dziedzinach mniej obciążających środowisko (tzw. zielone miejsca pracy);
- rozwój produkcji towarów i usług, które mniej obciążają środowisko, a przez to prowadzą do bardziej zrównoważonej konsumpcji;
- ekonomizację ochrony środowiska;
- rozwój produkcji urządzeń służących ochronie środowiska;
- rozwój potencjału doradczego służącego zrównoważonemu rozwojowi;
- wzmocnienie i poszerzenie oferty eksportowej polskich podmiotów gospodarczych zajmujących się ochroną środowiska, zwłaszcza w eksporcie na rynki krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz krajów rozwijających się.

Uzyskanie tych efektów wymaga podejmowania działań bezpośrednich i pośrednich, polegających na tworzeniu warunków do zmiany zachowań przez samorządy regionalne i lokalne, podmioty gospodarcze oraz gospodarstwa domowe. Jednym z istotnych działań jest wspieranie powstawania i zachowania tzw. zielonych miejsc pracy, w szczególności w: rolnictwie ekologicznym, agro i ekoturystyce, leśnictwie i ochronie przyrody, odnawialnych źródłach energii działaniach na rzecz oszczędzania zasobów (zwłaszcza energii i wody), odzysku produktów lub ich części oraz odzysku opakowań i wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych.

Podstawą uzyskania wsparcia będzie przedstawienie przez władze samorządowe (wojewódzkie, powiatowe, gminne pojedynczo lub w stowarzyszeniu) konkretnego programu tworzenia zielonych miejsc pracy. Rząd będzie popierał partnerstwo prywatnopubliczne w działaniach na rzecz tworzenia zielonego rynku pracy.

Stymulowanie rozwoju przemysłu urządzeń ochrony środowiska, zwłaszcza urządzeń wykorzystywanych w ochronie wód i powietrza oraz zagospodarowaniu odpadów.

Wprowadzenie handlu pozwoleniami na emisję zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza w zakresie CO₂, SO₂ i NO_x.

Włączenie instytucji finansowych do wspierania na zasadach rynkowych przedsięwzięć w ochronie środowiska i na rzecz rozwoju zrównoważonego.

W efekcie wymienionych działań należy się spodziewać: znacznego poszerzenia się rynku na produkty proekologiczne, wielokrotnego użytkowania, z recyklingu, surowce wtórne, wzrostu rynku pracy związanego z ochroną środowiska i ze zrównoważonym rozwojem, odmaterializowania produkcji i konsumpcji, ekonomizacji ochrony powietrza.

Partnerstwo z biznesem.

Należy z jednej strony udzielać przedsiębiorstwom wszelkiej możliwej pomocy w spełnianiu zaostrzonych, ekologicznych wymagań obligatoryjnych, zaś z drugiej tworzyć sprzyjające warunki dla podejmowania przez nie działań na rzecz środowiska również o charakterze dobrowolnym. Pomoc w spełnianiu wymagań obligatoryjnych, obok dopuszczonej prawem pomocy materialnej, będzie obejmować przede wszystkim zapewnienie właściwego przepływu informacji pomiędzy instytucjami publicznymi i sferą biznesu oraz szkolenie kadr.

Działania:

- udzielanie przedsiębiorstwom materialnej pomocy w spełnianiu zaostrzonych wymagań ekologicznych;
- stworzenie stałych ciał konsultacyjnych szkolenie kadr przedsiębiorstw w zakresie problematyki ochrony środowiska;
- wsparcie "Ruchu czystszej produkcji" i Programu "Odpowiedzialność i troska";
- promocja istniejącego znaku ekologicznego oraz opracowanie kryteriów przyznawania tego znaku dla większej liczby grup wyrobów;
- stworzenie instytucjonalnych warunków dla praktycznego wdrażania w Polsce rozporządzenia EMAS (przede wszystkim powołanie kompetentnej odpowiedzialnej za realizację rozporządzenia);
- wdrożenie systemu zbywalnych pozwoleń na emisję (w pierwszej kolejności w odniesieniu do emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki i tlenków azotu), w tym przede wszystkim przygotowanie i uchwalenie ustawy w sprawie tworzenia rynków uprawnień do emisji zanieczyszczeń środowiska i zasad obrotu takimi uprawnieniami.

Kształtowanie postaw konsumentów

Przyjazne wobec środowiska działania konsumentów mogą bowiem nie tylko istotnie zmniejszyć skalę problemów ekologicznych, jakie występują w gospodarce komunalnej, transporcie czy turystyce. W ramach polityki ekologicznej państwa znacznie większy niż dotychczas nacisk zostanie położony na sterowanie popytem na dobra i usługi, które będzie realizowane poprzez szereg działań.

Działania:

- wprowadzenie problematyki bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko przez sferę konsumpcji do podstaw kształcenia we wszystkich typach szkół;
- włączenie prezentacji obejmujących oddziaływanie na środowisko zachowań konsumentów do oferty programowej środków przekazu oraz instytucji kultury i wypoczynku;
- konsekwentna realizacja obowiązków instytucji publicznych w zakresie udostępniania informacji o środowisku wspieranie rynkowej konkurencyjności produktów i usług przyjaznych środowisku poprzez uaktywnienie ich marketingu, reklamy, a subsydiowanie ich cen.

1.2.2 Ograniczanie subsydiów szkodliwych dla środowiska

W ramach programu stopniowego wycofywania się z subsydiów szkodliwych dla środowiska zostaną ustalone przejrzyste zasady subwencjonowania ochrony środowiska. Wsparcie takie powinno objąć gospodarstwa domowe, w sytuacji gdy likwidacja subsydiów skutkować będzie wyższymi cenami nośników energii, spowoduje znaczny wzrost kosztów zaopatrzenia w wodę, usuwania ścieków i odpadów bytowych.

Działania:

- identyfikowanie obszarów występowania, form i zakresu różnych mechanizmów szkodliwego dla środowiska subsydiowania;
- rozwijanie systemów wsparcia publicznego w postaci preferencji kredytowo pożyczkowych i fiskalnych, umożliwiających rozwój przyjaznych dla środowiska procesów produkcyjnych, produktów.

Ekologizacja sektora finansowego

W okresie 2003 - 2006 są oraz będą uruchomione liczne i zróżnicowane działania sprzyjające wzrostowi zaangażowania komercyjnego prywatnych i publicznych instytucji finansowych na rzecz finansowania celów ekologicznych.

Zarządzanie środowiskowe

Systemy zarządzania środowiskowego tworzone zgodnie z zasadami określonymi w normach ISO 14 000 i rozporządzeniu EMAS są najbardziej rozbudowane i towarzyszą im najbardziej rozwinięte procedury certyfikacji. Pewne formy certyfikacji, tj. świadectwa, funkcjonują także w ramach Ruchu Czystszej Produkcji, któremu patronuje Federacja Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT.

Aby nadzieje związane z zarządzaniem środowiskowym mogły się urzeczywistnić, konieczne jest pilne podjęcie działań w trzech podstawowych kierunkach:

- skutecznego promowania wymienionych systemów zarządzania środowiskowego, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorstw, co może również wymagać udzielania tym przedsiębiorstwom, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z zasad udzielania pomocy publicznej, ewentualnego wsparcia finansowego w tym zakresie;
- zwracania większej uwagi przez podmioty wdrażające systemy oraz przez jednostki weryfikujące i certyfikujące na spełnianie tych wymagań systemowych, które dotyczą uzyskiwania ciągłej poprawy w zakresie

oddziaływania organizacji na środowisko (a nie tylko tych, które odnoszą się do zidentyfikowania istotnych problemów środowiskowych, wypracowania i wdrożenia odpowiednich procedur postępowania oraz prowadzenia w ramach systemu wymaganej dokumentacji);

- stworzenia odpowiednich warunków prawno instytucjonalnych dla praktycznej realizacji i stosowania w Polsce przepisów rozporządzenia EMAS, które z chwilą przystąpienia do Unii Europejskiej stały się dla naszego kraju obowiązujące.

Odpowiedzialność za skutki środowiskowe realizowanych przedsięwzięć

Odpowiedzialność za skutki środowiskowe realizowanych przedsięwzięć ujęta jest w polskim prawie ochrony środowiska w formie odpowiedzialności cywilnej i karnej.

1.2.3 Mechanizmy ekonomiczne i systemy finansowania

Mechanizmy ekonomiczne

Niezbędnym jest opracowanie systemu informatycznego pozwalającego na efektywną kontrolę funkcjonowania systemu opłat za korzystanie ze środowiska, naliczanych bezpośrednio przez podmioty gospodarcze wnoszące te opłaty. Podobnie za konieczne uznano wprowadzenie opłat produktowych i depozytów ekologicznych, dobrowolnych i obowiązkowych ubezpieczeń ekologicznych oraz rynków zbywalnych uprawnień do emisji zanieczyszczeń.

Systemy finansowania

W latach 2003-2006 w systemie instytucjonalnym finansowania ochrony środowiska powinny zostać stworzone nowe bądź zreformowane dotychczas istniejące instytucje gromadzenia i redystrybucji dochodów w związku z wprowadzeniem nowych rodzajów obciążeń ekologicznych dla podmiotów gospodarczych (np. opłaty produktowe) lub zniesieniem (zmniejszeniem) obciążeń dotychczas istniejących.

Rozdysponowanie środków finansowych ze źródeł publicznych powinno zostać poddane przejrzystemu regułom zarówno w odniesieniu do ubiegających się o środki przedsiębiorstw, jak i samorządów oraz gospodarstw domowych. Podstawę tego powinien stanowić odpowiedni system informacji o sposobach i warunkach udostępniania takiej pomocy publicznej.

Wzmocnienie instytucjonalne

Aby podołać zwiększonym obowiązkom, musi nastąpić wzmocnienie kadrowe i kompetencyjne istniejących struktur, a także musi być rozważona możliwość i celowość tworzenia nowych instytucji.

Do działań zaliczono:

- wzmocnienie etatowe komórek ochrony środowiska i gospodarki wodnej na szczeblu centralnym, regionalnym (zlewniowym), wojewódzkim, powiatowym i gminnym;
- wzmocnienie etatowe służb inspekcji ochrony środowiska na szczeblu centralnym i wojewódzkim;

- utworzenie nowych komórek lub powierzenie już istniejącym strukturom nowych zadań związanych ze specyficznymi programami unijnymi lub międzynarodowymi.

1.2.4 Udział społeczeństwa - edukacja ekologiczna, dostęp do informacji i poszerzanie dialogu społecznego

Polityka ekologiczna przewiduje dalsze rozszerzanie współpracy instytucji publicznych z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi, a także konsekwentna realizacja ustalonych prawem obowiązków instytucji publicznych w zakresie umożliwiania obywatelom i organizacjom społecznym udziału w procedurach oceny oddziaływania na środowisko zarówno konkretnych przedsięwzięć, jak i zamierzeń o charakterze strategii, planów i programów.

Do koniecznych działań zaliczono:

- utworzenie w urzędach administracji publicznej systemu udostępniania informacji o środowisku;
- opracowanie i wdrożenie, w oparciu o publiczne rejestry, interaktywnych baz danych o środowisku w postaci elektronicznej, dostępnych za pośrednictwem Internetu (do 2005 r.);
- zapewnienie bieżącego udziału przedstawicieli pozarządowych organizacji ekologicznych w radach nadzorczych funduszy ekologicznych, ciałach doradczych i opiniodawczych, komitetach nadzorujących finansowanie projektów ekologicznych z funduszy publicznych itp. (praca ciągła);
- wsparcie wybranych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- realizacja przewidzianych prawem obowiązków w zakresie zapewniania społecznego udziału w procedurach oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, planów i programów (praca ciągła);
- zwiększenie udziału problematyki ekologicznej w podstawach programowych kształcenia we wszystkich typach szkół oraz rozwój szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe organizowanych przez pracodawców, instytucje publiczne i organizacje społeczne (praca ciągła);
- powołanie i zapewnienie funkcjonowania stałych ciał konsultacyjnych zajmujących się problematyką ekologiczną.

1.2.5 Współpraca międzynarodowa

Wiodącym motywem współpracy międzynarodowej będzie dostosowanie polskiego prawa, struktur organizacyjnych, procedur administracyjnych i gospodarki do wymogów Unii Europejskiej.

Priorytetowo należy traktować współpracę dwustronną w dziedzinie ochrony środowiska z tymi państwami, które są lub mogą w najbliższym czasie stać się naszymi strategicznymi partnerami ew. współpracy gospodarczej.

Do priorytetowych zadań zaliczono aktywizację współpracy dwustronnej z państwami sąsiednimi w kontekście wspólnej realizacji zobowiązań wobec Unii Europejskiej.

1.2.6 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

W polityce ekologicznej przyjęto następujące założenia.

Zgodnie z założeniami VI Programu działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE. Poprawa środowiska ma nastąpić między innymi wskutek działań takich, jak:

- znaczny wzrost lesistości w Polsce zakłada się wzrost lesistości z 28,5% (2001 r.) do 30% (do roku 2020), a w dalszej perspektywie nawet do 32-33%;
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 obejmującej dotychczas ok. 15% powierzchni państw członkowskich Unii Europejskiej;
- ochrona terenów wodnoblotnych;
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych (płynących, stojących i morskich);
- ochrona wód podziemnych (monitoring wód podziemnych).

1.2.6.1 Ochrona przyrody i krajobrazu

Cele średniookresowe do 2011 r.

Najważniejszymi celami w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w perspektywie 2011 r. są:

- renaturalizacja i poprawa stanu najcenniejszych zniszczonych ekosystemów i siedlisk, szczególnie leśnych i wodno błotnych;
- restytucja wybranych gatunków (w uzasadnionych przypadkach);
- rozszerzenie i usprawnienie ochrony in situ i ex situ gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem oraz starych;
- rozwój prac badawczych i inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznawania zagrożeń różnorodności biologicznej;
- utrzymanie urozmaiconego krajobrazu rolniczego z gospodarstwami średniej wielkości oraz zwiększenie wsparcia i rozwój form rolnictwa stosujących metody produkcji nienaruszające równowagi przyrodniczej, przede wszystkim rolnictwa ekologicznego i zintegrowanego;
- zapewnienie ochrony i racjonalnego gospodarowania różnorodnością biologiczną na całym terytorium kraju;
- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach przyrodniczo cennych, jako narzędzia ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów biologicznych, z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej;
- zapewnienie skutecznego przeciwdziałania wprowadzaniu gatunków, które mogą zagrażać integralności naturalnych ekosystemów i siedlisk lub stanowić zagrożenie gatunków rodzimych.

Zadania na lata 2003-2006

Do priorytetowych, najpilniejszych zadań na rzecz realizacji wyżej wymienionych celów, niezbędnych do wykonania w latach 2003 - 2006 zaliczono:

- utworzenie w Polsce Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych NATURA 2000;
- wdrożenie skutecznych narzędzi planistycznych dla ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
- skoordynowanie międzyresortowych działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych w skali kraju;
- wprowadzenie monitoringu różnorodności biologicznej oraz wdrożenie kryteriów i wskaźników do kontroli skuteczności realizacji w tym zakresie polityki ekologicznej państwa;
- pełne wdrożenie przepisów prawnych regulujących bezpieczeństwo biologiczne kraju oraz zapewnienie środków na wykonywanie prawa i kontrolowanie zagrożeń związanych z wykorzystaniem biotechnologii;
- wdrożenie instrumentów służących ekologizacji gospodarki rolnej, w tym programów rolnośrodowiskowych.

1.2.6.2 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Wzbogacanie i racjonalne użytkowanie zasobów leśnych wymaga między innymi wzrostu lesistości z obecnego poziomu 28,5% (2001 r.) do ok. 30% powierzchni Polski w 2020 r. i ok. 33% w perspektywie 2050 r., a także zapewnienia trwałości i wielofunkcyjności lasów, kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych oraz wprowadzania bezpiecznych technologii prac w lesie.

Cele średniookresowe do 2011 r.

Do podstawowych celów w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów do 2010 r. należą:

- dalsze zwiększanie lesistości kraju;
- rozszerzenie zasięgu renaturalizacji obszarów leśnych;
- wdrożenie zasad ochrony i powiększania różnorodności biologicznej w lasach na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym;
- zapewnienie ochrony leśnych zasobów genowych;
- wdrożenie zasad ochrony i zagospodarowania zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego lub odtworzenie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- utrzymanie wielofunkcyjności lasów;
- poprawa zdrowotności i odporności drzewostanów;
- zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych;
- dostosowanie lasów i leśnictwa, w większym niż dotychczas zakresie, do wypełniania zróżnicowanych funkcji nie tylko przyrodniczych;
- ulepszenie rozwiązań techniczno-finansowych zapewniających trwałość ekosystemów leśnych;
- ochrona gleb leśnych, a szczególnie substancji organicznej gleby;

- wdrażanie programów mających na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa.

Zadania na lata 2003-2006.

Do priorytetowych zadań na rzecz realizacji wzmiankowanych celów, niezbędne do wykonania w latach 2003-2006 zaliczono:

- przygotowanie podstaw do rozszerzenia zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów, uporządkowanie ewidencji gruntów pod kątem pełnego uwzględnienia gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz ujęcie granicy polnolesnej w planach zagospodarowania przestrzennego (2003 - 2004);
- aktualizacja "Krajowego programu zwiększania lesistości" (2003);
- wzmocnienie potencjału prowadzonego przez Lasy Państwowe "Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych" oraz "Ośrodka Kultury Leśnej", zwłaszcza w odniesieniu do tych ich zadań, które dotyczą edukacji ekologicznej i komunikacji społecznej (2004 - 2006);
- zalesienie ok. 80 tys. ha gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego (2003 - 2006);
- kontynuowanie programu przebudowy drzewostanów zmienionych lub silnie uszkodzonych przez zanieczyszczenia powietrza (2003 - 2006).

1.2.6.3 Ochrona gleb

Realizowane w ramach polityki ekologicznej państwa działania w zakresie ochrony gleb obejmują:

- ochronę zasobów gleb użytkowanych przyrodniczo przed ich wyłączeniem z tego użytkowania;
- ochronę gleb przed erozją, dewastacją fizyczną i zanieczyszczeniem chemicznym;
- rekultywację gleb zdegradowanych.
- wprowadzenie jako alternatywnej działalności dla rolników posiadających grunty rolne o niskiej klasie bonitacji eksploatacji kopalin pospolitych (gliny, ropy, piaski, żwiry) na podstawie decyzji administracyjnych.

Cele średniookresowe do 2011 r.

Do najważniejszych celów polityki ekologicznej państwa w dziedzinie ochrony gleb do roku 2010 należą:

- podniesienie poziomu wiedzy użytkowników gleb i gruntów w zakresie możliwości eksploatacji gleb;
- doskonalenie struktur organizacyjnych zajmujących się problematyką ochrony i racjonalnego użytkowania gleb;
- wprowadzanie w rolnictwie sposobu produkcji zgodnego z ustawą o rolnictwie ekologicznym;
- objęcie monitoringiem gleb rejestracji zmian fizycznych, chemicznych i biologicznych wynikających z rodzaju i intensywności eksploatacji oraz oddziaływania różnych negatywnych czynników (erozja, inwestycje, przemysł, emisje, odpady, ścieki i in.);

- przygotowanie podstaw oraz doprowadzenie do powstania uregulowań prawnych ustalających zasady i procedury ograniczające nadmierną eksploatację;
- identyfikacja zagrożeń i rozszerzenie prac na rzecz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym terenów przemysłowych;
- maksymalne zagospodarowanie terenów przemysłowych poprzez opracowanie i wdrożenie mechanizmów sprzyjających ponownemu włączeniu tych terenów do obiegu gospodarczego.

Zadania na lata 2003-2006.

Dla realizacji określonych wyżej celów konieczne jest wykonanie w latach 2003 - 2006 poniższych, priorytetowych zadań szczegółowych polegających na następujących działaniach:

Działania:

- ocena wartości naturalnego potencjału produkcyjnego gleb i ustalenie możliwości użytkowania gleb zgodnie z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju (praca ciągła);
- wprowadzenie do przepisów wykonawczych do ustawy o ochronie roślin procedur oceny ryzyka przy stosowaniu pestycydów (2003 r.);
- wprowadzenie na terenach chronionych produkcji rolnej, zgodnej z prawem o rolnictwie ekologicznym;
- opracowanie polskiego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie rekultywacji starych składowisk (2004 r.);
- przygotowanie wytycznych dotyczących zasad gospodarowania na glebach skażonych rtęcią i kadmem (wraz z ich wyłączeniem z rolniczego i ogrodniczego wykorzystania) (2005 r.);
- przeprowadzenie kontroli realizacji programu rekultywacji terenów po byłych bazach wojsk rosyjskich;
- ocena stopnia realizacji programu likwidacji mogiłników;
- opracowanie i realizacja powiatowych programów rekultywacji i zalesiania zdegradowanych gleb na obszarach użytkowanych rolniczo, wraz z ewentualną, niezbędną nowelizacją przepisów prawnych (2004 r.);
- opracowanie i wdrożenie systemu przywracania walorów użytkowych terenom przemysłowym (2005 r.);
- kompleksowa rekultywacja starych składowisk;
- ocena realizacji programu monitoringu gleb i jego weryfikacja ukierunkowana na rejestrowanie zmian powodowanych przez różnorodne użytkowanie gleb, w tym przez nadmierną ich eksploatację (2005 r.).

1.2.6.4 Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych

Cele średniookresowe do 2011 r.

Cele w dziedzinie ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych do 2010 r. obejmują następujące podstawowe kierunki działania:

- poszukiwanie efektywnych ekologicznie i ekonomicznie substytutów kopalin oraz zmniejszanie wskaźników zużycia surowców mineralnych na jednostkę produkcji i jednostkę PKB;
- zwiększenie efektywności wykorzystania rozpoznanych i eksploatowanych złóż;
- zwiększenie skuteczności ochrony zasobów kopalin leczniczych i wód podziemnych, przed ich ilościową i jakościową degradacją na skutek nadmiernej eksploatacji oraz przenikania do warstw wodonośnych zanieczyszczeń z powierzchni ziemi;
- ograniczanie naruszeń środowiska towarzyszących eksploatacji kopalin i pracom geologicznym.
- sporządzenie inwentaryzacji studni głębinowych nie eksploatowanych wraz z ich likwidacją przez właściciela gruntu, na którym są zlokalizowane w aspekcie ochrony wód przeznaczonych do gospodarczego wykorzystania.

Zadania na lata 2003-2006

Dla realizacji określonych wyżej celów konieczne jest wykonanie w latach 2003 - 2006 następujących zadań:

- rozszerzenie prac badawczych i badawczorozwojowych oraz działań promocyjnych i regulacyjnych wspierających poszukiwanie i stosowanie substytutów kopalin spełniających kryteria efektywności ekologicznej i ekonomicznej (praca ciągła, 2003 - 2006);
- kontynuowanie działań w zakresie ograniczania i eliminowania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę do picia (praca ciągła, 2003 - 2006);
- monitorowanie stanu ilościowego i jakościowego głównych zbiorników wód podziemnych oraz dokumentowanie tych zbiorników dla potrzeb ich ochrony przed negatywnymi skutkami aktualnej i przyszłej działalności gospodarczej (praca ciągła, 2003 - 2006);
- wspieranie rozwoju poszukiwania kopalin użytecznych poprzez stymulowanie koncentracji prac poszukiwawczych na kluczowych surowcach i najbardziej perspektywicznych obszarach kraju, usprawnianie dostępu do informacji geologicznej oraz aktywną promocję organizowanych przetargów, a także realizacja prac w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i dokumentowania złóż w priorytetowych obszarach zgodnie z przyznanymi koncesjami (praca ciągła, 2003 - 2006).

1.2.6.5 Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

Cele średniookresowe do 2011 r.

Dla osiągnięcia długofalowego celu w zakresie gospodarowania zasobami wód, jakim jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym, jak i ilościowym, konieczne są:

- kontynuacja podjętych działań w zakresie racjonalizacji zużycia wody, które sprawiły, że od 1990 r. pobór wody w gospodarce narodowej zmniejszył się o 30%, szczególnie poprzez wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT) tak w przemyśle, jak i w gospodarstwach domowych;

- eliminowanie wykorzystania wód podziemnych na cele przemysłowe, przede wszystkim przez stosowanie odpowiednich instrumentów ekonomicznych;
- kontynuacja rozpoczętych w ubiegłych latach inwestycji w zakresie budowy zbiorników retencyjnych, w tym większe zaangażowanie budżetu państwa w finansowanie tych inwestycji, co wpłynie na szybsze osiągnięcie zakładanych efektów;
- efektywna ochrona przed powodzią.

Zadania na lata 2003-2006.

Osiągnięcie powyższych celów wymaga zrealizowania w latach 2003 - 2006 szeregu priorytetowych zadań, w tym:

- opracowanie i wprowadzenie w życie wszystkich przepisów wykonawczych do ustawy Prawo wodne i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (2003 r.);
- zorganizowanie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i zreorganizowanie regionalnych zarządów (2004 r.);
- sporządzenie i wdrożenie nowej klasyfikacji użytkowych wód powierzchniowych, zgodnej z wymaganiami Unii Europejskiej (2003 r.); dokończenie lub poważne zaawansowanie budowy czterech dużych zbiorników retencyjnych: Wióry, Świnina, Poręba, Wielowieś, Klasztorna i Racibórz (sukcesywnie);
- modernizacja 34 dużych stacji uzdatniania wody pobieranej z rzek (sukcesywnie);
- modernizacja i rozbudowa obiektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry (sukcesywnie).

1.2.7 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

1.2.7.1 Jakość wód

Cele średniookresowe do 2011 r.

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym, jak i ilościowym. Wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb łososiowatych lub przynajmniej karpowatych,
- spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

Ten długofalowy cel nie jest możliwy do osiągnięcia do 2010 r. powinien on być osiągnięty do 2015 r., tak jak to przewiduje dla wszystkich krajów Unii Europejskiej dyrektywa 2000/60/WE (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna).

Również do 2015 r. powinniśmy zapewnić co najmniej 75% poziom usuwania biogenów w dorzeczach Odry i Wisły.

Będzie to wymagać przewidzianej wspomnianą ustawą modernizacji, rozbudowy i budowy oczyszczalni ścieków, w tym:

- modernizacji, rozbudowy i budowy do 2010 r. komunalnych oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) $\geq 15\ 000$;
- modernizacji, rozbudowy i budowy do 2015 r. komunalnych oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) $\geq 2\ 000$ (częściowo cel ten będzie zrealizowany do 2010 r.)

Wskazane wyżej cele długofalowe dotyczące jakości wód określają również cele i zadania w tym zakresie na lata 2003-2011. Należą do nich:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: miejskich, przemysłowych i wiejskich;
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł przestrzennych (rozproszonych), trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi (przede wszystkim z terenów rolnych oraz z terenów zurbanizowanych).

Budowa systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków należy do zadań własnych gmin. Ustawa Prawo wodne nakazuje, aby wszystkie aglomeracje, rozumiane jako skupiska ludności i przemysłu, zostały wyposażone w oczyszczalnie ścieków do końca 2010 r. (aglomeracje o liczbie równoważnych mieszkańców powyżej 15 000) lub do końca 2015 r. (aglomeracje o liczbie równoważnych mieszkańców od 2 000 do 15 000), zobowiązując jednocześnie Rząd do opracowania programu realizacji tego obowiązku oraz przedstawiania sprawozdań z tej realizacji. W stosunku do oczyszczalni dla aglomeracji powyżej 15 000 RLM postawiono wymóg podwyższonego usuwania biogenów, tak aby w 2015 r. można było osiągnąć ich zakładaną redukcję o 75% w stosunku do zawartości w ściekach dopływających. Standardy oczyszczania ścieków z tych obiektów obejmują w związku z tym zanieczyszczenia organiczne, zawiesiny i substancje biogenne (azot i fosfor).

W przypadku źródeł przestrzennych główne problemy w zakresie zanieczyszczenia wód mogą być w przyszłości związane z możliwą intensyfikacją produkcji rolnej na obszarze całego kraju (obecnie problemy te występują przede wszystkim w odniesieniu do wód stojących na obszarach pojezierzy). Działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń przestrzennych obejmują głównie właściwe stosowanie nawozów mineralnych i organicznych oraz środków ochrony roślin, ich odpowiednie magazynowanie (w tym magazynowanie gnojowicy), a także unieszkodliwianie opakowań po środkach ochrony roślin. Działania te muszą także obejmować dostosowane do wymogów ochrony wód zabiegi agrotechniczne, zgodne z odpowiednimi ustawami i polskim "Kodeksem dobrej praktyki rolniczej". Ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych wymaga również rozwiązania problemu sanitacji wsi.

Zadania na lata 2003-2006

Osiągnięcie tak zdefiniowanych celów wymaga zrealizowania w latach 2003-2006 szeregu priorytetowych zadań:

- opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o jakości wody do picia i wody w kąpieliskach (2003),
- wdrożenie nowego systemu opłat za korzystanie ze środowiska wodnego (2003);
- przygotowanie opracowań programowych (sukcesywnie do 2006 r.) ukierunkowanych na ograniczenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze ściekami komunalnymi o 50% i ściekami przemysłowymi o 30%,
- opracowanie krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (wraz z rozbudową i modernizacją kanalizacji),

- opracowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczach Wisły i Odry oraz systemu kontroli w tym zakresie,
- wdrożenie katastru wodnego,
- opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych,
- opracowanie i wdrożenie programów działań na rzecz ograniczenia spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych,
- wdrożenie nowego systemu taryf za usługi wodnokanalizacyjne (2003 r.);
- przebudowa systemu monitorowania jakości wody dostarczanej przez wodociągi,
- stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji zanieczyszczeń do tych wód (2005 r.),
- modernizacja, rozbudowa i budowa systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2.000 (sukcesywnie do 2010 r.),
- modernizacja i rozbudowa podczyszczalni i oczyszczalni ścieków przemysłowych i/lub modernizacja technologii produkcji w niektórych dziedzinach wytwarzania w celu ograniczenia zrzutu substancji niebezpiecznych (sukcesywnie do 2007r.),
- ograniczenie zanieczyszczeń azotowych pochodzących z rolnictwa (głównie: budowa nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojówkę w gospodarstwach rolnych) (sukcesywnie do 2010 r.).

1.2.7.2 Zanieczyszczenie powietrza

Cele średniookresowe do 2011 r.

W perspektywie 2010 r. priorytetowymi działaniami (celami) koniecznymi do zainicjowania lub przyspieszenia ich realizacji, a następnie konsekwentnego wdrażania, w zakresie poprawy jakości powietrza i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, są następujące działania, ukierunkowane na realizację głównego celu, jakim jest poprawa stanu zanieczyszczenia powietrza oraz uzyskanie norm emisyjnych, wymaganych przez przepisy Unii Europejskiej:

- identyfikacja obszarów, na których stwierdza się przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a w konsekwencji opracowanie dla tych obszarów programów ochrony powietrza (programów działań naprawczych), których wdrożenie zagwarantuje trwałe obniżenie poziomów stężeń co najmniej do poziomów dopuszczalnych;
- analiza wyników pomiarów w sieci Państwowego Monitoringu Środowiska stężeń ozonu przyziemnego oraz pyłu.

Po weryfikacji wyników należy niezwłocznie opracować i wdrożyć ogólnokrajowe programy obniżenia poziomów stężeń tych substancji, przyjmując stosowny harmonogram rzeczowo-finansowy, uzupełniony oceną technicznych, organizacyjnych i finansowych możliwości realizacji zadań, uwzględniając długofalowe skutki społeczno-gospodarcze proponowanych rozwiązań;

- opracowanie i wprowadzenie do prawa spójnych z wymaganiami najlepszych dostępnych technik (BAT) dopuszczalnych norm emisji zanieczyszczeń dla instalacji uznanych za dominujące w Polsce i odpowiedzialne za jakość powietrza, oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz zakwaszenie gleby i wody;
- opracowanie i wdrożenie mechanizmów ekonomicznych i organizacyjnych, wspomagających realizację wymagań w zakresie pułapów emisji niektórych zanieczyszczeń, w tym w szczególności systemów handlu emisjami, zasad "wspólnych przedsięwzięć" oraz systemu preferencji w postaci np. "zielonych certyfikatów" i "zielonych podatków";
- opracowanie i wdrożenie, zgodnie z zapisami "Założeń polityki energetycznej Polski do roku 2020", zintegrowanego systemu zarządzania energią i środowiskiem, ze względu na dominujący w Polsce udział obiektów i urządzeń spalania paliw w wytwarzanych ładunkach SO₂, CO₂, pyłu oraz NO_x.

Realizacja opisanych wyżej celów rozpocznie się od fazy zbierania informacji, ich analizy, opracowania dokumentów w postaci raportów, prognoz i programów zawierających harmonogramy rzeczowo-finansowe, a także modyfikacji istniejących i opracowania nowych regulacji ustawowych i przepisów wykonawczych, po przyjęciu których opracowane programy staną się przedmiotem wdrożeń. Ta pierwsza faza powinna zostać zamknięta do końca 2004 r. i może być finalizowana już w okresie, kiedy Polska będzie członkiem Wspólnoty Europejskiej. Trzeba natomiast założyć, że wdrażanie wypracowanych w tej fazie rozwiązań może trwać wiele lat, a okres ten będzie zależał przede wszystkim od możliwości finansowych przedsięwzięć oraz skutków ekonomicznych działań proekologicznych, zwłaszcza skutków w postaci wzrostu cen produkowanych dóbr, dla warunków bytowych ludzi oraz dla funkcjonowania i konkurencyjności gospodarki. Realizacja zadań w tym zakresie może w związku z tym sięgać nawet do 2020 r.

Zadania na lata 2003-2006.

Wdrożenie jednolitego krajowego systemu bilansowania i weryfikacji ładunków zanieczyszczeń:

- opracowanie jednolitego systemu zbierania, opracowywania i gromadzenia informacji o zanieczyszczeniach powietrza w układzie administracyjnym (gmina powiat województwo kraj) oraz branżowym (duże przedsiębiorstwa sektory kraj);
- wdrożenie systemu zbierania, opracowywania i gromadzenia informacji o zanieczyszczeniach powietrza (sukcesywnie od 2003 r.);
- opracowanie i wdrożenie zasad oceny wskaźników emisji dla instalacji lub produktów (2003 r.).

Identyfikacja obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń i przygotowanie programów działań naprawczych:

- wstępna ocena stanu jakości powietrza w Polsce i wskazówki dla modyfikacji istniejącego systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza;
- wskazanie obszarów, gdzie stwierdzono przekroczenie poziomów odniesienia jakości powietrza, tj. obszarów, dla których należy opracować programy naprawcze ochrony powietrza (2003 r.);
- opracowanie zasad sporządzania programów naprawczych ochrony powietrza;
- opracowanie informacji o napływie zanieczyszczeń spoza granic kraju oraz o emisji z branżowych grup dużych emitorów (energetyka zawodowa) (2002 r.);
- opracowanie programów naprawczych ochrony powietrza (2003 r.);

- wdrażanie programów naprawczych ochrony powietrza (sukcesywnie).
Weryfikacja wyników pomiarów stężeń ozonu i pyłu, wyznaczenie obszarów przekroczenia stężeń i opracowanie programów działań naprawczych:
- wstępna ocena stanu jakości powietrza w Polsce i wskazówki dla modyfikacji systemu monitoringu w zakresie pyłu i ozonu przyziemnego;
- wskazanie obszarów, gdzie stwierdzono przekroczenie poziomów odniesienia jakości powietrza w zakresie pyłu i ozonu przyziemnego (2003 r.);
- opracowanie krajowego programu poprawy jakości powietrza w zakresie pyłu i ozonu przyziemnego; sformułowanie zaleceń do wykorzystania przy lokalnych i regionalnych programach naprawczych ochrony dotyczących pyłu i ozonu przyziemnego (2003 r.).

1.2.7.3 Oddziaływanie hałasu

Cele średniookresowe do 2011 r.

Strategicznym celem w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, do osiągnięcia w perspektywie minimum dwóch dekad, jest zmniejszenie skali narażenia mieszkańców na nadmierny, ponadnormatywny poziom hałasu, przede wszystkim mającego największy zasięg przestrzenny hałasu emitowanego przez środki transportu.

Najważniejszymi celami średniookresowymi do osiągnięcia przed 2010 r. są:

- pełna harmonizacja polskich przepisów w dziedzinie ochrony środowiska i środków transportu z odpowiednimi dyrektywami Unii Europejskiej dotyczącymi m.in. ograniczania emisji hałasu przez maszyny i urządzenia budowlane oraz przez zmechanizowany sprzęt gospodarstwa domowego;
- pełna harmonizacja polskich przepisów ochrony środowiska przed hałasem z odpowiadającymi im przepisami Unii Europejskiej, a w szczególności z uregulowaniami wprowadzonymi dyrektywą w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku;
- znormalizowanie pomiarów i oceny hałasu oraz klasyfikacji źródeł, z uwzględnieniem wymogów unijnych (wdrożenie tzw. metod referencyjnych);
- modyfikacja, rozszerzenie i utrzymywanie systemu zbierania danych na temat stanu klimatu akustycznego, zgodnego ze znowelizowanymi uregulowaniami prawnymi w kraju oraz wymaganiami Unii Europejskiej i OECD;
- opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o stanie klimatu akustycznego i trendach jego zmian w oparciu o najnowsze techniki informatyczne i multimedialne;
- wyeliminowanie z produkcji środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałaśliwość nie odpowiada standardom Unii Europejskiej, oraz stopniowe eliminowanie z użytkowania tych urządzeń;
- ograniczenie hałasu na obszarach miejskich wokół lotnisk, terenów przemysłowych oraz głównych dróg i szlaków kolejowych do poziomu równoważnego nieprzekraczającego w porze nocnej 55 dB;
- sporządzenie dla wszystkich aglomeracji powyżej 100 000 mieszkańców map akustycznych oraz, na ich podstawie, programów ograniczania hałasu na obszarach, na których poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne;

- uruchomienie procesów sporządzenia map akustycznych dla miast poniżej 100 000 mieszkańców oraz, na ich podstawie, sporządzania w ramach powiatowych programów ochrony środowiska programów ograniczania hałasu na obszarach, na których poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne;
- opracowanie i wdrożenie zestawu metod i wskaźników integrujących plany zagospodarowania przestrzennego i przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska przed hałasem na bazie mapowania cyfrowego;
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem, z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół lotnisk, terenów przemysłowych oraz głównych dróg i linii kolejowych wszędzie tam, gdzie przekraczany jest równoważny poziom hałasu wynoszący 55 dB w porze nocnej.

Zadania na lata 2003-2006

Związane z realizacją powyższych celów zadania na lata 2003 - 2006 określono na:

- opracowanie przykładowej, pilotowej mapy akustycznej i programu naprawczego w zakresie ochrony przed hałasem dla aglomeracji, zgodnie z wytycznymi nałożonymi ustawą Prawo ochrony środowiska (2003 r.);
- realizacja zabezpieczeń akustycznych środowiska wynikająca z działań doraźnych;
- przygotowanie i wdrożenie podstaw metodycznych dotyczących programów ochrony środowiska przed hałasem i zagadnień akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego (w tym obszarów ograniczonego użytkowania) (2004 r.);
- opracowanie map akustycznych i programów naprawczych w zakresie ochrony przed hałasem dla aglomeracji o liczbie mieszkańców pow. 250 tys. (2005 r.);
- opracowanie map akustycznych i programów naprawczych w zakresie ochrony przed hałasem dla obszarów położonych wzdłuż dróg, linii kolejowych oraz lotnisk;
- opracowanie wytycznych sporządzania programów operacyjnych w zakresie budowy ekranów akustycznych (2006 r.);
- wdrożenie i realizacja programu budowy ekranów akustycznych (sukcesywnie);
- pełne wdrożenie produkcji maszyn i urządzeń o zmniejszonej hałaśliwości zgodnej z dyrektywą Unii Europejskiej 2000/14/EC (2006 r.).

1.2.7.4 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Konieczne jest stworzenie systemu monitoringu środowiska w odniesieniu do pól elektromagnetycznych.

B. Cele średniookresowe do 2011 r.

Do 2010 r. powinny być realizowane następujące cele:

- opracowanie i wydanie przepisów wykonawczych i wytycznych, zapewniających wdrożenie ustawy Prawo ochrony środowiska w części dotyczącej ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych oraz odpowiednich przepisów prawa budowlanego i przepisów dotyczących planowania przestrzennego;

- stworzenie odpowiednich struktur organizacyjnych zajmujących się monitorowaniem i badaniem pól elektromagnetycznych, przeszkolenie personelu i zapewnienie im środków technicznych.

C. Zadania na lata 2003-2006

- przegląd unormowań międzynarodowych i krajowych w państwach wysoko rozwiniętych, dotyczących oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko i zdrowie ludzi (w celu doskonalenia polskich przepisów i praktyki ich wykonywania) (2003 r.);
- przygotowanie i wprowadzenie w życie rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań pól elektromagnetycznych (2003 r.);
- wyłonienie laboratorium referencyjnego do pomiaru pól elektromagnetycznych w środowisku (2003 r.);
- zakup aparatury i wyposażenia dla referencyjnego laboratorium do pomiaru elektromagnetycznych w środowisku (2003 r.);
- opracowanie projektu bazy danych o polach elektromagnetycznych w środowisku i rozszerzenie zakresu państwowego monitoringu środowiska (2004 r.).

1.3 Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 233 w dniu 29 grudnia 2006 r.

Celami dalekosiężnym tworzenia krajowego planu gospodarki odpadami jest dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju. w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami. a w szczególności zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią gospodarki odpadami, czyli po pierwsze zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczania ich właściwości niebezpiecznych, a po drugie wykorzystywania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku gdy odpadów nie można poddać procesom odzysku ich unieszkodliwienie, przy czym składowanie generalnie jest traktowane jako najmniej pożądany sposób postępowania z odpadami. Realizacja tego celu umożliwi osiągnięcie innych celów takich, jak: ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami poprzez minimalizację emisji gazów cieplarnianych z terenu zagospodarowania odpadów czy też zwiększenie udziału w bilansie energetycznym kraju ze źródeł odnawialnych poprzez zastępowane spalania paliw kopalnych spalaniem odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego.

W związku z powyższym, zgodnie z polityką ekologiczną państwa przyjęto następujące cele główne:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,

- zwiększenie udziału odzysku. w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk nie spełniających przepisów prawa,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce,

przy czym, wprowadzanie zmian prawa będzie ograniczone do niezbędnego minimum, wynikającego z konieczności transpozycji prawa unijnego oraz potrzeby wprowadzenia zmian wskazanych w KPGO 2010. Szczególny nacisk zostanie położony na egzekwowanie przepisów prawa w odniesieniu do gospodarki odpadami, również w kontekście transgranicznego przemieszczania odpadów.

Ze względu na fakt, że kierunki zmian prawa ochrony środowiska są obecnie wyznaczone głównie na poziomie Unii Europejskiej, jednym z głównych celów w zakresie gospodarki odpadami staje się również aktywny udział Polski w pracach na forum Unii Europejskiej, w szczególności w pracach nad nowymi aktami prawnymi. Polska jako członek społeczności międzynarodowej podpisała Konwencję Sztokholmską w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych jeszcze przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Ze względu na fakt, że Unia Europejska już ratyfikowała tę Konwencję, celem jest ratyfikowanie Konwencji przez Polskę najpóźniej do końca 2007 r.

Główne kierunki działań w zakresie gospodarowania odpadami wskazane w KPGO 2010:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie,
- wypracowanie i monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i morfologii odpadów celem zdiagnozowania potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,

- weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich eksploatacją, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk nie spełniających wymogów prawa,
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wprowadzenie instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami przez jednostki samorządu terytorialnego i dyscyplinujących jednostki samorządu w zakresie wykonywania przez nie obowiązków,
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów.

Dla poszczególnych grup odpadów wyznaczono cele szczegółowe.

1.3.1 Odpady komunalne

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęta następujące cele:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 roku,

- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 roku,

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:

- w 2010 roku więcej niż 75%
- w 2013 roku więcej niż 50%
- w 2020 roku więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku,

- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku,

- zredukowane liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksymalnie. 200 obiektów do końca 2014 roku

W przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców preferowaną metodą zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich termiczne przekształcanie. Do spalarni odpadów komunalnych przyjmowane będą zakaźne odpady medyczne i weterynaryjne po ich wstępnej dezaktywacji.

1.3.2 Odpady niebezpieczne

1.3.2.1 Odpady zawierające PCB

W okresie od 2007 do 2010 roku celem jest całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających P03.

W okresie od 2011 roku należy dokonywać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.

1.3.2.2 Oleje odpadowe

W latach 2007 - 2018 utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%. Zważywszy, że instalacje do regeneracji olejów odpadowych wykorzystywane są w 50% konieczne jest dążenie do pełnego wykorzystania ich mocy przerobowych.

1.3.2.3 Zużyte baterie i akumulatory

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania.

W okresie od 2007 do 2009 roku. należy osiągnąć co najmniej poziomy odzysku i recyklingu (zdefiniowane w ustawie z dnia 11 maja 2001 roku o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 90. poz. 607, z późniejszymi zmianami) wskazane w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tab. 1-1 Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów

L.p.	Rodzaj baterii lub akumulatorów, z których powstał odpad	Począwszy od 2007	
		Poziom %	
		Odzysku	Recyklingu
1	Akumulatory kwasowo-olowiowe	wszystkie zebrane przekazane do odzysku	wszystkie zebrane przekazane do recyklingu
2	Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
3	Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40

L.p.	Rodzaj baterii lub akumulatorów, z których powstał odpad	Począwszy od 2007	
		Poziom %	
		Odzysku	Recyklingu
4	Akumulatory niklo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
5	Akumulatory niklo-żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20
6	Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	25	25*
* nie dotyczy ogniw cynkowo-węglowych i alkalicznych			

W okresie od 2010 roku do 2018 roku stawia się następujące cele:

- osiąganie poziomów zbierania i recyklingu (zdefiniowanych i określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 roku w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EEG (Dz. Urz. WE L 266 z 26.9.2006 roku, str. 1), tj.:

- minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 roku,
 - minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów w wysokości 45% do 2016 roku,
 - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo—kwasowych, W tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2010 roku),
 - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklo-kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2010 roku),
 - minimalnego poziomu recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii akumulatorów (do 2010 roku),
- **ustanowienie od 2008 r. zakazu wprowadzania do obrotu:**
- wszelkich baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są wmontowane do wyzrządzeń z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2% wagowo,

- baterii i akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem baterii i akumulatorów przenośnych przeznaczonych do użytku w:
 - systemach awaryjnych i alarmowych, w tym w oświetleniu awaryjnym, sprzęcie medycznym, elektronarzędziach bezprzewodowych.
- **ustanowienie od 2012 r. zakazu stosowania akumulatorów nikielowo-kadmowych (Ni-Cd).**

1.3.2.4 Odpady medyczne i weterynaryjne

W okresie od 2007 roku do 2018 roku. celem będzie podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

1.3.2.5 Pojazdy wycofane z eksploatacji

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa celem nadrzędnym jest zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Wyznacza się następujące minimalne poziomy odzysku i recyklingu odniesione do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku, do 2018 r.:

- od dnia 1 stycznia 2006 roku odpowiednio 75% i 70% dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz 85% i 80% dla pozostałych pojazdów,
- od dnia 1 stycznia 2015 roku odpowiednio 95% i 85%, niezależnie od daty produkcji pojazdu.

1.3.2.6 Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowane na całkowite wyeliminowanie ich składowania.

W związku z powyższym wyznacza się następujące cele cząstkowe w okresie od 2007 do 2018 roku:

- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 roku. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:
 - dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:

- poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
- poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
- poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
- poziomu recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp;
- osiągnięcie od 1 stycznia 2008 roku poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok.

1.3.2.7 Odpady zawierające azbest

W okresie od 2007 roku do 2018 roku zakłada się sukcesywne osiąganie celów określonych w przyjętym w dniu 14 maja 2002 roku przez Radę Ministrów „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przewidzianym do 2032 roku, który powinien zostać w roku 2007 r. poddany aktualizacji. W momencie przygotowania niniejszego dokumentu wzmiankowany program nie posiadał stosownej aktualizacji.

1.3.2.8 Przeteterminowane pestycydy

W okresie do 2010 roku planuje się likwidację mogilników i magazynów zawierających przeteterminowane środki ochrony roślin oraz rozpoczęcie likwidacji zagrożeń powodowanych przez składowiska poprodukcyjnych odpadów pestycydowych, nie spełniające wymogów ochrony środowiska.

Od 2011 roku planuje się likwidację pestycydowych skażeń terenu spowodowanych przez mogilniki, zagrażających bezpieczeństwu użytkowych wód podziemnych oraz do 2018 roku zakończenie likwidacji zagrożeń powodowanych przez składowiska poprodukcyjnych odpadów pestycydowych.

1.3.2.9 Odpady materiałów wybuchowych

W okresie od 2007 roku do 2014 roku. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska.

1.3.3 Odpady pozostałe

1.3.3.1 Zużyte opony

W okresie od 2007 roku do 2018 roku celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z tabelą zamieszczoną poniżej.

Tab. 1-2 Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018

Rodzaj produktu z którego powstał odpad	% poziomu					
	2007		2010		2018	
Opony	Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling
		75	15	85	15	100

1.3.3.2 Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

W okresie od 2007 roku do 2018 roku celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku. aby osiągnąć następujące poziomy odzysku:

- 50% w 2010 roku
- 80% w 2018 roku

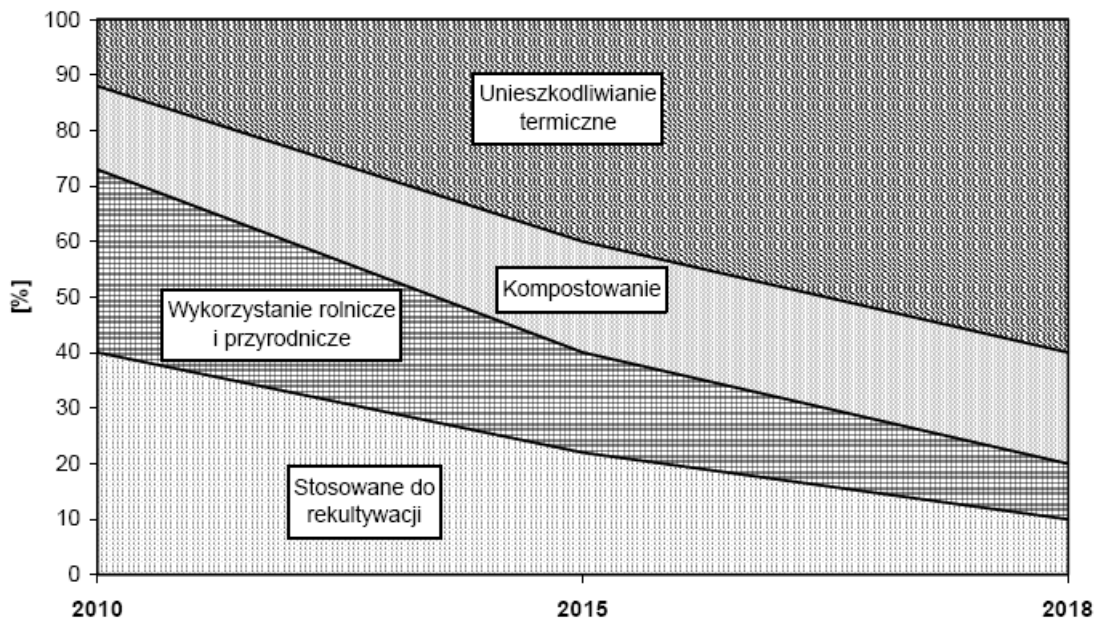
1.3.3.3 Komunalne osady ściekowe

W perspektywie do 2018 roku podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

- ograniczenie składowania osadów ściekowych,

- zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzaniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi,

maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego, zgodnie z celami przedstawionymi na rysunku zamieszczonym poniżej.

Ryc. 1-1 Zmiany w strukturze odzysku i unieszkodliwiania osadów z oczyszczalni ścieków w perspektywie do 2018 r. komunalnych (za KPGO 2010)

1.3.3.4 Odpady opakowaniowe

W gospodarce odpadami opakowaniowymi w okresie od 2007 roku do 2018 roku przyjęto jako cel nadrzędny rozbudowę systemu, aby osiągnąć cele określone w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tab. 1-3 Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	% poziomu					
		2007		2010		2018	
		Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling
1	Opakowania (ogółem)	50	min 25	min 60	min 38	min 60	55-80
2	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min 25	-	min 18	-	min 22,5
3	Opakowania z aluminium	-	min 40	-	min 45	-	min 50
4	Opakowania ze stali	-	min 20	-	min 35	-	min 50
5	Opakowania z papieru i tektury	-	min 48	-	min 54	-	min 60
6	Opakowania ze szkła	-	min 38	-	min 49	-	min 60

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	% poziomu					
		2007		2010		2018	
		Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling	Odzysk	Recykling
7	Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	min 15	-	-	-	-
8	Opakowania z drewna	-	-	-	min 15	-	min 15
<p>Ostateczne wartości poziomów dla lat 2010-2018 zostaną określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 3 ust. 8 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (Dz. UJ Nr 63, poz. 639, z późn. zm.).</p> <p>Do poziomu recyklingu zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego.</p>							

W perspektywie lat 2014-2018 przewiduje się wzrost możliwości odzysku energii z odpadów opakowaniowych nieprzydatnych do recyklingu, przez spalanie w spalarniach odpadów komunalnych. Dotyczy to przede wszystkim odpadów z tworzyw sztucznych, odpadów wielomateriałowych z udziałem tworzyw sztucznych, papieru oraz z udziałem folii metalizowanych i cienkich folii aluminiowych oraz tych opakowań jednostkowych, o dużej wartości opałowej powstających w gospodarstwach domowych, dla których pozostałość produktu jest barierą w recyklingu.

1.3.3.5 Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy.

W okresie od 2007 roku. do 2010 roku przyjmuje się następujące cele: zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 82% w 2010 roku oraz zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 5% w 2010 r., natomiast w okresie od 2011 roku do 2018 roku — następujące cele: zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 85% w 2018 roku oraz. zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7% w 2018 roku.

1.4 Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z polityki ekologicznej przyjętej przez samorząd województwa dolnośląskiego

Najważniejsze opracowania z zakresu kształtowania polityki regionalnej i gospodarki przestrzennej województwa – „Program Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego”, „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego” i „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” w istotny sposób koncentrują się na zagadnieniach związanych z ochroną środowiska. Dokumenty te prezentują uzupełniające się zestaw wytycznych dla dalszych prac nad zagospodarowaniem i rozwojem województwa.

1.4.1 Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego"

Cel strategiczny (misja) „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego”

„Dolny Śląsk to region, który łączy Polskę z Europą.”

Strategia Rozwoju a Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego

W programie Ochrony Środowiska należy określić zadania wynikające z aktualnego stanu środowiska i z aktualnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, ale także zadania wynikające z planowanych przemian w strukturach gospodarczych i przestrzennych oraz z prognozowanych skutków środowiskowych owych przemian. Po części cele i zadania Programu Ochrony Środowiska są tożsame z celami i zadaniami Strategii Rozwoju. Oprócz ochrony najcenniejszych i już chronionych obszarów dotyczy to zwłaszcza przełamania zasobowych i jakościowych barier środowiskowych a także zagadnień związanych z poprawą jakości życia mieszkańców regionu. Wynika z tego, że Program Ochrony Środowiska jest jedynym narzędziem formułowania sektorowych celów kierunków Strategii Rozwoju regionalnego.

Realizacja celu podstawowego (misji) „Strategii Rozwoju” będzie się koncentrować na pięciu sferach zasadniczych:

- integracja dolnośląska,
- renesans cywilizacyjny,
- społeczeństwo obywatelskie,
- innowacyjna gospodarka;
- otwarcie na świat.

1.4.2 Uwarunkowania wynikające z Programu Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego

Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska nie tylko mają istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy

Cele strategiczne regionalnej Polityki Ekologicznej Województwa Dolnośląskiego:

- poprawa jakości środowiska we wszystkich jego elementach składowych, w tym szczególnie na obszarach intensywnie zagospodarowanych oraz obszarach o dużej bioróżnorodności i wysokiej wartości przyrodniczo-krajobrazowych;
- ograniczenie presji konsumpcji na środowisko.

Cele o charakterze organizacyjnym:

- doskonalenie prawnych, administracyjnych i ekonomicznych mechanizmów regulacji korzystania ze środowiska;

- doskonalenie struktur zarządzania środowiskiem (na wszystkich szczeblach, ze szczególnym uwzględnieniem podziału kompetencji w strukturze administracji samorządowej)
- programowanie zasad i systemów zarządzania środowiskowego (w przemyśle, energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej w zagospodarowywaniu przestrzennym, turystyce i handlu).

W „Program Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego” uchwalono w roku 2002 dwa horyzonty czasowe:

- perspektywa krótkookresowa – do 2004 roku
- perspektywa długookresowa – do 2015 roku

Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego (uchwalony roku 2002) konstruowany jest na lata 2001 –2015 (z możliwością jego sukcesywnej weryfikacji). W związku z tym, „Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego” uwzględnia przede wszystkim cele krótkookresowe (zaległości realizacyjne) oraz cele średniookresowe. Cele długookresowe są uwzględnione tylko w ujęciu ogólnym (kierunkowym) a ich osiągnięcie zostanie sprecyzowane w następnej edycji „Programu Ochrony Województwa Dolnośląskiego”.

1.4.2.1 Cele i kierunki działań realizacji regionalnej polityki ekologicznej w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska mają nie tylko istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy.

Ogólne cele Polityki Ekologicznej Województwa Dolnośląskiego w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych:

optymalizacja zużycia wody w przemyśle i rolnictwie zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych wzbogacenie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych.

Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości oraz wodochłonności i energochłonności produkcji ma zasadnicze znaczenie dla pełnego zrealizowania celów polityki ekologicznej kształtowanej w oparciu o ideę rozwoju trwałego i zrównoważonego poprzez optymalizację relacji człowiek-środowisko.

Racjonalizacja użytkowania wody

Cel ekologiczny wynikający z ustaleń zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa:

W perspektywie do roku 2010 zmniejszyć wodochłonność produkcji przemysłowej o 50% w porównaniu z rokiem 1990 (wg wskaźników jednostkowych odniesionych do PKB i wartość sprzedanej).

Kierunki działań:

- zmniejszanie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie
- ograniczanie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska

- ograniczanie marnotrawstwa wody
- zaniechanie nieuzasadnionego wykorzystywania wód podziemnych (zwłaszcza w głębszych) przez przemysł.

Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji

Cele ekologiczne wynikające z ustaleń zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa:

ograniczenie do roku 2010 materiałochłonności produkcji o 50% w stosunku do roku 1990; (sukcesywnie, w poszczególnych rodzajach działalności aż do uzyskania przynajmniej średnich wielkości jak w państwach OECD; w odniesieniu do jednostki produkcji, wartości produkcji lub PKB)

wycofanie z produkcji i użytkowania, bądź ograniczenie użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych (reglamentowanych przez dyrektywy UE i przepisy prawa międzynarodowego) (dotyczy substancji zawierających metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne oraz substancje niszczące warstwę ozonową)

Kierunki działań

- radykalne ograniczenie marnotrawstwa zasobów naturalnych
- likwidacja zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła
- zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego

Podstawowe instrumenty wykonawcze i stymulatory przemian:

- wielostronne stymulowanie, wspieranie, koordynowanie i egzekwowanie procesów produkcyjnych przyjaznych dla środowiska.
- ustanowienie i wspieranie regionalnego centrum informacji i doradztwa w zakresie technologii małoodpadowych.
- wprowadzenie wskaźników materiałochłonności i odpadowości produkcji jako metodycznej podstawy do: dokonywania ocen programów, strategii sektorowych, porozumień między organami władzy a przedsiębiorcami, monitoringu środowiska i statystyki publicznej;
- upowszechnienie stosowania ocen cyklu życia produktu z równoczesnym wprowadzeniem ustawowego obowiązku takich ocen dla grup produktów o wysokiej materiałochłonności i odpadowości oraz produktów zawierających substancje niebezpieczne dla środowiska;
- □ rozwój czystszych technologii (BAT), rozwój metod recyklingu oraz unieszkodliwiania i zagospodarowywania odpadów oraz rozwój zintegrowanego zarządzania ochrona środowiska i bezpieczeństwa w zakładach.

Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Cele ekologiczne wynikające z ustaleń zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa w zakresie zmniejszania energochłonności ograniczenie do roku 2010 zużycia energii (na jednostkę PKB) o 25% w stosunku do roku 2000 i o 50% w stosunku do roku 1990.

Kierunki działań

- restrukturyzacja gospodarki w kierunku ograniczania produkcji energochłonnej;
- modernizacja procesów wytwórczych we wszystkich sektorach;

- podniesienie sprawności procesów wytwarzania energii;
- racjonalizacja zużycia i oszczędzania energii przez społeczeństwo;
- minimalizacja strat energii w systemach przesyłowych oraz obiektach;
- mieszkalnych, usługowych i przemysłowych;
- finansowe stymulowanie i wspieranie przedsięwzięć w zakresie zmniejszania energochłonności.

Wzbogacenie i racjonalna eksploatacja zasobów leśnych

Lasy spełniają wielorakie funkcje produkcyjne i społeczne ale przede wszystkim mają bardzo istotne znaczenie ekologiczne w odniesieniu do hydrosfery, atmosfery i pedosfery. Stanowią one zasadniczy czynnik równowagi ekologicznej i bezpieczeństwa ekologicznego będąc głównym gwarantem różnorodności ekosystemowej, gatunkowej i genetycznej.

Cele ekologiczne wynikające z ustaleń zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa wzrost lesistości do 30% w roku 2020 i do 33% w roku 2050 zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów

Kierunki działań:

- opracowanie i wzmożona realizacja regionalnego planu zwiększenia lesistości;
- kształtowanie struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów zgodnie z naturalnymi predyspozycjami lokalnych biotopów;
- restrukturyzacja gospodarstw leśnych w kierunku ich wielofunkcyjności;
- intensyfikacja ochrony prewencyjnej dla zachowania (lub odtworzenia) będących w stanie zbliżonym do naturalnego ekosystemów leśnych oraz śródleśnych zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, torfowisk, wrzosowisk, wydm i wszelkich użytków ekologicznych;
- użytkowanie zasobów leśnych w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu.

1.4.2.2 Cele i kierunki działań regionalnej polityki ekologicznej w sferze jakości środowiska

Cele Polityki Ekologicznej Województwa Dolnośląskiego w sferze jakości środowiska zostały określone w odniesieniu do:

- **jakości powietrza i zmian klimatu;**
- **stosunków wodnych i jakości wód;**
- **hałasu i wibracji;**
- **gospodarowania odpadami;**
- **gleb;**
- **surowców mineralnych;**
- **zasobów przyrodniczych i krajobrazowych;**
- **nadzwyczajnych zagrożeń środowiska;**
- **edukacja ekologiczna;**
- **komunikacja społeczna;**
- **monitoring.**

1.4.2.2.1 Strategia długoterminowa do roku 2015

1.4.2.2.1.1 Powietrze atmosferyczne

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Strategia realizacji celów długoterminowych.

P.1. Dalsze ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych.

P.1.1. Zmniejszenie liczby zakładów przemysłowych emitujących nadmierną ilość zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

P.1.1.1. Kontrola źródeł zanieczyszczeń.

P.1.1.2. Poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń redukujących zanieczyszczenia, w tym modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych.

P.1.1.3. Zmniejszanie materiało- i energochłonności produkcji.

P.1.1.4. Wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw.

P.1.1.5. Wzrost wykorzystania w procesach produkcji surowców bardziej przyjaznych dla środowiska.

P.1.1.6. Realizacja programu ograniczania emisji metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych.

P.1.1.7. Wspomaganie zakładów wprowadzających systemy zarządzania środowiskiem (ISO, EMAS) Podmioty gospodarcze.

P.1.2. Wdrożenie systemu przyznawania zintegrowanych pozwoleń zgodnie z dyrektywą IPPC.

P.1.2.1. Realizacja pilotażowego projektu w wybranych zakładach przemysłowych w zakresie wprowadzania systemu zintegrowanych pozwoleń na korzystanie ze środowiska.

P.2. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza pochodzącego ze źródeł niskiej emisji.

P.2.1. Stopniowa likwidacja źródeł niskiej emisji.

P.2.1.1. Stopniowe podłączanie do sieci ciepłowniczej kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych.

P.2.1.2. Zmniejszenie strat ciepła na sieciach przesyłowych.

P.2.1.3. Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i realizujących

projekty z zakresu termomodernizacji budynków.

P.2.1.4. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

P.2.1.5. Dalsze opomiarowanie zużycia ciepła.

P.2.1.6. Wzrost poziomu gazyfikacji.

P.2.1.7. Rozwój małych układów do skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej zasilanych gazem ziemnym.

P.2.2. Sukcesywny wzrost wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

P.2.2.1. Wsparcie finansowe prac naukowo-badawczych w dziedzinie pozyskiwania energii ze źródeł alternatywnych, w tym energii geotermalnej oraz odzysku energii z odpadów i biomasy.

P.2.2.2. Modernizacja i budowa małych elektrowni wodnych.

P.2.2.3. Wspieranie budowy elektrowni wiatrowych.

P.3. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza pochodzącego ze źródeł komunikacyjnych.

P.3.1. Poprawa systemu dróg w województwie.

P.3.1.1. Stopniowe wyprowadzanie ruchu tranzytowego z obszarów zamieszkałych (obwodnice, obejścia obwodnicowe).

P.3.1.2. Stopniowa likwidacja tzw. wąskich gardeł.

P.3.1.3. Przygotowanie realizacji tras mostowych.

P.3.1.4. Poprawa stanu technicznego dróg.

P.3.1.5. Stopniowa realizacja systemu tras pieszych i rowerowych.

P.3.2. Wzrost wykorzystania alternatywnych dla samochodów środków komunikacji.

P.3.2.1. Tworzenie warunków dla uprzywilejowania transportu publicznego, w tym również kolei.

P.3.2.2. Rozwój transportu wodnego.

P.3.2.3. Przygotowanie i wdrożenie programu edukacyjnego w zakresie proekologicznych form transportu.

P.3.3. Poprawa płynności ruchu.

P.3.3.1. Wprowadzanie zintegrowanego systemu organizacji ruchu komunikacyjnego.

P.3.3.2. Wydzielenie stref ograniczonego ruchu w centralnych częściach miast.

P.3.4. Poprawa stanu technicznego pojazdów.

P.3.4.1. Prowadzenie kontroli stanu technicznego pojazdów samochodowych.

P.3.4.2. Promowanie pojazdów i paliw przyjaznych dla środowiska.

P.4. Wzmocnienie współpracy międzynarodowej w zakresie minimalizowania zanieczyszczeń transgranicznych.

P.4.1. Dalszy rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie ograniczenia zanieczyszczeń transgranicznych.

P.4.1.1. Modernizacja istniejącego systemu monitoringu transgranicznych zanieczyszczeń powietrza.

P.4.1.2. Intensyfikacja wymiany doświadczeń w zakresie zanieczyszczeń transgranicznych.

1.4.2.2.1.2 Hałas i wibracje

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Zmniejszenie uciążliwości hałasu

Strategia realizacji celów długoterminowych.

H.1. Zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego.

H.1.1. Zmniejszenie uciążliwości hałasu pochodzącego z ruchu drogowego.

- H.1.1.1. Opracowanie map akustycznych dla miast o uciążliwym poziomie hałasu i wibracji.
- H.1.1.2. Opracowanie i stopniowe wdrażanie zasad organizacji ruchu w większych miastach województwa, z uwzględnieniem uciążliwości hałasu.
- H.1.1.3. Stopniowe wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zamieszkane, w tym budowa obwodnic w pierwszej kolejności dla największych miast.
- H.1.1.4. Budowa zabezpieczeń akustycznych ciągów komunikacyjnych przebiegających w pobliżu zabudowy mieszkaniowej.
- H.1.1.5. Poprawa stanu technicznego pojazdów.
- H.1.2. Zmniejszenie uciążliwości hałasu pochodzącego z komunikacji lotniczej i kolejowej.
 - H.1.2.1. Monitoring wpływu na środowisko lotniska we Wrocławiu.
 - H.1.2.2. Wydzielenie stref wyłączonych spod zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska.
 - H.1.2.3. Ocena uciążliwości związanych z transportem kolejowym i realizacja działań naprawczych.
- H.2.1. Stopniowe ograniczanie uciążliwości hałasu przemysłowego.
 - H.2.1.1. Kontrola przestrzegania zasad właściwej lokalizacji nowych zakładów.
 - H.2.1.2. Lokalizacja nowych osiedli mieszkaniowych z dala od uciążliwych źródeł hałasu.
 - H.2.1.3. Modernizacja lub wymiana urządzeń będących źródłem uciążliwości.
 - H.2.1.4. Zapewnienie odpowiedniej izolacji zakładów przemysłowych.

H.2. Zmniejszenie uciążliwości hałasu przemysłowego.

- H.2.1. Stopniowe ograniczanie uciążliwości hałasu przemysłowego.
 - H.2.1.1. Kontrola przestrzegania zasad właściwej lokalizacji nowych zakładów.
 - H.2.1.2. Lokalizacja nowych osiedli mieszkaniowych z dala od uciążliwych źródeł hałasu.
 - H.2.1.3. Modernizacja lub wymiana urządzeń będących źródłem uciążliwości.
 - H.2.1.4. Zapewnienie odpowiedniej izolacji zakładów przemysłowych.

1.4.2.2.1.3 Wody powierzchniowe i podziemne.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych i ich ochrona.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

W.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (w szczególności na terenach wiejskich).

- W.1.1. Redukcja ilości ścieków nie oczyszczonych.
 - W.1.1.1. Wsparcie związków gmin dla wspólnego prowadzenia gospodarki ściekami.
 - W.1.1.2. Opracowanie i stopniowe wprowadzanie kompleksowych programów gospodarki wodno-ściekowej.
 - W.1.1.3. Stopniowe podłączanie terenów nie skanalizowanych do istniejących oczyszczalni ścieków w celu ich pełnego wykorzystania.

W.1.1.4. Dalszy rozwój systemów kanalizacyjnych i w pełni kontrolowanych oczyszczalni ścieków.

W.2. Zmniejszenie zużycia wody.

W.2.1. Minimalizowanie poboru wody.

W.2.1.1. Kontynuacja programu z zakresu dyspozycyjnych zasobów wodnych i ich jakości.

W.2.1.2. Aktualizacja pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód.

W.2.1.3. Wprowadzanie wodooszczędnych technologii w zakładach przemysłowych.

W.2.1.4. Promowanie wprowadzania zamkniętych obiegów wody w przemyśle.

W.2.1.5. Wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej (zmniejszenie awaryjności).

W.2.1.6. Montowanie wodomierzy w gospodarstwach indywidualnych.

W.2.1.7. Podnoszenie świadomości ekologicznej w zakresie oszczędzania wody.

W.3. Ograniczenie zanieczyszczenia spowodowanego niekontrolowanymi sfluwami powierzchniowymi.

W.3.1. Ograniczenie ilości zanieczyszczeń obszarowych.

W.3.1.1. Opracowanie i realizacja programu szkoleń dla rolników.

W.3.1.2. Stosowanie kodeksu dobrych praktyk rolniczych.

W.3.1.3. Promowanie i wyróżnianie gospodarstw rolnych mających największe osiągnięcia w zakresie wdrażania kodeksu dobrych praktyk rolniczych.

W.3.1.4. Wyznaczenie i kontrola stref buforowych dla wód powierzchniowych.

W.3.1.5. Stopniowe ograniczanie rolniczego użytkowania gruntów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych.

W.4. Podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

W.4.1. Poprawa działań w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej.

W.4.1.1. Sukcesywna realizacja programu w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

W.5. Zwiększenie małej retencji.

W.5.1. Odbudowa, modernizacja i rozwój systemów małej retencji.

W.5.1.1. Dalsza realizacja programów małej retencji opracowanych dla byłych województw.

W.5.1.2. Odbudowa zdegradowanych obiektów małej retencji.

W.5.1.3. Opracowanie i wdrożenie programu zwiększenia retencji naturalnej.

W.6. Rozwój współpracy regionalnej na wodach granicznych.

W.6.1. Kontynuowanie współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony wód.

W.6.1.1. Ocena wpływu zanieczyszczeń transgranicznych na jakość wód powierzchniowych.

W.6.1.2. Realizacja założeń wynikających z uzgodnień Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem.

W.6.1.3. Realizacja założeń wynikających z uzgodnień Polsko–Czeskich Wspólnych Grup Roboczych na wodach granicznych.

W.7. Ochrona zasobów wód podziemnych.

W.7.1. Ochrona zbiorników i ujęć wód podziemnych.

W.7.1.1. Przygotowanie dokumentacji hydrogeologicznej dla wszystkich GZWP, stanowiącej podstawę dla ustanowienia stref ochronnych.

W.7.2. Ograniczenie poboru wód podziemnych.

W.7.2.1. Aktualizacja pozwoleń wodno– prawnych na pobór wód podziemnych.

W.7.2.2. Egzekwowanie hierarchizacji poborów wód w zależności od sposobu użytkowania.

W.7.2.3. Ograniczenie poboru wód podziemnych na cele przemysłowe.

1.4.2.2.1.4 Gospodarka odpadami

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

O.1. Uporządkowanie gospodarki odpadami przemysłowymi.

O.1.1. Zmniejszenie ilości produkowanych odpadów przemysłowych.

O.1.1.1. Opracowanie i realizacja kompleksowego programu gospodarki odpadami przemysłowymi.

O.1.1.2. Weryfikacja wydanych zezwoleń na wytwarzanie odpadów.

O.1.1.3. Promowanie wdrażania technologii mało– i bezodpadowych.

O.1.1.4. Usprawnienie kontroli poprawności rejestracji odpadów.

O.1.2. Wzrost gospodarczego wykorzystania odpadów przemysłowych.

O.1.2.1. Wsparcie dla tworzenia zakładów recyklingu.

O.1.2.2. Promowanie segregacji odpadów na poziomie wytwórcy.

O.1.2.3. Promowanie metod gospodarczego wykorzystania odpadów.

O.1.3. Ograniczenie zagrożenia stwarzanego przez odpady niebezpieczne.

O.1.3.1. Opracowanie i wdrażanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi na poziomie województwa.

O.1.3.2. Modernizacja istniejących i realizacja nowoczesnych systemów utylizacji odpadów niebezpiecznych.

O.1.3.3. Wprowadzenie specjalnych zabezpieczeń na składowiskach odpadów przemysłowych w celu umożliwienia składowania odpadów niebezpiecznych.

O.1.3.4. Likwidacja wszystkich istniejących mogilników.

O.2. Uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi.

O.2.1. Minimalizowanie ilości odpadów komunalnych.

O.2.1.1. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu gospodarki odpadami komunalnymi.

O.2.1.2. Opracowanie i realizacja programów ochrony środowiska przed odpadami dla związków gmin lub powiatów.

O.2.1.3. Prowadzenie edukacji w zakresie minimalizowania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.

O.2.2. Zmniejszenie uciążliwości spowodowanych przez niewłaściwe składowanie odpadów.

O.2.2.1. Opracowanie i realizacja programu zagospodarowania osadów ściekowych.

O.2.2.2. Budowa nowych i modernizacja istniejących składowisk zgodnie z dyrektywami UE.

O.2.2.3. Zamknięcie lub działania naprawcze i rekultywacja składowisk nie spełniających wymagań ochrony środowiska.

O.2.2.4. Prowadzenie regularnego monitoringu i kontroli składowisk.

O.2.3. Wprowadzenie systemów selektywnej zbiórki i powtórnego wykorzystania odpadów.

O.2.3.1. Prowadzenie edukacji w zakresie właściwej gospodarki odpadami.

O.2.3.2. Promocja i wspieranie systemów segregacji odpadów komunalnych.

O.2.3.3. Kreowanie rynku zbytu dla surowców wtórnych.

O.2.3.4. Wspomaganie budowy regionalnych obiektów przeróbki odpadów.

O.2.3.5. Wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

O.2.4. Sukcesywne likwidowanie istniejących i zapobieganie powstawaniu nowych dzikich wysypisk.

O.2.4.1. Stworzenie systemu odbioru i składowania odpadów.

O.2.4.2. Likwidowanie dzikich wysypisk.

O.2.5.1. Inwentaryzacja ilości produkowanych odpadów niebezpiecznych w województwie.

O.2.5. Właściwe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych.

O.2.5.2. Wprowadzenie nowoczesnych technologii segregacji i unieszkodliwienia odpadów niebezpiecznych.

O.2.5.3. Opracowanie programu zbiórki i utylizacji przeterminowanych leków.

1.4.2.2.1.5 Gleby

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Podniesienie jakości gleb

Strategia realizacji celów długoterminowych.

G.1. Ograniczenie procesu degradacji gleb.

G.1.1. Zmniejszenie degradacji związanej z działalnością rolniczą.

G.1.1.1. Upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej.

G.1.1.2. Optymalizacja zużycia nawozów i środków ochrony roślin.

G.1.1.3. Utrzymanie właściwych stosunków wodnych.

G.1.1.4. Promowanie rolnictwa ekologicznego.

G.1.2. Ograniczenie zanieczyszczenia metalami ciężkimi.

G.1.2.1. Inwentaryzacja stopnia zanieczyszczenia gleby w sąsiedztwie zakładów przemysłowych i składowisk odpadów.

G.1.2.2. Modernizacja zakładów pod kątem ochrony gleb.

G.1.3. Zmniejszenie degradacji wynikającej z zakwaszenia gleb.

G.1.3.1. Kontynuacja kontroli stopnia zakwaszenia gleb.

G.1.3.2. Stosowanie zabiegów agrotechnicznych mających na celu zmniejszenie zakwaszenia gleb.

G.2. Rekultywacja gleb zdegradowanych.

G.2.1. Stopniowa rekultywacja gleb zdegradowanych w wyniku działalności przemysłowej.

G.2.1.1. Inwentaryzacja stopnia degradacji gleb w województwie.

G.2.1.2. Opracowanie i wdrożenie programu rekultywacji gleb.

G.2.2. Rekultywacja gleb zdegradowanych na terenach zajmowanych przez wojska Federacji Rosyjskiej, ze szczególnym uwzględnieniem lotniska w Krzywej.

G.2.2.1. Powstrzymanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

G.2.2.2. Usunięcie zanieczyszczeń .

1.4.2.2.1.6 Surowce mineralne

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystywanie.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

S.1. Minimalizacja presji wywieranej na środowisko w procesie wykorzystania surowców mineralnych.

S.1.1. Ograniczenie sytuacji konfliktowych powstających na styku przemysłu wydobywczego.

S.1.1.1. Stworzenie mapy obszarów konfliktowych.

S.1.1.2. Ustalenie możliwości wykorzystania złóż surowców mineralnych pod kątem konfliktowości z ochroną środowiska.

S.1.2. Racjonalizacja wykorzystania zasobów mineralnych.

S.1.2.1. Zbilansowanie potrzeb surowcowych.

S.1.2.2. Aktualizacja dokumentacji złóż.

S.1.2.3. Zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez gospodarcze wykorzystanie ich substytutów.

S.1.2.4. Kontrola przestrzegania wymogu uzyskania koncesji na rozpoznanie i wydobywanie kopalni.

S.1.3. Racjonalne wykorzystanie wód mineralnych, leczniczych i termalnych.

- S.1.3.1. Inwentaryzacja miejsc występowania wód leczniczych, mineralnych i termalnych.
- S.1.3.2. Promowanie wykorzystania wód na cele lecznicze i ochrona ich zasobów.
- S.1.3.3. Wspieranie wykorzystania wód geotermalnych np. na cele grzewcze.
- S.1.4. Dalsza rekultywacja terenów odegra dowanych w wyniku działalności wydobywczej.
- S.1.4.1. Opracowanie programu rekultywacji z określeniem zadań priorytetowych.
- S.1.4.2. Prowadzenie działań rekultywacyjnych, w tym zagospodarowanie wyrobiski likwidacja szkód górniczych.

S.2. Zabezpieczenie złóż perspektywicznych i prognostycznych.

- S.2.1. Ochrona zasobów perspektywicznych i prognostycznych.
- S.2.1.1. Opracowanie bilansu zasobów perspektywicznych i prognostycznych.
- S.2.1.2. Uwzględnienie zasobów perspektywicznych i prognostycznych w planach zagospodarowania przestrzennego.

1.4.2.2.1.7 Walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

PK.1. Określenie zasobów przyrodniczych w województwie.

- PK.1.1. Dokładne rozeznanie walorów przyrodniczych województwa.
- PK.1.1.1. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej gmin.
- PK.1.1.2. Wprowadzenie systemu ciągłego aktualizowania informacji o zasobach przyrodniczych w województwie.

PK.2. Objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych.

- PK.2.1. Rozbudowa systemu obszarów chronionych.
- PK.2.1.1. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych na potrzeby systemu Natura 2000.
- PK.2.1.2. Utworzenie nowych rezerwatów przyrody wraz z wykupem lub rekompensatą za ekologiczne użytkowanie terenu.
- PK.2.1.3. Powiększenie istniejących i utworzenie nowych Parków Krajobrazowych (Doliny Odry I i II, Gór Kaczawskich, Doliny Kwisy).
- PK.2.1.4. Wykonanie planów ochrony dla części parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody
- PK.2.1.5. Wyznaczenie nowych form ochrony indywidualnej, w tym obszarów ochrony krajobrazu.
- PK.2.1.6. Tworzenie transgranicznych obszarów chronionych.
- PK.2.2. Właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach chronionych.

PK.2.2.1. Opracowanie programu odpowiedniego udostępniania obszarów chronionych na potrzeby turystyki.

PK.2.2.2. Aktywizacja turystyczna parków krajobrazowych.

PK.2.2.3. Utrzymanie i odnawianie istniejących szlaków turystycznych oraz tworzenie nowych.

PK.3. Podniesienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

PK.3.1. Ograniczenie procesu fragmentacji środowiska, zachowanie i odnowa korytarzy ekologicznych.

PK.3.1.1. Opracowanie mapy istniejących i potencjalnych korytarzy.

PK.3.1.2. Odtwarzanie zniszczonych korytarzy ekologicznych.

PK.3.1.3. Utrzymanie i poprawa funkcjonowania korytarza ekologicznego wzdłuż rzek: Widawy, Odry, Oławy, Bystrzycy i in.

PK.3.1.4. Wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień.

PK.3.1.5. Renaturalizacja i poprawa stanu zniszczonych ekosystemów siedlisk przyrodniczych.

PK.3.2. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

PK.3.2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych in-situ i ex-situ.

PK.3.2.2. Monitoring i ograniczanie rozprzestrzeniania obcych gatunków flory i fauny.

PK.4. Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony.

PK.4.1. Zwiększanie lesistości i poprawa gospodarki leśnej (zwłaszcza w lasach prywatnych).

PK.4.1.1. Opracowanie i realizacja programu zwiększenia lesistości województwa.

PK.4.1.2. Opracowanie nowych granic rolno-leśnych.

PK.4.1.3. Prowadzenie nasadzeń, głównie na terenach podgórskich i terenach po uprawach rolnych.

PK.4.1.4. Prowadzenie szkoleń nt. prawidłowych zasad gospodarki leśnej dla właścicieli prywatnych.

PK.4.1.5. Zwiększenie pozaprodukcyjnej roli lasu.

PK.5. Rozwój terenów zieleni w miastach i na terenach wiejskich.

PK.5.1. Zwiększenie obszaru terenów zieleni.

PK.5.1.1. Połączenie systemu obszarów zieleni miast z systemem ciągnącym się poza granicami miasta, tworzenie zielonych pierścieni wokół miast.

PK.5.1.2. Odtworzenie istniejących i tworzenie nowych parków na terenach zabudowanych.

PK.5.1.3. Zapobieganie degradacji wiejskich parków.

PK.5.1.4. Ochrona cennych podmiejskich terenów przyrodniczych przed degradacją.

PK.5.1.5. Opracowanie przewodnika dobrych praktyk rozwoju terenów zieleni.

1.4.2.2.1.8 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

NZŚ.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego związanego z działalnością produkcyjną przedsiębiorców.

NZŚ.1.1. Doskonalenie procedur przeciwdziałania i likwidacji zagrożeń związanych z działalnością produkcyjną przedsiębiorców.

NZŚ.1.1.1. Bieżąca aktualizacja listy potencjalnych sprawców noś.

NZŚ.1.1.2. Egzekwowanie od wszystkich podmiotów będących potencjalnymi sprawcami nżś posiadania – wg brzmienia art. 105b ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska – instrukcji na wypadek awaryjnego noś.

NZŚ.1.1.3. Określenie systemu okresowej kontroli instalacji mogących spowodować noś.

NZŚ.1.1.4. Sporządzenie Planów Operacyjno-Ratowniczych dla jednostek administracyjnych, na terenie których znajdują się instalacje mogące spowodować NZŚ wg art.105a ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

NZŚ.1.2. Posiadanie raportów bezpieczeństwa dla wszystkich instalacji mogących spowodować noś.

NZŚ.1.2.1. Systematyczna weryfikacja „Planów Operacyjno-Ratowniczych” wg art. 105b ust. 1 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska, raportów bezpieczeństwa.

NZŚ.2. Zapewnienie bezpieczeństwa przewozu drogowego i kolejowego materiałów niebezpiecznych.

NZŚ.2.1. Ograniczenie nżś związanych z transportem drogowym i kolejowym materiałów niebezpiecznych.

NZŚ.2.1.1. Wyznaczenie tras optymalnych dla przewozu substancji niebezpiecznych.

NZŚ.2.1.2. Wyeliminowanie transportu substancji niebezpiecznych przez obszar miast i w rejonach cennych przyrodniczo.

NZŚ.2.1.3. Zwiększenie kontroli drogowej przewozu materiałów niebezpiecznych.

1.4.2.2.1.9 Edukacja ekologiczna.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

E.1. Rozwój edukacji ekologicznej.

E.1.1. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu edukacji ekologicznej.

E.1.1.1. Dokonanie przeglądu działań edukacyjnych prowadzonych w województwie.

E.1.1.2. Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się edukacją.

E.1.1. Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu edukacji ekologicznej.

E.1.1.1. Dokonanie przeglądu działań edukacyjnych prowadzonych w województwie.

E.1.1.2. Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się edukacją.

1.4.2.2.1.10 Komunikacja społeczna.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

K.1. Rozwój komunikacji społecznej.

K.1.1. Wypracowanie mechanizmów komunikowania się i współpracy ze społeczeństwem.

K.1.1.1. Realizacja ustawy o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

K.1.1.2. Wzrost wykorzystania mediów, takich jak prasa, telewizja, Internet.

K.1.1.3. Wprowadzenie systemu „krótkich informacji” – wydawanie ulotek i broszur informacyjnych.

K.1.1.4. Zwiększenie ilości informacji w publikacjach.

K.1.1.5. Stworzenie systemu „łatwego dostępu” do informacji.

K.1.1.6. Włączenie organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych w procesy decyzyjne i systemy zarządzania.

1.4.2.2.1.11 Monitoring.

Generalny cel strategiczny do roku 2015.

Uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska.

Strategia realizacji celów długoterminowych.

M.1. Dalszy rozwój monitoringu wszystkich elementów środowiska zgodnie z wymogami prawa polskiego i przepisami Unii Europejskiej.

M.1.1. Dalszy rozwój monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych.

M.1.1.1. Modernizacja i realizacja monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych oraz systemu oceny ich jakości zgodnego z dyrektywami UE (w tym kontrola transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń).

M.1.1.2. Rozwój monitoringu wód podziemnych i mineralnych w zakresie:

a) monitoringu jakości wód podziemnych o istotnym znaczeniu dla województwa

b) monitoringu jakości wód podziemnych, narażonych na bezpośrednie oddziaływanie zanieczyszczeń przemysłowych i komunalnych

M.1.1.3. Monitoring jakości wód w zbiornikach zaporowych.

M.1.1.4. Monitoring osłony ujęć wodnych.

M.1.1.5. Rozwój monitoringu źródeł zanieczyszczeń wód (istotnych w skali województwa).

M.1.2. Dalszy rozwój i optymalizacja monitoringu powietrza.

M.1.5.1. Sukcesywne tworzenie i wdrażanie systemu monitoringu przyrodniczego gatunków i ekosystemów.

M.1.6.1. Rozszerzenie ewidencji produkcji i przetwarzania oraz wykorzystania odpadów.

M.1.6.2. Rozwój ewidencji zakładów wykorzystujących i unieszkodliwiających odpady.

M.1.6.3. Rozbudowa bazy danych odpadów niebezpiecznych.

M.1.6.4. Monitoring miejsc składowania odpadów.

M.1.7. Rozwój monitoringu osadów rzecznych.

M.1.7.1. Rozszerzenie badań osadów rzecznych w sieci wojewódzkiej.

M.1.8. Utworzenie zintegrowanej bazy danych o stanie środowiska.

M.1.8.1. Ocena stopnia zaawansowania prac nad opracowaniem zintegrowanej bazy danych o środowisku w województwie.

M.1.8.2. Opracowanie i realizacja planu budowy zintegrowanej bazy danych o środowisku w województwie.

1.5 Powiatowe priorytety

1.5.1 Strategia rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005-2013

Misją powiatu wałbrzyskiego jest rozwój społeczno-gospodarczy.

Misja realizowana będzie poprzez wzrost poziomu życia mieszkańców powiatu wałbrzyskiego. Realizacja tego celu gwarantuje zrównoważony rozwój w zakresie: społecznym, gospodarczym, infrastruktury technicznej, przestrzeni, środowiska naturalnego, w oparciu o współpracę z samorządami i instytucjami w kraju i współpracy zagranicznej.

Dzięki temu, powiat wałbrzyski będzie powiatem:

- 1) charakteryzującym się wysoką jakością zarządzania,
- 2) przyjaznym mieszkańcom i przedsiębiorcom,
- 3) aktywnym w kontaktach z partnerami zewnętrznymi krajowymi i zagranicznymi,
- 4) o wysokiej jakości walorów środowiska naturalnego, sprzyjającymi rozwojowi turystyki, sportu, rekreacji oraz agroturystyki,
- 5) z pręźnie rozwijającymi się miejscowościami uzdrowiskowymi świadczącymi usługi medyczno – rekreacyjne na poziomie europejskim, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych dla mieszkańców usług medycznych we wszystkich gminach,

6) z uregulowaną gospodarką wodno – ściekową, osiągającą odpowiednie parametry czystości powietrza, wód powierzchniowych i gleby,

7) prowadzącym wspólnie z gminami, dynamiczną politykę proinwestycyjną, nastawioną na tworzenie nowych miejsc pracy obok wdrażania nowoczesnych technologii i metod zarządzania zarówno w dużych firmach jak i małej i średniej przedsiębiorczości we wszystkich gałęziach gospodarki krajowej

8) o zmniejszającym się bezrobociu, zatrzymana będzie pauperyzacja społeczeństwa oraz następować będzie wzrost realnych dochodów mieszkańców,

9) w którym:

- poziom nauczania na wszystkich szczeblach edukacji zbliży się do standardów nowoczesnego kształcenia w rozwiniętych państwach Unii Europejskiej- rozwój edukacji zawodowej dostosowany będzie do potrzeb rynku pracy zapewniając jednocześnie możliwości kształcenia ustawicznego i pogłębiania wiedzy zawodowej,

- rozwijać się będzie budownictwo mieszkaniowe,

- osiągnięte zostaną europejskie standardy planowania i ładu przestrzennego, telekomunikacji (w tym szerokopasmowej),

- poprawi się w sposób znaczący infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi przyniesie korzyści nie tylko w zaspokojeniu potrzeb społecznych, ale pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy przez tzw. trzeci sektor,

- system pomocy społecznej w sposób sprawiedliwy i racjonalny obejmować będzie bezpośrednią opieką rodziny i osoby najbardziej potrzebujące, długotrwale bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym,

- zapewniona zostanie równość szans dla osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia społecznego,

- mieszkańcy powiatu będą czuć się bezpiecznie – potencjalne zagrożenia: przestępczością i terrorem, pożarami, powodzią, ekologiczne będą pod stałą kontrolą i ich ograniczaniem,

- rozwijane będą wszelkie formy kultury, dostępność do instytucji kultury będzie powszechna,

- w pełni zostanie wykorzystany walor położenia przygranicznego, zwłaszcza w nawiązywaniu kontaktów partnerskich z sąsiadami (Czechy oraz Niemcy) oraz możliwości płynące z ruchu tranzytowego.

1.5.1.1 Cele strategiczne rozwoju powiatu w zakresie gospodarki odpadami

W ramach celu nr 2 PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU wyróżniono

cel 2.5. Bezpieczeństwo

do którego przyporządkowano zadanie Racjonalna gospodarka odpadami na terenie powiatu oraz ochrona powierzchni ziemi.

1.5.2 Program Ochrony Środowiska, Powiat Wałbrzych, Województwo Dolnośląskie

1.5.2.1 Cele strategiczne dla powiatu

Gospodarka odpadami

Szczegółowo zagadnienia z tej dziedziny zostały przedstawione w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wałbrzyskiego. Celami, jakie należy osiągnąć są:

- Zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Ograniczanie ilości powstających odpadów;
- Ograniczanie negatywnego wpływu odpadów;
- Zmiana sposobu postępowania z odpadami;
- Wydzielanie ze strumienia odpadów te, które da się odzyskać i wykorzystać;
- Modernizowanie istniejących instalacji do unieszkodliwiania odpadów;
- Zamykanie wyeksploatowanych instalacji do unieszkodliwiania odpadów.

1.5.2.2 Zadania krótkoterminowe

W poniższej tabeli zaprezentowano zadania jakie przewidziano w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu w latach 2004 do 2007.

Tab. 1-4. Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami w powiecie wałbrzyskim (za Powiatowym Programem Ochrony Środowiska).

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach				Potencjalne źródła finansowe	Rodzaj przedsięwzięcia
			2004	2005	2006	2007		
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	Gminy	25	35			budżet gminy	Własne gminy
2.	Przygotowanie programu selektywnej zbiórki odpadów	Starostwo, gminy		40	50		Budżety gmin, budżet Starostwa	Koordynowane
3.	Opracowanie programu selektywnej zbiórki odpadów podlegających odzyskowi i recyklingowi (opony, oleje, odpady wielkogabarytowe itp.)	Starostwo, gminy	55				Budżety gmin, budżet Starostwa	Koordynowane
4.	Studia i prace przedprojektowe dotyczące lokalizacji nowych zakładów utylizacji odpadów zgodnie z Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami	Gminy			35	120	budżet gminy	Własne gminy
5.	Gminne Plany Gospodarki Odpadami	Gminy	130				budżet gminy	Własne gminy
6.	Rozpoczęcie stabilizacji, odwirowania i suszenia osadów ściekowych	Gminy Powiatu	500	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
7.	Rozpoczęcie modernizacji i rozbudowy istniejącego, lub realizacji nowego składowiska odpadów dla gminy Mieroszów	Gmina Mieroszów	500	3500	500	3500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
8.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów dla gminy Mieroszów	Gmina Mieroszów	-	100	350	350	Budżet gminy, WFOŚiGW	koordynowane
9.	Rozpoczęcie realizacji	Gmina	-	-	500	7500	Budżet gminy,	koordynowane

	składowiska odpadów dla gminy Wałbrzych	Wałbrzych					WFOŚiGW	
10.	Rozpoczęcie budowy Centrum Utylizacji Odpadów dla powiatu (spalarnia, stacja segregacji, kompostownia, składowisko) 1	Gminy Powiatu	-	1000	6500	8500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
11.	Zakup kompaktorów dla składowisk odpadów komunalnych	Gminy Powiatu	500	300	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
12.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Wałbrzychu ul. Stacyjna	Gmina Wałbrzych	500	600	600	500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
13.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Głuszycy i Jedlinie Zdroju	Gmina Głuszycy, gmina Jedlina Zdrój	650	650	-	-	Budżety gmin, WFOŚiGW	Koordynowane
14.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Boguszowie – Gorcach	Gmina Boguszów – Gorce	100	450	450		Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
15.	Zakup wag dla składowisk odpadów w powiecie	Gminy powiatu	450	-	-	-	Budżety gmin	Koordynowane
16.	Rozpoczęcie segregowania odpadów w gminach powiatu	Gminy powiatu	400	-	-	-	Budżety gmin	-
17.	Likwidacja dzikich składowisk w gminach powiatu	Gminy powiatu	400	-	-	-	Budżety gmin	-
18.	Budowa zakładu odzysku i recyklingu odpadów	Mobruk Korzenna	1200	-	-	-	Środki własne inwestora	-
19.	Przygotowanie rekultywacji terenów pokopalnianych	Gmina Wałbrzych i Boguszów-Gorce	500	1300	1300	500	Budżet Gminy, NFOŚiGW	Koordynowane
20.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska gruzu w Boguszowie-Gorcach	Gmina Boguszów-Gorce	-	250	250	-	Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
21.	Rozpoczęcie segregowania odpadów w gminach powiatu	Gminy powiatu	400				budżet gminy	Własne gminy

1.5.2.3 Zadania długoterminowe

Podstawowymi długoterminowymi zmiernymi do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu wałbrzyskiego będzie:

- Edukacja proekologiczna w każdej z dziedzin dotyczących środowiska;
- Zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Ograniczanie ich ilości;
- Ograniczanie negatywnego skutku ich oddziaływania;
- Zmiana istniejącego sposobu postępowania z odpadami wraz z budową Jednolitego Systemu Gospodarki Odpadami;
- Doprowadzenie do poprawy stanu czystości powietrza na terenie powiatu;
- Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i ciepłej;
- Poprawa stanu zaopatrzenia w wodę pitną;
- Doprowadzenie do poprawy czystości stanu wód powierzchniowych;
- Doprowadzenie do zmniejszenia zużycia wody bez konieczności jej ograniczania;
- Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń obszarowych i specyficznych;
- Odzyskanie dla środowiska i krajobrazu przekształconych przemysłowo terenów;

- Zmniejszenie negatywnego wpływu hałasu na środowisko;
- Zwiększenie ilości terenów zalesionych i zadrzewionych;
- Ochrona różnorodności biologicznej;
- Zwiększenie bezpieczeństwa m.in. przez ochronę przeciwpowodziową, przeciwpożarową i przed zdarzeniami kryzysowymi;

Cele te mogą zostać osiągnięte metodami :

- Inwestycyjnymi;
- Pozainwestycyjnymi;

Wśród zadań pozainwestycyjnych można wyróżnić:

- Edukację proekologiczną;
- Działania promujące przyjazne i bezpieczne, energooszczędne technologie;
- Działania organizacyjne;

Wśród zadań inwestycyjnych możemy wyróżnić:

- Zmniejszanie ilości, segregację, ograniczanie negatywnego wpływu odpadów czy też budowę zakładów unieszkodliwiania odpadów;
- Ograniczanie emisji u źródła i przez montaż urządzeń do redukcji emisji, oszczędność energii;
- Budowę nowych zakładów oczyszczania ścieków, kolektorów, naprawę i modernizację istniejących;
- Modernizację ujęć wody, ich ochronę, modernizację i budowę zakładów uzdatniania wody;
- Doprowadzenie do przywrócenia powierzchni ziemi walorów krajobrazowych;
- Prawidłowe rozmieszczanie środków produkcji i infrastruktury drogowej oraz budowa zabezpieczeń akustycznych;
- Zwiększenie powierzchni zalesionych i zadrzewionych umożliwiających także współużytkowanie tych ekosystemów przez faunę;
- Działania profilaktyczne oraz inwestycyjne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, przeciwpożarowe i w przypadkach zdarzeń kryzysowych;

Po roku 2007 (jako zadania długoterminowe), w Powiecie Wałbrzyskim będzie konieczne:

- Dokończenie budowy składowisk dla gmin Mieroszów i Wałbrzych;
- Dokończenie rekultywacji składowisk komunalnych, inertnych i przemysłowych na terenie gmin powiatu;
- Rozpoczęcie rekultywacji terenów przemysłowych kopalni w.k., zakładów koksowniczych, elektrociepłowni czy Z.K.S;
- Rozpoczęcie rekultywacji lub neutralizacji hałd po eksploatacji uranu i innej działalności przemysłowej;
- Rozpoczęcie utylizacji przeterminowanych środków ochrony roślin;
- Rozpoczęcie oczyszczania z osadów zbiornika Lubachów w Zagórzcu Śl.
- Dokończenie budowy i budowa obwodnic miast;
- Dokończenie budowy oczyszczalni i systemów kanalizacji na terenie powiatu;

- Budowa, remont i modernizacja Zakładów Uzdatniania Wody wraz ze zbiornikami wyrównawczymi;
- Zmniejszenie oddziaływania najbardziej uciążliwych zakładów przemysłowych;
- Modernizacja, przebudowa i budowa nowych zabezpieczeń przeciwpowodziowych, w tym magazynów przeciwpowodziowych;
- Budowa zbiorników przeciwpowodziowych;
- Udział w Krajowym Programie Zwiększenia Lesistości;
- Przeprowadzenie inwestycji termomodernizacyjnych dla obiektów budowlanych położonych na terenie powiatu;
- Dokonanie rewaloryzacji Parków położonych na terenie powiatu.

Wszystkie przedsięwzięcia z ochrony środowiska powinny stanowić jeden system, zwłaszcza na terenie tak niewielkim, jakim jest administracyjny powiat. Potwierdzeniem na to jest to, że aby osiągnąć sukces musimy realizować zadania związane ze wzrostem świadomości proekologicznej, musimy organizować i promować zadania i nawyki związane z segregacją odpadów, musimy dokonywać zakupów maszyn czy urządzeń technicznych, czy też w końcu budować systemy czy obiekty gospodarki odpadami.

Do określenia zadań długoterminowych przyjęto, że pewna część zadań, ze względu na konieczność ich prowadzenia, już jest wykonywana. Może się także okazać, że w wyniku lokalnych uwarunkowań, rozpoczęcie i realizacja zadań przewidywanych do wykonania w latach 2004 – 2007 zostanie przesunięta na dalsze lata i odwrotnie.

1.6 Wytyczne wynikające z dokumentów gminnych

1.6.1 Strategia rozwoju miasta Wałbrzych

1.6.1.1 Wizja rozwoju miasta Wałbrzych

Strategia rozwoju miasta Wałbrzycha na lata 2001 - 2006 definiuje następujący, nadrzędny cel jego rozwoju:

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WAŁBRZYCHA

Tak zdefiniowany cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez rozwijanie trzech podstawowych funkcji miasta:

1. Wałbrzych jako ośrodek oświatowo-kulturalny,
2. Wałbrzych jako regionalny ośrodek usługowy i miasto czystych technologii,
3. Wałbrzych regionalne centrum turystyki.

1.6.1.2 Cele strategiczne rozwoju miasta

Kluczowe znaczenie dla wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej mają:

- Inwestowanie w swoich mieszkańców i ich przygotowanie do wymogów nowoczesnej gospodarki.
- Promocja przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich firm.
- Infrastruktura techniczna i mieszkaniowa zapewniające osiągnięcie możliwie najlepszego klimatu do inwestowania.
- Ochrona i poprawa środowiska naturalnego oraz właściwe wykorzystywanie walorów miasta.
- Współzależność z regionalnym rozwojem gospodarczym i społecznym.
- Poprawa wizerunku i uznanie indywidualnego charakteru Wałbrzycha oraz jego właściwe promowanie.
- Rozwój kultury, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, turystyki, sportu i rekreacji jako niezbędnych elementów całościowego rozwoju miasta.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i socjalnego.
- Przygotowanie społeczności lokalnej do przystąpienia do Unii Europejskiej.
- Tworzenie warunków dla funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego.

1.6.1.3 Ogólne cele strategiczne rozwoju Wałbrzycha

Zespół Planowania Strategicznego zdefiniował następujące, ogólne cele strategiczne:

1. Rozwój przestrzenny i urbanistyczny miasta.
2. Miasto wspiera rozwój firm wałbrzyskich niezależnie od ich wielkości, mając na uwadze w szczególności silny i rozwijający się sektor MŚP.
3. Infrastruktura techniczna dostosowana do potrzeb gospodarki.
4. Inwestorzy chętnie lokują się w Wałbrzychu.
5. Kompleksowy program rozwoju akceptowany przez mieszkańców Wałbrzycha.
6. Lepsze środowisko, w którym żyjemy.
7. Ostateczna likwidacja Wałbrzyskich Kopalń Węgla Kamiennego.
8. Infrastruktura mieszkaniowa odpowiada lokalnym potrzebom.
9. Adekwatny do potrzeb dostęp do kultury.
10. Rozwinięta infrastruktura sportowa, turystyczna i rekreacyjna.
11. Instytucje ochrony zdrowia i opieki społecznej zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej.
12. Oświata i wychowanie.
13. Wałbrzych - ośrodkiem akademickim.
14. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.
15. Wałbrzych przygotowany do akcesji.
16. Wykreowany pozytywny wizerunek Wałbrzycha.

1.6.1.4 Infrastruktura techniczna dostosowana do potrzeb gospodarki

Osiągnięcie tego celu strategicznego wymaga zaplanowania konkretnych działań zmierzających do poprawy istniejącej bądź budowy nowej infrastruktury, dającej większe możliwości inwestowania na terenie Wałbrzycha. Strategiczne kierunki inwestycyjne Gminy Wałbrzych przedstawiono w "Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Gminy Wałbrzych na lata 2001 - 2003", który wyznacza również prognozowane zadania inwestycyjne w latach 2004 do 2010.

Mając na uwadze wielką liczbę potrzeb, kierując się realnymi możliwościami wydatkowania środków finansowych pozyskanych ze wszystkich możliwych źródeł (tzn. dochody własne, kredyty, środki pomocowe, środki własne innych podmiotów), sygnalizuje się pewne kierunki działania w istotnych obszarach funkcjonowania miasta, w tym:

- Gospodarka odpadami – realizacja „Kompleksowego programu gospodarki odpadami dla miasta Wałbrzycha”

1.6.1.4.1 Infrastruktura techniczna dostosowana do potrzeb gospodarki

Poniżej przedstawiono zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji do roku 2010.

Tab. 1-5. Zadanie inwestycyjne przyjęte w Strategii Rozwoju miasta w grupie infrastruktury technicznej.

6.3.7	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
6.3.7.1	Przebudowa i regulacja rzeki Pełcznicy w związku z odprowadzeniem wód dołowych ze zlikwidowanych wałbrzyskich kopalń.	Zarząd Miasta	2000 – 2001
6.3.7.2	Współdziałanie w budowie oczyszczalni ścieków wraz z kolektorem w Dzieńmorowicach. Wykonanie projektu i realizacja oczyszczalni o przepustowości 800 m ³ /dobę i kolektora dł. 3.770 mb.	Zarząd Miasta	2000 – 2001
6.3.7.3	Skanalizowanie dzielnic Rusinowa i Kozice. Wykonanie projektu i realizacja kanalizacji sanitarnej o długości ok. 5.500 mb.	Zarząd Miasta	2002 – 2005
6.3.7.4	Kolektor kanalizacji sanitarnej Konradów w Wałbrzychu. Budowa kolektora Konradów składać się będzie z 2 etapów: etap I - odcinek dolny "Konradów I", - etap II "Konradów II", usytuowany zostanie na terenie osiedla Konradów, u wierzchołka ul. Baczyńskiego.	Zarząd Miasta	1993 – 2005
6.3.7.5	Kolektor kanalizacji sanitarnej Poniatów II w Wałbrzychu. Kolektor sanitarny Poniatów II obejmuje ulicę Zieloną, Beskidzką i Burczykowskich. Rozpoczyna swój bieg na wysokości skrzyżowania ulic Piotrowskiego i Orkana w Wałbrzychu. Projektowane elementy infrastruktury to: kanalizacja sanitarna z przykanalikami, kanalizacja deszczowa z przykanalikami, z wlotem do potoku Poniatówka, wodociąg z przyłączami, drogi, chodniki, instalacja oświetlenia drogowego.	Zarząd Miast	1995 – 2008
6.3.7.6	Kolektor kanalizacji sanitarnej Śródmieście II w Wałbrzychu. Budowa kolektora kanalizacji sanitarnej Śródmieście II składać się będzie z 2 etapów: - etap I obejmuje odcinek od ul. Śniadeckich do ul. Pocztowej - etap II obejmuje ul. Pocztową, 11 Listopada i ul. Przywodną. Kolektor o średnicy 1000 mm, o łącznej długości 1180 m.	Zarząd Miasta	1993 – 2002
6.3.7.7	Budowa gruzowiska dla miasta Wałbrzycha. Budowa gruzowiska na terenie osadnika pokopalnianego w rejonie ul. 1 Maja - opracowanie dokumentacji i realizacja zadania.	Zarząd Miasta	2002 - 2004
6.3.7.8	Rozbudowa cmentarza komunalnego przy ul. Żeromskiego (wykonanie ogrodzenia).	Zarząd	1995

		Miasta	– 2001
6.3.7.9	Modernizacja oświetlenia dzielnicy Śródmieście. Modernizacja oświetlenia na ulicach Gdańska, Sienkiewicza i Kościuszki oraz pl. Magistracki.	Zarząd Miasta	1996 – 2003
6.3.7.10	Remont kapitalny obudowy rzeki Pelcznicy. Zadanie polega na przebudowie obudowy rzeki Pelcznicy na następujących odcinkach: odc. X- al.. Wyzwolenia od nr 43 do nr 55 (od PSP nr 28 do skrzyżowania z ul. Aptekarską), odc. XI - al.. Wyzwolenia od ul. Aptekarskiej do skrzyżowania z ul. Kościuszki, odc. XII - al.. Wyzwolenia od nr 17 do nr 23 (wzdłuż teatru-dawnego GDK), odc. XIII - al. Wyzwolenia -parking, odc. XIV - al. Wyzwolenia od nr 35 do nr 36 (wzdłuż II LO), odc. XV - ul. Poleska, odc. XVI - ul. Szkolna, odc. XVII - ul. Niepodległości - w rejonie ul. Fałata, odc. XVIII - ul. Bolesława Chrobrego - w rejonie Komendy Policji.	Zarząd Miasta	1996 – 2006
6.3.7.11	Uzbrojenie Osiedla Konradów. Aktualizacja projektu technicznego i pozwolenia na budowę. Wykonanie sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, linii energetycznej NN i SN, oświetlenia ulicznego, wykonanie nawierzchni ulicy i chodników.	Zarząd Miasta	1994 – 2004
6.3.7.12	Uzbrojenie Osiedla B-6. Dokończenie uzbrojenia osiedla wraz z ulicami i chodnikami.	Zarząd Miasta	1974 – 2002
6.3.7.13	Uzbrojenie infrastrukturalne WSSE. Budowa dróg wewnętrznych wraz z uzbrojeniem w zakresie kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego.	Zarząd Miasta	1997 – 2002

1.6.1.4.2 Lepsze środowisko

Poniżej przedstawiono zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji do roku 2010.

Tab. 1-6. Zadanie inwestycyjne przyjęte w Strategii Rozwoju miasta w grupie lepsze środowisko.

Nr zadania	Nazwa i opis zadania	Odpowiedzialny za realizację lub monitoring	Czas realizacji
6.6.1	Ochrona środowiska naturalnego		
6.6.1.1	Zapobieganie powstawania zagrożeń środowiska W celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń środowiska należy przyjąć konieczność równoważenia postępu ekonomicznego dbałością o zachowanie zdrowego środowiska naturalnego. Minimalizowanie niekorzystnego oddziaływania na środowisko wynikającego z aktywności gospodarczej miasta prowadzić będzie do zachowania lub poprawy naszych istniejących zasobów naturalnych, przyciągając równocześnie nowe inwestycje i stymulując rozwój miasta. Osiągnięcie tego będzie możliwe gdy: proces powstawania nowych podmiotów gospodarczych nie będzie stanowił zagrożenia dla trwałości tych zasobów czy też jakości życia mieszkańców, prowadzona będzie w szerokim tego słowa znaczeniu edukacja ekologiczna, propagowane będą nowoczesne technologie wodo, energo i terenooszczędne.	Zarząd Miasta	Na bieżąco
6.6.1.2	Likwidacja już istniejących obciążeń środowiska	Zarząd Miasta	Na bieżąco

	<p>Istniejące już obciążenia środowiska zostaną zlikwidowane poprzez:</p> <p>a) uporządkowanie gospodarki ściekowej, tj.:</p> <p>zakończenie rozbudowy oczyszczalni ścieków w Cierniach – do roku 2005 wg programu inwestycyjnego na potrzeby ISPA i NFOŚiGW,, zakończenie budowy kolektorów sanitarnych: "Konradów", "Śródmieście", "Poniatów" i "Rusinów – Kozice" z infrastrukturą towarzyszącą – w latach 2001 – 2008, sukcesywne podłączanie budynków do sieci kanalizacji sanitarnej – tam gdzie technicznie jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, uporządkowanie gospodarki wodami pokopalnianymi – do roku 2004.</p> <p>b) ochronę wód powierzchniowych:</p> <p>budowa kanalizacji rozdzielczej – działania podejmowane na bieżąco, realizacja urządzeń do podczyszczanie wód deszczowych, racjonalna gospodarka zasobami wodnymi (licznikowanie, stosowanie obiegów zamkniętych).</p> <p>c) poprawę czystości powietrza:</p> <p>sukcesywna likwidacja tzw. "niskiej emisji": modernizacja kotłowni lokalnych – do 2004 roku, zamiana indywidualnych systemów grzewczych na ekologiczne – działania bieżące realizowane przez osoby fizyczne, eliminacja z ruchu pojazdów uciążliwych z uwagi na emisję spalin i nadmierny hałas, modernizacja sieci dróg komunikacyjnych – budowa obwodnicy, ograniczenie uciążliwości zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia do powietrza (w tym modernizacja mało przyjaznych dla środowiska zakładowych źródeł ciepła - Fabryka Porcelany "Wałbrzych", ZWO "Camela", ZG "Kalkomania"), podjęcie działań zmierzających do eliminacji zagrożenia gazowego powstałego w wyniku likwidacji górnictwa węgla kamiennego w Wałbrzychu.</p> <p>d) ochronę powierzchni ziemi:</p> <p>zakończenie budowy dwóch kwater składowiska odpadów komunalnych przy ul. Beethovena – (zakończono do końca 2000 roku), zakończenie rekultywacji wysypiska przy ul. Stacyjnej – 2001 r., podjęcie działań zmierzających do utylizacji odpadów przemysłowych, w tym niebezpiecznych, powstających na terenie miasta – 2001 r., uporządkowanie zdegradowanych terenów poprzemysłowych: rekultywacja 5 obiektów - hałd przez WKWK w likwidacji – do roku 2002, opracowanie programu likwidacji bądź zagospodarowania terenów zdeformowanych w wyniku działalności górniczej (osiadanie terenu, szkody górnicze).</p> <p>Poza wymienionymi wyżej kierunkami, koniecznym jest prowadzenie przez służby ochrony środowiska działań bieżących, które dotyczą:</p> <p>monitorowania środowiska (PIOŚ i Sanepid), wzmocnionych kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania wymogów ochrony środowiska, współpracy i zbierania informacji o źródłach i możliwościach finansowania obciążeń środowiska, wspomagania środkami GFOŚiGW oraz PFOŚiGW podmiotów gospodarczych i osób fizycznych wg ustalonych kryteriów i priorytetów, uwzględnienia np. w budżecie gminy dodatkowych środków na likwidację zagrożeń środowiska.</p>		
--	--	--	--

1.6.2 Strategia zrównoważonego rozwoju miasta Wałbrzycha do roku 2013

Wizja rozwoju Miasta

Wałbrzych miastem o pozytywnym, powszechnie znanym wizerunku nowoczesnej miejscowości, pełniącym istotną rolę w regionie i w kraju. Miastem zapewniającym swoim mieszkańcom, a także turystom i inwestorom optymalne warunki życia, rozwoju, pracy i wypoczynku, poprzez:

- _ nowoczesny system edukacji na wszystkich poziomach kształcenia,
- _ rozwiązania wpierające ludzi aktywnych, a także dające duże możliwości podnoszenia wiedzy i kwalifikacji,
- _ przyjazny klimat i odpowiednie warunki prowadzenia działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnego przemysłu oraz usług,
- _ duże możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu,
- _ wysoki poziom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego,
- _ sprawną i przyjazną administrację publiczną,
- _ zadbane i czyste środowisko przyrodnicze.

1.6.2.1 Struktura Celów

Ład środowiskowy

1. Spójna koncepcja zagospodarowania przestrzennego miasta
2. Sprawny system gospodarki odpadami
3. Funkcjonalna i przyjazna dla środowiska polityka transportowa miasta
4. Uporządkowana gospodarka wodnościekowa
5. Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz aktywny, prężnie działający ruch ekologiczny
6. Duże walory przyrodniczo-krajobrazowe miasta

Cel 2: Sprawny system gospodarki odpadami

- 2.1. Stworzenie programu gospodarki odpadami
- 2.2. Stworzenie międzygminnego związku ds. gospodarki odpadami

1.6.3 Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Wałbrzycha

Poniżej zaprezentowane planowane zadania związane z gospodarką odpadami na terenie miasta Wałbrzych.

I.p.	Nazwa zadania	Opis zadania	Okres realizacji		Wartość
			Początek	Koniec	
	Rekultywacja wysypiska odpadów komunalnych przy ul. Stacyjnej w Wałbrzychu	Rekultywacja wysypiska w zakresie: kształtowania bryły, obsypania ziemią, obsadzenia zielenią. Zadanie zgłoszone do dofinansowania z funduszy strukturalnych UE.	2002	2006	5 214 628

	Rozbudowa składowiska odpadów dla miasta Wałbrzycha przy ul. Beethovena	Rozbudowa składowiska odpadów przy ul. Beethovena o nowe kwatery.	2007	2010	5 250 000
--	---	---	------	------	-----------

1.6.4 Plan Rozwoju Lokalnego Wałbrzycha

Według diagnozy Analizy prowadzone przez służby ochrony środowiska wykazują systematyczną poprawę stanu środowiska naturalnego w Wałbrzychu. W porównaniu do okresu działalności kopalń węgla kamiennego i zakładów z nimi współpracujących, przede wszystkim koksowni:

- wskaźniki czystości powietrza mieszczą się w granicach norm, a decydujący udział w zanieczyszczeniach ma tak zwana niska emisja oraz komunikacja samochodowa,
- systematycznie porządkowana jest gospodarka odpadami. Wałbrzych posiada nowoczesne składowisko odpadów komunalnych, dysponuje gruzowiskiem, odpady medyczne spalane są w nowoczesnej spalarni przyszpitalnej. Możliwa jest też utylizacja odpadów przemysłowych poprzez składowanie na komercyjnym składowisku przy ul. Górniczej,
- w ostatnich latach wzrosła ilość ścieków poddanych procesowi oczyszczania w związku z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej. Należy jednak stwierdzić, że wciąż ilość ścieków poddawanych oczyszczaniu nie jest zadowalająca, a zasadniczym problemem w zakresie gospodarki wodno – ściekowej pozostaje brak kanalizacji na niektórych obszarach miasta. Brak kanalizacji w kilku rejonach miasta (Lubiechów, Poniatów, Kozice) powoduje problem ochrony zasobów wód podziemnych, które narażone są na bezpośrednie oddziaływanie zanieczyszczeń przemysłowych i komunalnych, co w konsekwencji prowadzi do zagrożenia wód pierwszego horyzontu, ujmowanych przez studnie komunalne oraz przydomowe studnie wody pitnej.

1.6.4.1 Wnioski wyływające z analizy – diagnoza obszarów problemowych.

Stan środowiska naturalnego w Wałbrzychu od momentu likwidacji przemysłu wydobywczego i zakładów z nim współpracujących, takich jak koksownie, ulega systematycznej poprawie. Konieczne jest jednak podjęcie działań z zakresu ochrony środowiska naturalnego Wałbrzycha, które zwiększą perspektywy rozwojowe miasta. W szczególności chodzi o zakończenie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej, a także wprowadzenie kompleksowych rozwiązań z zakresu segregacji, odzysku, przerobu i utylizacji odpadów.

1.6.4.2 Określenie celu strategicznego, priorytetów oraz celów szczegółowych wynikających z diagnozy obszarów problemowych w zakresie gospodarki odpadami

Priorytet 3 – rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska – lepsze warunki życia mieszkańców.

Aktywizacja społeczna i gospodarcza w odniesieniu do tak sformułowanego priorytetu będzie możliwa poprzez osiągnięcie następujących celów:

- poprawa stanu wód powierzchniowych i urządzeń z nimi związanych,
- ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na wody powierzchniowe i podziemne,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń,

1.6.4.3 Zestawienie projektów – okres programowania 2004 – 2006 oraz prognoza na lata następne (2007 – 2013)

Priorytet 1 – korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości.

Projekty z zakresu infrastruktury

A. Zadania przewidziane do rozpoczęcia w latach 2004 – 2006.

Rekultywacja wysypiska odpadów komunalnych przy ul. Stacyjnej w Wałbrzychu.

Opis: rekultywacja nieczynnego wysypiska.

Cel: ochrona powietrza atmosferycznego oraz wód podziemnych przed zanieczyszczeniami, poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz życia w obszarze planowanej strefy aktywności gospodarczej.

Priorytet 3 – rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska – lepsze warunki życia mieszkańców.

A. Zadania przewidziane do rozpoczęcia w okresie 2004 – 2006

Przygotowanie i realizacja Kompleksowego Programu Gospodarki Odpadami dla Miasta Wałbrzycha

Zadaniem Programu jest identyfikacja działań, które doprowadzą do kompleksowych rozwiązań w zakresie segregacji, odzysku, przerobu i utylizacji odpadów na obszarze miasta.

Rozbudowa wysypiska odpadów komunalnych przy ul. Beethovena

Opis: powiększenie istniejącego wysypiska w związku z ograniczonymi możliwościami składowania odpadów w istniejących kwaterach.

Cel: poprawa stanu środowiska naturalnego, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.

1.6.5 Program Ochrony Środowiska Dla Miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015

W zakresie gospodarki odpadami przewidziano następujące cele długoterminowe:

Celem strategicznym określonym w polityce ekologicznej państwa przenoszonym się na miasto Wałbrzych będzie:

- minimalizacja powstawania odpadów w sektorze komunalnym i gospodarczym i ich oddziaływania na środowisko (z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych) poprzez zastosowanie prawidłowych praktyk,
- likwidacja „dzikich wysypisk odpadów”,
- rozbudowa o nowe kwatery składowiska odpadów komunalnych przy ul. Beethovena i rekultywacja zamykanych kwater,
- rekultywacja składowiska przy ul. Stacyjnej,
- budowa Centrum Segregacji, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów (stacja segregacji, kompostownia, spalarnia, składowisko)
- rozważenie możliwości wprowadzenia powszechnej „opłaty śmieciowej” wnoszonej przez każdego mieszkańca miasta, co będzie ekonomicznym argumentem przeciwko nielegalnemu deponowaniu odpadów.

oraz realizacja zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami dla Wałbrzycha.

W zakresie gospodarki odpadami przewidziano następujące zadania krótkoterminowe:

Tab. 1-7. Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzycha w latach 2004-2007 (na podstawie Programu Ochrony Środowiska).

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach 2004-2007	Potencjalne źródła finansowania	Rodzaj przedsięwzięcia
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne					
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	Gmina	45 (45)	Budżet gminy, środki własne	Własne
2.	Opracowanie i wdrożenie programu selektywnej zbiórki odpadów dla terenu gminy	Gmina, zakłady,	30 (30)	Budżet gminy, środki własne	Koordynowane
3.	Opracowanie programu selektywnej zbiórki odpadów podlegających odzyskowi i recyklingowi i odpadów niebezpiecznych (opony, oleje, odpady wielkogabarytowe, odpady zawierające azbest itp.)	Gmina, zakłady,	15 (5)	Budżet gminy, środki własne	Koordynowane
4.	Opracowanie projektu rekultywacji składowiska odpadów ul. Stacyjna	Gmina,	200 (200)	Budżet gminy	Własne
6.	Opracowanie projektu rekultywacji istniejących kwater składowiska przy ul. Beethovena	Gmina,	50 (50)	Budżet gminy	Własne
7.	Prace przedprojektowe i projektowe dla budowy nowych kwater składowiska ul. Beethovena	Gmina, Związek Gmin	200 (140)	Budżet gminy, środki własne	Koordynowane
8.	Przygotowanie koncepcji budowy Centrum Utylizacji i Odzysku Odpadów (stacja segregacji, kompostownia, spalarnia, składowisko)	Gmina, Związek Gmin	200 (150)	Budżet gminy, środki własne	Koordynowane

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach 2004-2007	Potencjalne źródła finansowania	Rodzaj przedsięwzięcia
9.	Opracowanie koncepcji i projektu wykonania zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych	Gmina, Związek Gmin	30 (10)	Budżet gminy, środki własne	Koordynowane
10.	Inwentaryzacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina	10 (10)	Budżet gminy	Własne
11.	Przygotowanie dokumentacyjne i projektowe dla celów produkcji paliw alternatywnych i paliw z udziałem biomasy **	Zakłady energetyki ciepłej, podmioty gospodarcze	250 (0)	Środki własne, kredyty komercyjne	Koordynowane
12.	Przygotowanie dokumentacyjne i projektowe budowy zakładów odzysku i recyklingu odpadów (Mo-Bruk) **	Podmioty gospodarcze	50 (0)	Środki własne, kredyty komercyjne	Koordynowane
<i>Koszty w latach 2004-2007: 780 tys. PLN (640 tys.)</i>					

Tab. 1-8. Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzycha w latach 2004-2007 (na podstawie Programu Ochrony Środowiska).

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach 2004-2007	Potencjalne źródła finansowe	Rodzaj Przedsięwzięcia
Przedsięwzięcia inwestycyjne					
1.	Gospodarowanie osadami ściekowymi w celu ich wykorzystania do rekultywacji terenów przemysłowych	Gmina, Związek Gmin	90 (90)	Budżet gminy, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
2.	Rekultywacja składowiska odpadów ul. Stacyjna z wykorzystaniem odpadów jako materiału rekultywacyjnego	Gmina	4600 (4600)	Budżet gminy, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach 2004-2007	Potencjalne źródła finansowe	Rodzaj Przedsięwzięcia
3.	Rozbudowa składowiska odpadów dla miasta Wałbrzycha przy ul. Beethovena	Gmina, Związek Gmin	1500 (1200)	Budżet gminy, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
4.	Zakup specjalistycznego sprzętu w celu gospodarowania osadami ściekowymi na oczyszczalniach miasta **	Gmina, Związek Gmin	700 (0)	Budżet gmin, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
5.	Budowa zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych	Gmina, Związek Gmin	500 (150)	Budżet gminy, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
6.	Organizacja zbiornic odpadów: wielkogabarytowych, olejowych, organicznych oraz niebezpiecznych, w tym zakup środków transportu dla potrzeb segregacji i zbierania odpadów	Gmina, Związek Gmin	1200 (800)	Budżety gmin, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
7.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz organizacji i przygotowania punktów zbierania	Gmina, Związek Gmin	300 (300)	Budżety gmin, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
8.	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina	250 (250)	Budżety gminy, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
9.	Produkcja paliw alternatywnych i produkcja biomasy **	Zakłady przemysłowe	600 (600)	Środki własne, kredyty komercyjne	Koordynowane

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach 2004-2007	Potencjalne źródła finansowe	Rodzaj Przedsięwzięcia
10.	Zakup środków technicznych i transportowych na potrzeby funkcjonowania składowiska odpadów przy ul. Beethovena oraz urządzeń i maszyn na potrzeby zakładu segregacji odpadów w bazie WPO lub/i na Beethovena	Gmina, podmioty gospodarcze	1500 (1300)	Budżet gminy, kredyty komercyjne, WFOŚiGW, fundusze UE	Koordynowane
<i>Koszty w latach 2004-2007</i>			9940 tys. PLN (8690 tys.)		

1. Realizacja zadania nr 5, „Budowa zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych”, wynika z zapisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. Może być ono realizowane zarówno przez samą gminę Wałbrzych, jak również w porozumieniu z gminami ościennymi. Technicznie, to zadanie może przybrać formę zakładu utylizacji (także spalarni), jak również może zostać zrealizowane przez zorganizowanie odbioru zwłok zwierzęcych przez wyspecjalizowane firmy.

1.6.5.1 Koszty realizacji przedsięwzięć Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzych.

W tabeli Tab. 1-9 zaprezentowano strukturę wydatków na cele środowiskowe jakie miały być realizowane w latach 2004-2007. Gospodarka odpadami stanowi tylko 7,94% ogółu kosztów jakie miały być ponoszone na ochronę środowiska.

Tab. 1-9. Struktura wydatków na realizację Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha (na podstawie Programu Ochrony Środowiska miasta Wałbrzycha).

Dziedzina	Zadania pozainwestycyjne		Zadania inwestycyjne	
	Liczba zadań	Udział w Programie	Liczba zadań	Udział w Programie
Ochrona powietrza atmosfer.	8	16,71%	9	4,76%
Ochrona przed hałasem*	6	5,11%	6	2,14%
Ochrona wód przed zanieczysz.	8	45,48%	8	59,34%
Zaopatrzenie w wodę do picia	4	9,57%	6	5,43%
Gospod. wodna i ochr.ppow.	5	3,34%	4	0,62%
Zdarzenia kryzys.w ochr.środ.	2	1,83%	4	4,95%
Ochrona powierzchni ziemi	4	3,01%	3	14,53%
Zagospodarowanie odpadów	11	10,22%	10	7,94%
Ochrona przyrody	6	4,72%	7	0,30%
RAZEM	54	100,00%	57	100%

1.6.6 Strategia Rozwoju Edukacji W Gminie Wałbrzych na Lata 2006 - 2013

Strategia została przyjęta Uchwałą nr L III/393/06 z dnia 26. 06. 2006 r.

1.6.6.1 Cele i założenia strategii edukacji

Cel strategiczny

„Wyształcone i mobilne zawodowo społeczeństwo” to zadanie strategiczne zapisane w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku. Ma być ono realizowane poprzez: podniesienie standardów edukacyjnych, w tym nauki języków obcych, dostosowanie struktur szkolnictwa do potrzeb lokalnych, krajowych i europejskich, rozwój form edukacji pozaszkolnej, rozwój edukacji dla osób o niskich kwalifikacjach, promocję uzdolnień, reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W związku z powyższym, głównym celem rozwoju edukacji w Wałbrzychu powinna być szeroko rozumiana poprawa jakości kształcenia oraz zwiększenie skuteczności działań wychowawczo - opiekuńczych w placówkach oświatowych Gminy Wałbrzych.

Cele szczegółowe

Wyróżniono następujące cele szczegółowe:

1. Zapewnienie odpowiednich warunków wychowania, opieki oraz bezpieczeństwa
2. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia
3. Wzmocnienie opieki psychologicznej i doradztwa zawodowego dla uczniów
4. Tworzenie warunków dla edukacji osób niepełnosprawnych i o specjalnych potrzebach edukacyjnych
5. Podnoszenie poziomu pracy kadry nauczycielskiej i kierowniczej
6. Usprawnianie systemu zarządzania oświatą

Działania służące realizacji zamierzeń strategicznych

Program wychowawczy uwzględnia obligatoryjne realizowanie zadań związanych z:

- · Edukacją patriotyczną i obywatelską
- · Edukacją regionalną
- · Edukacją europejską
- · Edukacją ekologiczną
- · Edukacją w zakresie języków obcych
- · Edukacją artystyczną

W zależności od indywidualnych potrzeb dzieci oraz specyficznych potrzeb środowiska szkoła winna realizować odpowiednie programy profilaktyczne.

Organizowanie cyklicznych konferencji wychowawczych „Wychowawcze drogowskazy” z tematem wiodącym, ustalonym corocznie w wyniku analizy działalności wychowawczo-opiekuńczej szkół z podziałem na etapy kształcenia.

Stworzenie miejskiego systemu działań realizującego edukację prawną, ekologiczną, prozdrowotną, profilaktykę uzależnień na każdym poziomie edukacyjnym.

Sposób realizacji:

1. Koordynowanie na szczeblu miejskim (WEiSS) przedsięwzięć realizujących priorytety związane z edukacją patriotyczną i obywatelską, regionalną i europejską poprzez:

· Ustalenie harmonogramu stałych imprez (np. konkursy, przeglądy aktywności, konferencje, warsztaty, debaty itp.) dla określonego poziomu wiekowego uczniów.

Zagwarantowanie środków finansowych na realizację powyższych przedsięwzięć w ramach programu Otwarta szkoła.

2. Koordynowanie na szczeblu miejskim działań realizujących inne kierunki działalności wychowawczej np. ekologiczna, prozdrowotna, społeczna itp.

3. Zachęcanie uczniów do uczestniczenia w propozycjach kulturalnych oferowanych przez Teatr Lalki i Aktora, Teatr Dramatyczny, Filharmonię Sudecką, WOK oraz dalsze zacieśnianie współpracy szkół z tymi instytucjami kultury.

4. Zwiększanie funduszy na poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych w ramach realizowanych przez szkoły programów wychowawczych (do 3 godzin).

5. Zwiększenie ilości etatów pedagogów i psychologów w szkołach.
6. Zatrudnienie szkolnych doradców zawodu w celu lepszego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i funkcjonowania na rynku pracy.
7. Udzielanie wsparcia finansowego i merytorycznego tym placówkom oświatowym, które w wyniku diagnozy wewnętrznej lub zewnętrznej tego potrzebują.
8. Opracowanie spójnego kalendarza imprez szkolnych oraz rozszerzenie ich różnorodności np.: o warsztaty, debaty, spotkania z ciekawymi ludźmi, pokazy, wystawy tematyczne, opracowania tematyczne dla nauczycieli itp.
9. Organizowanie profesjonalnych spotkań tematycznych dla rodziców uczniów określonego typu szkół w ramach „Uniwersytetu dla Rodziców XXI wieku”.
10. Podejmowanie bardziej efektywnych działań w zakresie realizacji obowiązku szkolnego i nauki
11. Zintensyfikowanie współpracy z Policją i Strażą Miejską w celu zapewnienia bezpieczeństwa na terenach przylegających do placówek oświatowych.

2 Wytyczne strategiczne dotyczące gospodarki odpadami wynikające z dokumentów planistycznych wyższego rzędu.

Bezpośrednią podstawą do opracowania powiatowych planów gospodarki odpadami na terenie województwa dolnośląskiego stanowią zapisy przyjęte przez Sejmiku Województwa (i przedstawione do zaopiniowania Ministerstwu Środowiska w postaci Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego oraz wytyczne Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz II Polityki Ekologicznej Państwa a także Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” uchwalonej z dnia 8 maja 2003 r. i opublikowanej dnia 18 czerwca 2003 r. w Monitorze Polskim. Oparto się również na zapisach projektu „Planu gospodarki odpadami dla Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009-2012”

2.1 Strategiczne kierunki

2.1.1 Ogólne zasady gospodarki odpadami

Przyjęte cele polityki ekologicznej Państwa mają być realizowane zgodnie z przyjętymi strategicznymi kierunkami.

2.1.1.1 Zasady postępowania z odpadami

Zgodnie z ustawą o odpadach każdy (art. 5), kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,

zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec ich powstaniu,

zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2001.62.627), przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione (art. 9).

Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych (art. 7).

Względem odpadów niebezpiecznych ustawa o odpadach, w artykule 11 przewiduje:

1. Zakazuje się mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, z zastrzeżeniem pkt. 2.
2. Dopuszcza się mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, w celu poprawy bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu, jeżeli w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.
3. W przypadku gdy odpady niebezpieczne uległy zmieszaniu z innymi odpadami, substancjami lub przedmiotami to powinny być one rozdzielone, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:
 - w procesie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po rozdzieleniu nastąpi ograniczenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska,
 - jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.
4. Transport odpadów niebezpiecznych z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania odpadów odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie materiałów niebezpiecznych.

Zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi występującymi w odpadach komunalnych, takimi jak baterie i akumulatory określa art. 41 ustawy o odpadach wskazując, iż:

1. Posiadacz baterii lub akumulatorów, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jest obowiązany do ich selektywnej zbiórki, umożliwiającej późniejszy odzysk lub unieszkodliwienie tych odpadów.

2. Posiadacz baterii lub akumulatorów, który jest osobą fizyczną nie będącą przedsiębiorcą lub jednostką organizacyjną nie będącą przedsiębiorcą, powinien zwracać te odpady do punktów ich zbiórki lub wrzucać do pojemników przeznaczonych na te odpady.

Obowiązki, o których mowa w ust. 1-4, dotyczą posiadaczy odpadów w postaci baterii lub akumulatorów, które zawierają:

- 1) powyżej 0,0005% wagowo rtęci, lub
- 2) powyżej 0,025% wagowo kadmu, lub
- 3) powyżej 0,4% wagowo ołowiu;
- 4) powyżej 25 mg rtęci na celę, z wyjątkiem baterii manganowo-alkalicznych, w których poziom wagowo rtęci nie powinien przekraczać 0,025%.

Odpady w postaci baterii lub akumulatorów, unieszkodliwia się oddzielnie od innych rodzajów odpadów.

2.1.1.1.1 Obowiązki wytwórcy odpadów

Poprzez wytwórcę odpadów rozumie się (zgodnie z art. 3 ustawy o odpadach):

Każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów. Wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej.

Wytwórca odpadów jest obowiązany do stosowania takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

2.1.1.1.2 Obowiązki posiadacza odpadów

Poprzez posiadacza odpadów rozumie się (zgodnie z brzmieniem art. 3 ustawy o odpadach) każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną). Domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Posiadacz jest obowiązany do pozbywania się substancji lub przedmiotów niespełniających wymagań technicznych określonych w przepisach.

Posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Posiadacz odpadów jest zobowiązany do:

- poddania ich odzyskowi, w pierwszej kolejności;
- unieszkodliwienia w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami (jeżeli odzysk z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych).

2.1.1.1.3 Unieszkodliwianie odpadów

W ustawie o odpadach, poprzez „unieszkodliwianiu odpadów” rozumie się poddanie ich procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

W załączniku nr 6 do ustawy wyspecyfikowane dopuszczane procesy unieszkodliwiania odpadów. Do najważniejszych należą:

- Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych.
- Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja).
- Składowanie poprzez głębokie wtryskiwanie.
- Retencja powierzchniowa.
- Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne.
- Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz.
- Lokowanie (zatapianie) na dnie mórz.
- Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie.
- Składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni).

Zgodnie z brzmieniem art. 12 ustawy unieszkodliwianiu poddaje się wyłącznie te odpady, z których uprzednio wydzielono odpady nadające się do odzysku.

2.1.1.1.4 Tymczasowe magazynowanie odpadów

Ustawowo dopuszczono możliwość magazynowania odpadów przed ich składowaniem czy szerzej unieszkodliwieniem. Dookreślono również maksymalny czas magazynowania odpadów przed ich poddaniem go procesowi odzysk lub unieszkodliwienia:

- odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat.
- odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ilości tych odpadów do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku.

Okresy magazynowania odpadów, liczone są łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy tych odpadów.

Magazynowanie odpadów może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym (art. 63.2).

Określenie miejsca i sposobu magazynowania odpadów następuje w (art. 63.6):

- pozwoleniu zintegrowanym, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska,
- pozwoleniu na wytwarzanie odpadów,
- decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,

- informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.

Wg. ustawy o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw z dnia 7 czerwca 2001 r., decyzje wyrażające zgodę na miejsce oraz sposób gromadzenia odpadów, wydane na podstawie ustawy o odpadach, zachowują moc do czasu uzyskania decyzji określających sposób i miejsce magazynowania odpadów lub złożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.

2.1.1.1.5 Składowanie odpadów

Ustawa o odpadach określiła składowiska odpadów jako obiekty budowlane względem których lokalizacji, budowy i eksploatacji mają w zastosowanie przepisy ustaw o zagospodarowaniu przestrzennym i Prawo budowlane.

Obowiązuje podział składowisk odpadów na składowiska odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne oraz składowiska odpadów obojętnych (art.50.1). Na tych ostatnich mogą być składowane wyłącznie odpady obojętne (art.58), natomiast na składowisku odpadów niebezpiecznych nie mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne (art. 57.1). Jednocześnie, stałe odpady niebezpieczne mogą być składowane na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, które powinny spełniać wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, określone dla składowisk odpadów niebezpiecznych. Na wzmiankowanych wydzielonych częściach składowisk mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne.

Ustawa wprowadziła też zakaz składowania niektórych typów odpadów, i tak zgodnie z art. 55 ustawy zakazano składowania odpadów:

- występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów,
- właściwościami wybuchowymi, żrącymi, utleniającymi, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych,
- zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych,
- powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na środowisko jest nieznanne,
- opon i ich części, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1 400 mm.

Według ustawy wprowadzającej Prawo Ochrony Środowiska zakaz składowania opon obowiązuje od dnia 1 lipca 2003 r. (art. 43.1), natomiast zakaz składowania części opon będzie obowiązywał od dnia 1 lipca 2006 r. (art. 43.2).

Jednocześnie zakazuje się rozcieńczania lub sporządzania mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami lub przedmiotami w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów (art. 55.2).

Odpady powinny być składowane w sposób selektywny mając na uwadze uniknięcie szkodliwych dla środowiska reakcji pomiędzy składnikami tych odpadów, możliwość dalszego ich wykorzystania oraz rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów. Dopuszcza się składowanie określonych rodzajów odpadów w sposób nieselektywny (mieszanie), jeżeli w wyniku takiego składowania nie nastąpi zwiększenie negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko (art. 55.4). Zmniejszeniu ilości lub objętości odpadów kierowanych na składowisko ma służyć obowiązek poddawania ich procesom przekształcania fizycznego, chemicznego lub biologicznego w stosunku do odpadów, które takim procesom mogą podlegać (art. 56.1). Obowiązki te nie dotyczą odpadów obojętnych oraz odpadów, w stosunku do których proces przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego nie spowoduje ograniczenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska ani ograniczenia ilości lub objętości składowanych odpadów (art. 56.2).

Ustawa o odpadach wprowadza dodatkowe obowiązki dla posiadacza odpadów, który zarządza składowiskiem odpadów (art. 59). Ustawa wprowadza m.in. zasadę, że składowiska odpadów podlegają monitorowaniu przed, podczas i po zakończeniu eksploatacji. Zakres, czas, sposób oraz warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. o zakresie czasie oraz warunkach prowadzenia Monitoringu.

W artykule 61 została zawarta zasada wynikająca z dyrektywy tzw. składowiskowej (1999/31/EC) odnosząca się do ceny za przyjęcie odpadów do składowania. Cena ta powinna uwzględniać w szczególności koszty budowy, eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów.

Ustawa podaje zasady i procedury wymagane przy zamykaniu składowiska (art. 54). Wymagania techniczne z tym związane zostały dookreślone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w którym przedstawiono wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów, uwzględniając zjawiska przyrodnicze i uwarunkowania geologiczne oraz systemy kontroli. Uszczegółowiono w ten sposób ogólne wytyczne jakie zostały przedstawione w ustawie.

2.1.1.2 Zadania Powiatu

Do zadań starosty należy (wg Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001r. - Dz.U.2001.62.628):

- Wydawanie na odpowiedni wniosek zezwoleń na wytwarzanie odpadów (jeżeli wytwórca prowadzi instalację oraz wytwarza powyżej 1 tony odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy ton rocznie odpadów innych niż niebezpieczne).
- Zatwierdzanie na odpowiedni wniosek programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (jeżeli wytwórca prowadzący instalację wytwarza do 1 tony odpadów niebezpiecznych rocznie, a jeżeli nie prowadzi instalacji i wytwarza powyżej 100 kg odpadów niebezpiecznych rocznie). Starosta zatwierdza taki program po zasięgnięciu opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
- Gromadzenie informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach ich gospodarowania (jeżeli wytwórca prowadzi instalację oraz wytwarza od 5 do 5 tysięcy ton rocznie odpadów innych niż niebezpieczne, a jeżeli nie prowadzi instalacji i wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 100 kg rocznie albo powyżej 5 ton rocznie odpadów innych niż niebezpieczne).

- Wydawanie na odpowiedni wniosek zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Starosta wydaje takie zezwolenie po zasięgnięciu opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia takiej działalności; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
- Wydawanie na odpowiedni wniosek zezwoleń na prowadzenie w zakresie zbierania (starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów) lub transportu odpadów (starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów). Starosta wydaje takie zezwolenie po zasięgnięciu opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.

Kopię wydanych decyzji oraz informacji o wytwarzanych odpadach starosta przekazuje właściwemu marszałkowi oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

2.1.1.3 Obowiązki gminy i właścicieli nieruchomości dotyczące gospodarki odpadami

Zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. O utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 1996.132.622 z późniejszymi zmianami) oraz ustawa o odpadach (Dz.U.01.62.628).

Zgodnie z zapisem art. 2.1. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach pod pojęciem właścicieli nieruchomości traktowani są wszelakie podmioty władające nieruchomością (a więc jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu). To właśnie do nich skierowane są zapisy dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi.

2.1.1.3.1 Zadania gminy

Do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy (art. 16a ustawy o odpadach):

- 1) zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- 2) zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - a) ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - c) osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- 3) zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,
- 4) zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

a) do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

b) do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,

c) do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do zadań własnych gminy (art. 3.1.). Do zadań gminy należy m.in. zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania, a w szczególności (art. 3.2.):

1. Tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na swoim terenie lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.
2. Zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji, własnych lub z innymi gminami:
 - instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
 - stacji zlewnych,
 - instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części.
3. Organizowanie selektywnej zbiórki, segregację oraz magazynowanie odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami.
4. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania.
5. Prowadzenie ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy.
6. Powyższe zadania gmina powinna realizować na podstawie planu gospodarki odpadami.

Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego, w drodze uchwały ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
 - a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych, odpadów niebezpiecznych, odpadów

wielkogabarytowych i odpadów z remontów,

b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,

c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi,

2) rodzaju i minimalnej pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych urządzeń i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:

a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,

b) liczby osób korzystających z tych urządzeń,

3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,

4) maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów,

5) innych wymagań wynikających z gminnego planu gospodarki odpadami,

6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,

7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach,

8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Rada gminy dostosuje regulamin do gminnego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty uchwalenia tego planu.";

Radzie gminy określa - w drodze uchwały - górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości (art. 6.2). Ustalając stawki powyższych opłat, rada gminy stosuje stawki niższe, jeżeli odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny (art. 6.4).

Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów, o których mowa w ust. 1.

7. Wójt, burmistrz, prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, w której ustala:

1) obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych,

2) wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek, o których mowa w ust. 2,

3) terminy uiszczania opłat, o których mowa w pkt 1,

4) sposób i terminy udostępniania urządzeń lub zbiorników w celu ich opróżnienia.

8. Decyzji, której mowa w ust. 7, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

9. Decyzja, o której mowa w ust. 7, jest wydana na okres 1 roku.

10. Decyzja, o której mowa w ust. 7, ulega przedłużeniu w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.

11. Opłaty, o których mowa w ust. 7, są przychodem gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rada gminy może w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa i podaje do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uwzględniając:

1) opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań,

2) w przypadku zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - również miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do których odpady mają być przekazywane.",

2.1.1.3.2 Obowiązki właścicieli nieruchomości

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez:

1. Wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów oraz ich utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
2. Zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale rady gminy oraz pozbywanie się tych odpadów w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi.

Przy wykonywaniu powyższego obowiązku, właściciele nieruchomości obowiązani są do udokumentowania korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego odpowiednie zezwolenie. W przypadku, gdy właściciele nieruchomości nie udokumentują korzystania z powyższych usług, obowiązki określone w art. 5.1. przejmuje w trybie wykonania zastępczego gmina.

Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych powyżej obowiązków podlega karze grzywny. Obowiązki te może przejąć od właścicieli nieruchomości gmina. Musi to być poparte akceptacją mieszkańców wyrażoną pozytywnym wynikiem referendum. Przejmując je, rada gminy ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości. Opłata ustalana jest w sposób zryczałtowany za okresowe pozbywanie się określonej ilości wskazanego rodzaju odpadów. Jej wysokość

uzależniona jest od faktycznych kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu zorganizowania i funkcjonowania systemu zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Rada gminy określa terminy uiszczania opłat a opłaty nie opłacone w wyznaczonym terminie podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu w egzekucyjnym w administracji.

2.2 Ogólna strategia gospodarki odpadami w województwie dolnośląskim

Powiązania gminnego planu gospodarki odpadami z innymi strategicznymi dokumentami planistycznymi dla Polski oraz Dolnego Śląska.

Podczas prac nad planem gospodarki odpadami przeanalizowano wnioski i zalecenia dotyczące rozwoju gospodarki odpadami w Polsce i na Dolnym Śląsku, zawarte w wymienionych poniżej dokumentach strategicznych i planistycznych:

- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Polski do 2025 r. –
- Narodowej Strategii Ochrony Środowiska na lata 2000-2006.
- II Polityce Ekologicznej Państwa,
- Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (KPGO), uchwała nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 . wersja lipiec 2006 r.
- Sprawozdanie z realizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami za okres od 29 października 2002 do 29 października 2004;
- Strategii Gospodarki Odpadami Komunalnymi Dolnego Śląska,
- Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego,
- Programie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego,
- Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego,
- Strategii energetycznej województwa dolnośląskiego.
- Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005-2013;
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015, Wałbrzych 2003;
- Systemowe Rozwiązanie Gospodarki Odpadami Komunalnymi Dla Miasta Wałbrzycha, styczeń 2006.
- Plan Ochrony Środowiska, Powiatu Wałbrzych, Województwo Dolnośląskie, Wałbrzych 2003;
- Plan Gospodarki Odpadami, Powiatu Wałbrzych, Województwo Dolnośląskie, Wałbrzych 2003
- Strategia Rozwoju Miasta Wałbrzycha na lata 2001 – 2006, Wałbrzych, czerwiec 2001r.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku, Wałbrzych, październik 2005r
- Plan Rozwoju Lokalnego Wałbrzycha, Wałbrzych, lipiec 2004r
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wałbrzych, Zmiana Studium 2003 rok.

- Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015, Załącznik do Uchwały nr XXXIV/144/04, Rady Miasta Wałbrzycha, z dnia 30 grudnia 2004 roku
- Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wałbrzych uchwała nr II/370/06 Rady Miejskiej Gminy Wałbrzych z dnia 31 marca 2006 roku,
- Zarządzenie nr 577/06 Prezydenta Miasta Wałbrzycha z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych (Rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Dolnośląskiego PN.II.0911-17/541/06 z dnia 24 listopada 2006 r. stwierdzono nieważność w/w zarządzenia).

2.2.1 II Polityka Ekologiczna Państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, której podstawowym założeniem jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystania z nich, zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

W rozdziale poświęconym celom polityki ekologicznej w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, wymieniono m.in. zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji, gdyż jest to jedna z dróg realizacji zasady likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u źródła. Dla zrealizowania generalnego celu, przewiduje się uzyskiwanie celów częściowych, w tym:

Cele krótkookresowe - wprowadzenie wskaźników materiałochłonności i odpadowości produkcji do systemu statystyki publicznej, państwowego monitoringu środowiska, programów zrównoważonego rozwoju oraz powołanie krajowego ośrodka dla promowania BAT,

Cele średniookresowe (do 2010) - ograniczenie materiałochłonności i energochłonności produkcji o 50 % w stosunku do roku 1990, wprowadzanie do praktyki dobrowolnych porozumień z przemysłem w zakresie realizacji programów ograniczania materiałochłonności i odpadowości produkcji, wycofanie z produkcji i użytkowania, bądź ograniczenie użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych reglamentowanych m.in. przez dyrektywy UE (w tym metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje niszczące warstwę ozonową), szerokie upowszechnienie ocen cyklu życia produktów, w szczególności dla produktów o wysokiej materiałochłonności i odpadowości oraz produktów zawierających substancje niebezpieczne dla środowiska,

Cele długookresowe (do 2025) - pełne wdrożenie idei zrównoważonej produkcji i konsumpcji, dla której zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji jest celem głównym, wdrożenie zasad stosowania najlepszych dostępnych technik BAT, wynikiem wprowadzenia których jest istotne zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji oraz produktów zawierających substancje niebezpieczne dla środowiska.

Cele dla odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym i komunalnym zostały postawione w II Polityce Ekologicznej Państwa i przyjęte w krajowym planie gospodarki odpadami. Sformułowane zostały priorytety gospodarowania odpadami z podziałem na krótkookresowe (do roku 2002), średniookresowe (2003-2010) i długookresowe (2010-2025). Poniżej wymienia się te priorytety, które dotyczą w szczególności odpadów niebezpiecznych. Niezrealizowane lub kontynuowane cele z okresu krótkoterminowego włączono do okresu średnioterminowego.

Lata 2003-2010:

- ostateczne dostosowanie polskiego prawa do regulacji prawnych UE,
- opracowanie strategii oraz planów gospodarowania odpadami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, z wydzieleniem planów gospodarowania odpadami niebezpiecznymi i odpadami z opakowań oraz zapewnienie ich realizacji,
- opracowanie programów likwidacji odpadów niebezpiecznych zawierających metale ciężkie (rtęć, ołów, kadm) i trwałe zanieczyszczenia organiczne (PCB), zarówno wytwarzanych, jak i już nagromadzonych, a także przyspieszenie realizacji programu likwidacji mogilników, w których są przechowywane przeterminowane środki ochrony roślin i inne substancje niebezpieczne,
- tworzenie nowych struktur organizacyjnych i systemów dla realizacji zobowiązań, tj. udzielania pozwoleń, zezwoleń, prowadzenia kontroli, identyfikacji, ewidencji i rejestracji odpadów i zakładów ich przeróbki,
- opracowanie koncepcji budowy zintegrowanej sieci zakładów gospodarowania odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych,
- zwiększenie wysiłków na rzecz uzyskania wsparcia finansowego z UE oraz z międzynarodowych instytucji finansowych,
- rozszerzenie mechanizmów rynkowych oraz przygotowanie skutecznych instrumentów ekonomicznych (opłaty produktowe i depozytowe),
- wdrożenie systemów pełnej i wiarygodnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowania (bazy danych),
- identyfikacja zagrożeń i rozszerzenie zakresu prac na rzecz likwidacji starych składowisk odpadów, modernizacji składowisk eksploatowanych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych,
- przeprowadzenie ogólnokrajowej inwentaryzacji instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- przygotowanie programu działań zmierzających do zmniejszenia zawartości metali ciężkich w bateriach,
- zmniejszenie do minimum przemieszczania odpadów, zgodnie we wspólnotowymi zasadami bliskości i samowystarczalności,
- ograniczanie ilości odpadów składowanych,
- utrzymywanie średniej ilości odpadów komunalnych na poziomie 300 kg/mieszkańca rocznie,
- wdrożenie w całym kraju systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych,
- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z roku 1990,
- tworzenie kompleksowych systemów odzysku surowców wtórnych z odpadów, m.in. makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, odpadów gumowych, puszek aluminiowych, odzyskiwanie i wykorzystywanie co najmniej 50 % papieru i szkła,

- stworzenie kompleksowego systemu odzysku opakowań i recyklingu materiałów z opakowań,
- budowa zintegrowanej struktury do bezpiecznego zbierania, segregacji, transportu, wykorzystywania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych (m.in. przetworzonych olejów, zużytych akumulatorów i baterii),
- zewidencjonowanie urządzeń zanieczyszczonych PCB i podjęcie działań technicznych dla eliminacji tych urządzeń i bezpiecznego usuwania olejów odpadowych zawierających powyżej 50 ppm PCB/PCT (np. oczyszczania transformatorów zawierających powyżej 0,005 % wagowych PCB),
- wprowadzenie systemu ewidencji zakładów posiadających rocznie ponad 500 litrów olejów odpadowych,
- podejmowanie działań w celu eliminacji PCB, w tym, w pierwszej kolejności przeprowadzenie inwentaryzacji urządzeń zawierających powyżej 5 litrów PCB oraz do końca 2010 r. oczyszczenie wszelkich urządzeń i instalacji zawierających te substancje,
- rozpoczęcie budowy systemu zintegrowanej sieci zakładów przeróbki odpadów (powiązanej z innymi państwami Unii Europejskiej), szczególnie odpadów niebezpiecznych,
- tworzenie rynków zbytu dla materiałów z odpadów,
- realizacja programu likwidacji mogilników, w których składowane są przeterminowane środki ochrony roślin i inne substancje niebezpieczne,
- opracowanie i wdrożenie narodowej strategii redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji,
- składowanie jedynie unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych,
- zakończenie realizacji programu budowy spalarni odpadów szpitalnych,
- wycofanie z produkcji i użytkowania, bądź ograniczenie użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych reglamentowanych przez dyrektywy Unii Europejskiej i międzynarodowe przepisy prawne (m.in. zawierających metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne i substancje niszczące warstwę ozonową),
- wprowadzenie systemu pozwoleń zintegrowanych na emisje zanieczyszczeń z instalacji z punktu widzenia najlepszej dostępnej techniki,
- wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu
- rozszerzenie zakresu prac badawczo-rozwojowych nad nowymi technologiami odzysku i ponownego wykorzystania odpadów.

Lata 2011-2025

- pełna przebudowa modelu konsumpcji i produkcji w kierunku poprawy efektywności energetycznej i surowcowej,
- realizacja zobowiązań w zakresie redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji,
- ostateczne rozwiązanie problemu opakowań i odpadów z opakowań,
- zorganizowanie sprawnego systemu odzysku wszystkich surowców wtórnych z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik (BAT),
- zapewnienie całkowitego unieszkodliwienia nagromadzonych odpadów niebezpiecznych; w szczególności rozważenie celowości budowy odpowiednich instalacji w kraju lub wykorzystania istniejących za granicą,
- sukcesywna likwidacja starych, wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych i komunalnych,

- kontynuacja prac badawczo-rozwojowych dotyczących technologii małodopadowych oraz technologii odzysku i ponownego użycia odpadów.

Aktualizację i uszczegółowienie długookresowej II Polityki Ekologicznej Państwa stanowi przyjęty w grudniu 2002 roku przez Radę Ministrów dokument „Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”. Nawiązuje ona do priorytetowych kierunków działania w VI programie działań UE w ochronie środowiska.

Za priorytetowe cele w zakresie gospodarowania odpadami w latach 2003-2010 uznaje się w tym dokumencie:

- pełne wprowadzenie w życie regulacji prawnych zawartych w ustawie o odpadach i rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy,
- ratyfikację konwencji międzynarodowych dotyczących gospodarki odpadowej oraz dostosowanie do wymagań tych konwencji ustawodawstwa krajowego,
- zwiększenie poziomu odzysku (w tym recyklingu) odpadów przemysłowych poprzez odpowiednią politykę podatkową i system opłat za korzystanie ze środowiska,
- stworzenie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającego wzrost odzysku, zmniejszającego masę odpadów składowanych, o 30 % do roku 2006 i o 75 % do roku 2010 (stosunku do roku 2010),
- zbudowanie - w perspektywie roku 2010 – krajowego systemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Wśród zadań szczegółowych do realizacji na poziomie regionalnym wymienia się:

- uruchomienie systemów ewidencji i kontroli odpadów oraz opracowanie i podjęcie realizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami (2003 r.),
- opracowanie i realizację regionalnych planów zintegrowanego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, obejmującego sieć magazynów, w tym szczególnie magazynów odpadów powypadkowych, oraz sieć instalacji do unieszkodliwiania (2006 r.),
- utworzenie systemu zakładów demontażu i przerobu (strzępienia) pojazdów wycofanych z eksploatacji, zapewniających, zgodny z wymaganiami dyrektywy UE 2000/53/WE poziom recyklingu odpadów oraz ponownego użycia wybranych części samochodowych.

Zapisy zawarte w omawianym dokumencie nie zostały uwzględnione w krajowym planie gospodarki odpadami, dla którego podstawę stanowiła II Polityka Ekologiczna Państwa. Cele ilościowe dla gospodarki odpadami postawione w obydwu dokumentach, dotyczących polityki ekologicznej, nie odbiegają od siebie.

Oprócz wyżej sformułowanych ogólnych celów i zadań w gospodarce odpadami, określone zostały w odrębnych przepisach prawnych oraz w KPGO szczegółowe cele ilościowe i jakościowe dla wybranych strumieni odpadów. Są one prezentowane w rozdziałach, w których omawiana jest gospodarka tymi strumieniami odpadów.

2.2.2 Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego

Zasadniczym celem rozwoju Dolnego Śląska, wg autorów Strategii, jest, aby region ten stał się miejscem, w którym chce się żyć - w spokoju ducha, w zgodzie z ludźmi i w harmonii z naturą.

W pierwszej kolejności, Strategia postuluje opracowanie strategii sektorowych odnoszących się do spraw: edukacji, rynku pracy, ekologii, energetyki, kultury, obszarów wiejskich, drogowego i kolejowego systemu komunikacyjnego, turystyki, promocji regionu, zdrowia i opieki społecznej. Strategie te powinny mieć horyzont czasowy rzędu kilku lat i zawierać projekty sprecyzowane w

stopniu umożliwiającym staranie się o środki zewnętrzne. Konieczne jest połączenie opracowywania tych projektów z pozyskiwaniem dla nich społecznej aprobaty. Jedną z podstawowych funkcji Strategii jest inspirowanie i porządkowanie wysiłków regionalnej wspólnoty. Zakłada się, że wiele korzystnych inicjatyw da się zrealizować niemal spontanicznie, mobilizując energię i środki (stosunkowo niewielkie) działających w regionie podmiotów. Plan gospodarki odpadami Dolnego Śląska jest właśnie strategią sektorową, bazującą m.in. na zapisach Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Uchwała Nr XXIII/418/2000 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2000 roku w sprawie określenia stanu i priorytetowych zadań w dziedzinie ochrony środowiska Dolnego Śląska wskazuje na konieczność dalszego, znacznego ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery, oczyszczania ścieków oraz ograniczenia ilości i zwiększania wtórnego wykorzystywania wytwarzanych odpadów, a także ochrony przed degradacją i dewastacją obszarów cennych przyrodniczo, które stanowią jedno z ważniejszych bogactw naturalnych naszego regionu. Podkreśla się potrzebę uświadomienia, że coraz większe zagrożenie dla środowiska stwarza już nie przemysł, a rosnąca indywidualna konsumpcja energii, paliw i przedmiotów jednorazowego użytku oraz niepohamowany rozwój motoryzacji. Mając zatem na uwadze potrzeby rozwojowe regionu, ale także ograniczoną wydolność środowiska, która determinuje ten rozwój, za niezbędne uznaje się podjęcie działań zmierzających do stworzenia warunków dla zrównoważonego rozwoju regionu.

2.2.3 Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego

Program ten, po diagnozie stanu aktualnego, przedstawia m.in. cele strategiczne gospodarki odpadami do roku 2015 oraz cele krótkoterminowe do osiągnięcia do roku 2004.

Generalnym celem strategicznym do roku 2015 jest ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko.

Jako dwa zasadnicze cele długoterminowe, wyznaczone w ramach celu strategicznego przyjęto:

- uporządkowanie gospodarki odpadami przemysłowymi,
- uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi

Realizacja celu generalnego nastąpi poprzez:

- wdrażanie hierarchii postępowania z odpadami – zapobieganie, minimalizacja, odzysk, unieszkodliwianie, składowanie,
- optymalizację zintegrowanych systemów gospodarki odpadami,
- działania naprawcze.

Realizacja celów długoterminowych nastąpi poprzez realizację celów krótkoterminowych, na które składają się zadania do wykonania w poszczególnych etapach krótkoterminowych.

2.2.4 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

W zakresie gospodarki odpadami wskazuje się na podstawowe cele polityki przestrzennej polegające na zmniejszeniu degradacji środowiska oraz zwiększenie możliwości odzysku odpadów.

Kompleksowe rozwiązywanie gospodarki odpadami z uwzględnieniem polityki ekologicznej państwa powinno być oparte na:

- zapobieganiu powstawania odpadów;
- segregacja i recykling odpadów;
- stosowanie nowoczesnych metod unieszkodliwiania odpadów.

Kierunki polityki przestrzennej

- budowa całościowego systemu gospodarki odpadami, którego podstawą realizacji będzie opracowany, zgodnie z ustawą o odpadach plan gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego,
- unieszkodliwianie odpadów w sposób najefektywniejszy i najprostszy, sprowadzający odpad końcowy do postaci najmniej szkodzącej środowisku (komplementarność i elastyczność technologii) poprzez budowę zakładów unieszkodliwiania odpadów dla miast: Wrocławia, Jeleniej Góry, Wałbrzycha wraz z przyległymi gminami, a także powiatów: bolesławieckiego, dzierzoniowskiego, jeleniogórskiego, głogowskiego, kamiennogórskiego, kłodzkiego, lubańskiego, lubińskiego, oleśnickiego, polkowickiego, średzkiego, świdnickiego, wołowskiego i ząbkowickiego,
- tworzenie nowych składowisk dla odpadów przetworzonych jako obiektów ponadgminnych o uzasadnionej ekonomicznie wielkości, spełniających wymagania ochrony środowiska.

2.2.5 Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (WPGO 2011) - strategia i cele

W gospodarce odpadami komunalnymi należy kierować się następującymi celami:

- dalszy rozwój selektywnego zbierania oraz sortowania zmieszanych odpadów komunalnych, dla osiągnięcia zwiększonych wymagań dotyczących recyklingu odpadów opakowaniowych i przetwarzania odpadów przed składowaniem (w tym zwłaszcza odpadów ulegających biodegradacji),
- przyspieszenie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- budowa regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów komunalnych, obejmujących instalacje do mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcania odpadów,
- zmniejszenie liczby czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne niespełniających wymagań (do 31 grudnia 2009 r.), na których składowane są odpady komunalne.

Biorąc pod uwagę prognozowane zmiany w zakresie rozwiązań organizacyjnych i techniczno-technologicznych, przyjęto następujące cele:

Cele krótkookresowe na lata 2008-2011:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców,

- zapewnienie, najpóźniej do końca 2009 roku, objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania wynikają z założeń Kpgo 2010, tj.: do 10% masy wytwarzanych odpadów w 2010 roku oraz do 20% w roku 2018,
- zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010 r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- stopniowe zmniejszanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk nie spełniających wymagań,
- poprawa standardów jakościowych składowisk poprzez realizację programów dostosowawczych zawartych w wydanych pozwoleniach zintegrowanych.

Cele długookresowe na lata 2012-2015:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zapewnienie do końca 2015 roku selektywnego zbierania odpadów na poziomie przynajmniej 15% masy odpadów wytwarzanych, aby do końca 2018 roku osiągnąć minimalny poziom 20%, wynikający z założeń Kpgo 2010,
- zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania,
- zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2013 r. więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Odpady opakowaniowe

Cele krótkookresowe na lata 2008-2011:

- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu do końca 2008 r. - odzysk w wysokości 50%, recykling w wysokości 27%;
- do końca 2014 r. odzysk w wysokości 60%, recykling w wysokości 55-80 %;
- nasilenie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych;
- propagowanie odzysku i recyklingu odpadów wśród mieszkańców w Województwie Dolnośląskim;
- zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych kierowanych na składowiska odpadów;
- wspieranie działań mających na celu wdrażania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz zwiększenie efektywności istniejących systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach Województwa Dolnośląskiego;

- monitorowanie ilości i rodzaju odpadów opakowaniowych poprzez rozbudowę i kontrolę bazy danych dotyczących odpadów opakowaniowych;
- współpraca z organizacjami odzysku oraz samorządami gminnymi w celu wdrażania i rozwoju systemów zbierania odpadów opakowaniowych;
- dążenie do rozbudowy i realizacji nowych inwestycji zapewniających odzysk energii z odpadów opakowaniowych z jednoczesnym odzyskiem energii.

Cele długookresowe na lata 2012 -2015:

- kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów w Województwie Dolnośląskim;
- doskonalenie funkcjonowania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach Województwa Dolnośląskim w celu uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu;
- prowadzenie systemu monitoringu odpadów opakowaniowych;
- kontynuacja współpracy z organizacjami odzysku oraz samorządami gminnymi, w celu jak najlepszego funkcjonowania systemów zbierania odpadów opakowaniowych;
- wspieranie działań mających na celu rozbudowę oraz realizację nowych inwestycji zapewniających recykling, odzysk, w tym odzysk energii z odpadów opakowaniowych z jednoczesnym odzyskiem energii.

2.2.5.1 System gospodarowania odpadami i kierunki działań

System gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje szereg spójnych działań, których realizacja doprowadzi do spełnienia postawionych celów i osiągnięcia wymaganego stanu gospodarki odpadami jako całości.

2.2.5.1.1 Działania zmierzające do zapobiegania wytwarzaniu odpadów, ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz ich uciążliwości dla środowiska

Do podstawowych działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami należą: minimalizacja powstawania odpadów, zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów oraz składowanie tylko tych odpadów, których ze względów ekonomicznych lub technologicznych nie da się przetworzyć. W gospodarce odpadami komunalnymi w Województwie Dolnośląskim niezbędne są działania mające na celu zmniejszenie ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców odpadów poprzez:

- kontynuowanie i intensyfikację działań edukacyjno - informacyjnych
- promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z odpadów stosowania artykułów wielokrotnego użytku
- kompostowania indywidualnego bioodpadów przez mieszkańców

2.2.5.1.2 Zbieranie i transport odpadów

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych można uzyskać poprzez następujące działania:

- kontrolowanie przez gminy zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, prowadzące do objęcia stosownymi umowami 100 % mieszkańców województwa,
- kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości warunków zawartych w zezwoleniach,
- doskonalenie systemów ewidencji odpadów komunalnych wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu,
- monitorowanie realizacji uchwalonych planów gospodarki odpadami, zwłaszcza planów gminnych w zakresie osiągnięcia założonych celów w gospodarowaniu odpadami komunalnymi,
- kontrolę, zwłaszcza przez gminy, przepływu odpadów komunalnych z miejsc ich wytworzenia do wskazanych w zezwoleniach instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu poniżej wymienione frakcje odpadów komunalnych powinny być zbierane i odbierane selektywnie:

- odpady z publicznych terenów zielonych (tzw. odpady zielone),
- odpady kuchenne i ogrodowe (do odrębnego kompostowania i/lub fermentacji)
- papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
- odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne (opakowaniowe i nieopakowaniowe),
- metale żelazne i nieżelazne (opakowaniowe i nieopakowaniowe)
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- inne odpady niebezpieczne (przeterminowane leki, chemikalia, farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano-remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne. Program rozwoju selektywnego zbierania odpadów powinien być opracowany na poziomie gminnym/międzygminnym, jako integralna część gminnego/międzygminnego planu gospodarki odpadami i dotyczyć sposobu prowadzenia selektywnego zbierania, rodzaju i wielkości pojemników, częstotliwości odbierania odpadów. Odpady zebrane selektywnie powinny być transportowane w sposób zapobiegający ich zmieszaniu. Odbieranie odpadów komunalnych zmieszanych powinno być realizowane w sposób jak najmniej uciążliwy dla środowiska (w zamkniętych pojemnikach, z odbieraniem odpadów z taką częstotliwością, która pozwoli zapobiec w okresie letnim emisji uciążliwych odorów oraz zagrożeń sanitarnych). Sposób zbierania i odbierania odpadów powinien być zgodny z wymaganiami wynikającymi z technologii przetwarzania odpadów w Zakładach Zagospodarowania Odpadów (ZZO).

2.2.5.1.3 Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

Zapewnienie osiągnięcia wymaganych celów w zakresie odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów przed składowaniem wymaga:

- odpowiedniej przepustowości instalacji dla przetworzenia wszystkich selektywnie zebranych odpadów oraz wymaganych ilości pozostałych odpadów zbieranych w postaci zmieszanej, poprzez odpowiednie monitorowanie zrealizowanych i planowanych inwestycji,
- stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządów terytorialnych oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu,
- promowania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne,
- wydawania pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planu gospodarki odpadami i których celowość została potwierdzona analizą korzyści w ramach studiów wykonalności,
- zachęcania inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami,
- wspierania i promocji badań nad technologiami odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wspierania poprzez współfinansowanie ze środków publicznych tylko instalacji przetwarzania odpadów zapewniających odzysk materiałów i/lub energii z odpadów oraz redukcję składowania odpadów ulegających biodegradacji,
- weryfikacji składanych sprawozdań przez zarządzających instalacjami przetwarzania odpadów w aspekcie zgodności podawanych danych ze stanem faktycznym (w szczególności w zakresie biologicznego przetwarzania odpadów, faktycznych przepływów strumieni odpadów, osiągniętych faktycznych poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji zawartości składników ulegających biodegradacji w odpadach składowanych).

Jednym z zasadniczych kierunków działań jest intensywny rozwój, zarówno biologicznych, jak i termicznych metod przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych. Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji wymaga promocji indywidualnego kompostowania odpadów kuchennych i ogrodowych oraz budowy linii technologicznych do ich przetwarzania, w tym:

- kompostowni i instalacji do fermentacji odpadów organicznych zbieranych selektywnie,
- linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w tym wytwarzania paliw zastępczych z odpadów,
- zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych,
- przystosowania instalacji przemysłowych do współspalania odpadów i paliw wytworzonych z odpadów ulegających biodegradacji.

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce, zawartymi w Kpgo 2010, jest system rozwiązań regionalnych, w których są uwzględnione wszystkie niezbędne elementy w danych warunkach lokalnych (np. termiczne przekształcanie odpadów). Istotne jest, by planowane instalacje, w szczególności obiekty termicznego i mechaniczno-biologicznego przekształcania odpadów spełniały kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT), a stosowane technologie były sprawdzone poprzez wieloletnie doświadczenie.

2.2.5.1.4 Niezbędna efektywność selektywnego zbierania odpadów

Dla spełniania przyjętych ilościowych celów gospodarowania odpadami z selektywnego zbierania poniżej przedstawiono obliczenia wymaganych skuteczności selektywnego zbierania oraz przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji. Na podstawie założonych w Kpgo 2010 dwóch progów wzrostu poziomów selektywnego zbierania odpadów (10% w 2010 r. i 20% w 2018 r.) opracowano prognozę wzrostu tych poziomów w poszczególnych latach do roku 2020.

2.2.5.2 Regiony gospodarki odpadami

Zgodnie z Kpgo 2010, podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT). ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- przetwarzanie odpadów budowlanych i remontowych (opcjonalnie),
- przyjęcie i magazynowanie odpadów niebezpiecznych,
- przyjęcie i magazynowanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

ZZO mogą być wyposażone we własne składowisko. Nie jest to jednak konieczne w przypadku każdego zakładu, ponieważ w Województwie Dolnośląskim dostępne są znaczne pojemności istniejących składowisk odpadów, mogących przyjąć odpady z każdego regionu.

Podstawą do wydzielenia regionów gospodarki odpadami komunalnymi są:

- wynikające z KPGO 2010 założenia dotyczące minimalnego zasięgu obsługi przez systemy regionalne,
- weryfikacja założeń przyjętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami,
- uwarunkowania przyrodnicze lokalizacji nowych oraz rozwoju istniejących instalacji gospodarki odpadami, wynikające m.in. obszarów Natura 2000, GZWP, terenów chronionych z uwagi na wartości przyrodnicze, krajobraz itp.,
- dotychczasowe działania podjęte przez gminy, związki gmin oraz przedsiębiorstwa komunalne i przedsiębiorców prywatnych, mające na celu organizację ponadgminnych

systemów gospodarki odpadami komunalnymi, a także przygotowywane projekty i wnioski o wsparcie inwestycji ze środków publicznych,

- sieć drogowa, warunki transportowe, istniejące przeprawy przez Odrę, odległości transportowe, potrzeby przeładunku odpadów,
- istniejące instalacje przetwarzania i składowania odpadów, możliwości ich rozbudowy,
- plan zamykania składowisk nie spełniających wymagań ochrony środowiska i nie przewidzianych do modernizacji oraz rozbudowy,
- wstępne konsultacje z niektórymi podmiotami prowadzącymi działania w celu organizacji systemów ponadgminnych gospodarki odpadami.

Zaproponowano dwa warianty podziału Województwa Dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi, przy czym wariant drugi ma być przyszłym rozwinięciem wariantu pierwszego, uwzględniającym uruchomienie na terenie Województwa Dolnośląskiego instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych. W obu wariantach występują trzy te same regiony: kłodzki, wschodni oraz zachodni. Region kłodzki obejmuje obszar objęty projektem aktualnie realizowanym przez Międzygminny Związek Celowy w Kłodzku, natomiast podstawą utworzenia regionu wschodniego był projekt realizowany przez Związek EKOGOK w Gaci ze Związkiem Międzygminnym Śleza-Oława. W obydwu przypadkach założono, że realizowane będą projekty o charakterze długoterminowym, a stopień prawdopodobieństwa realizacji określono jako bardzo duży. Region zachodni charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem instalacji o charakterze lokalnym, które będą dalej funkcjonować w systemie regionalnym po odpowiednim ich przystosowaniu.

Założenia wymiarowania instalacji przetwarzania odpadów zmieszanych Zaproponowano system zagospodarowania odpadów komunalnych składający się z dwóch głównych elementów: selektywnego zbierania wybranych frakcji (surowcowych i odpadów ulegających biodegradacji) oraz przetwarzania odpadów zmieszanych. System ten musi zapewnić realizację nadrzędnych celów gospodarki odpadami. W przypadku instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP) celem tym jest redukcja ilości odpadów ulegających biodegradacji w odpadach przeznaczonych do składowania. Redukcja ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji będzie realizowana poprzez:

- selektywne zbieranie frakcji surowcowych ulegających biodegradacji (papieru i tektury, tekstyliów z włókien naturalnych),
- selektywne zbieranie frakcji ulegających biodegradacji do kompostowania,
- stabilizację biologiczną frakcji średniej z odpadów zmieszanych,
- wydzielanie do recyklingu frakcji surowcowych ulegających biodegradacji z frakcji grubej odpadów zmieszanych,
- wykorzystanie frakcji grubej odpadów zmieszanych jako paliwa alternatywnego,
- termiczne przekształcanie odpadów zmieszanych nie objętych przekształcaniem mechaniczno-biologicznym.

Selektywne zbieranie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych prowadzone będzie ze wzrastającą skutecznością.

Założono, że w okresie obowiązywania pierwszego progu redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji (lata 2010-2012) frakcja średnia odpadów zmieszanych poddawana

będzie stabilizacji biologicznej, a frakcja gruba po wydzieleniu z niej frakcji surowcowych do recyklingu trafić będzie na składowiska. W okresie obowiązywania drugiego progu redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji (lata 2013-2019) frakcja średnia odpadów zmieszanych poddawana będzie stabilizacji biologicznej, a frakcja gruba, po wydzieleniu z niej frakcji surowcowych do recyklingu, wykorzystywana będzie do komponowania paliwa alternatywnego, przez co zwiększy się stopień redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Założono, że do roku 2010 nie uda się uruchomić we wszystkich regionach instalacji MBP o oszacowanych dla roku 2010 wydajnościach, ponadto okres dzielący moment wprowadzenia dwóch pierwszych progów jest na tyle krótki, że korzystne będzie uruchomienie instalacji MBP o wydajności gwarantującej spełnienie obu progów. Instalacje muszą zapewnić spełnienie wymaganego stopnia redukcji w każdym roku obowiązywania danego progu.

Do roku 2020 konieczne będzie zwiększenie wydajności instalacji MBP, tak aby zapewnić możliwość realizacji trzeciego progu redukcji frakcji ulegających biodegradacji. W drugim wariantie podziału na regiony przewiduje się, że na terenie Województwa Dolnośląskiego uruchomione zostaną dwie instalacje termicznego przekształcania odpadów komunalnych (TPOK). Instalacje te uruchomione będą po roku 2013, a więc już w momencie obowiązywania drugiego progu redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji i funkcjonowania instalacji MBP. W celu zapewnienia z jednej strony odpowiedniej ilości odpadów do instalacji TPOK, a z drugiej strony zapewnienia infrastruktury umożliwiającej odbiór i wykorzystanie ciepła wytworzonego w instalacjach, konieczne jest utworzenie znacznie większych regionów niż w te określone w wariantie I. Regiony, w których uruchomione będą instalacje TPOK, powstałyby z połączenia wybranych regionów określonych w wariantie I. Pozostałe regiony określone w wariantie I funkcjonowałyby bez zmian.

Wariant I Województwo Dolnośląskie podzielono na 10 regionów gospodarki odpadami. Regiony obejmują od około 190 do 630 tys. mieszkańców, od 14 do 21 gmin, wyjątkiem jest region Wrocław obejmujący tylko jedną gminę miejską Wrocław

Ryc. 2-1 Wariant I podziału Województwa Dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi

2.2.5.2.1 Region środkowosudecki

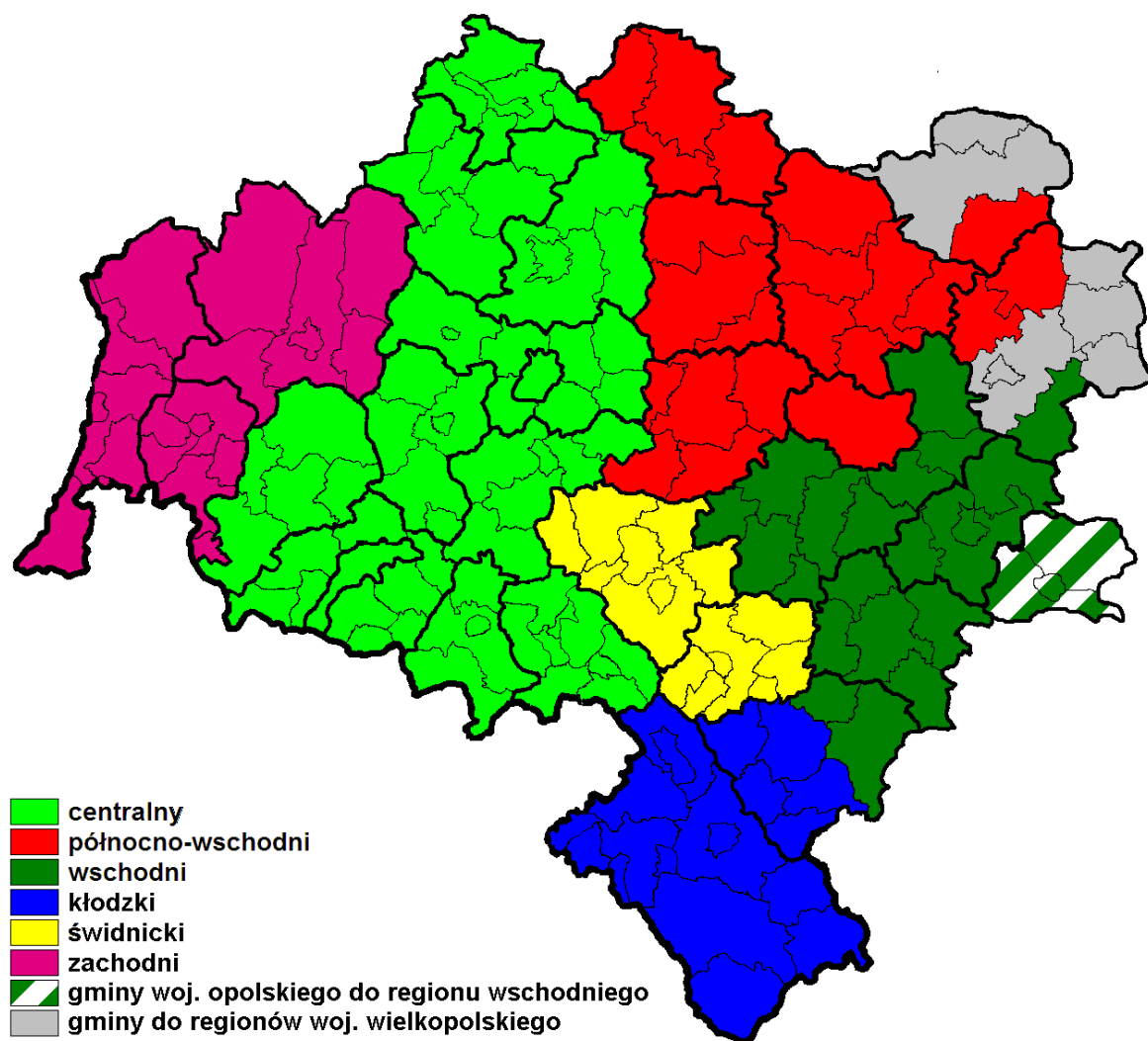
Region obejmuje 25 gmin z powiatów: jaworskiego, kamiennogórskiego, wałbrzyskiego i złotoryjskiego.

Gminy regionu środkowosudeckiego: Boguszów-Gorce, Bolków, Czarny Bór, Głuszyca, Jedlina Zdrój, Jawor, Kamienna Góra (m), Kamienna Góra (gm), Lubawka, Marciszów, Męcinka, Mieroszów, Mściwojów, Paszowice, Pielgrzymka, Stare Bogaczowice, Szczawno Zdrój, Świerzawa, Walim, Wałbrzych, Wądroże Wielkie, Wojcieszów, Zagrodno, Złotoryja (gm), Złotoryja (m). Region zamieszkuje 322,3 tys. mieszkańców, prognozowany jest spadek liczby ludności do około 300,4 tys. w 2020 r. Szacuje się, że w 2009 r. mieszkańcy regionu wytworzą około 108,4 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym około 51,0 tys. Mg odpadów ulegających biodegradacji. Oszacowano, że selektywne zbieranie (na założonych dla kolejnych lat poziomach) czystych frakcji odpadów ulegających biodegradacji do recyklingu lub kompostowania oraz mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów zmieszanych w instalacji MBP o przepustowości części mechanicznej około 42,4 tys. Mg/rok (i o połowę mniejszej części

biologicznej) pozwoli osiągnąć obowiązujące w latach 2010-2012 i 2013-2019 stopnie redukcji składowanych odpadów ulegających biodegradacji. W roku 2020 konieczne będzie zwiększenie przepustowości instalacji MBP do około 50,1 tys. Mg/rok. Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami cały strumień odpadów przed składowaniem należy przetworzyć. W tym celu należy zwiększyć przepustowość części mechanicznej instalacji MBP do wielkości odpowiadającej strumieniowi zmieszanych odpadów komunalnych pozostałych po selektywnej zbiórce – 99,0 Mg/rok. Aktualnie w regionie nie są eksploatowane żadne instalacje MBP. Sanikom Sp. z o.o. w Lubawce przygotował projekt systemu gospodarki odpadami Eko-Sudety, obejmujący aktualnie 8 gmin i posiada pozwolenie na budowę ZZO w Lubawce.

Wolna pojemność eksploatowanych obecnie składowisk odpadów wynosi (na koniec 2007 r.) około 2,40 mln Mg. Składowiska z regionu środkowosudeckiego mogą obsługiwać także inne regiony gospodarki odpadami.

Wariant II Województwo Dolnośląskie podzielono na 6 regionów gospodarki odpadami. Regiony obejmują od około 210 do 930 tys. mieszkańców, od 15 do 65 gmin. Wariant II należy traktować jako wariant docelowy, stanowiący kontynuację wariantu I, realnego do wdrożenia w latach 2009-2013.

Ryc. 2-2 Wariant II podziału Województwa Dolnośląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi

2.2.5.2.2 Region centralny

Przewiduje się możliwość uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, jednak populacja żadnego - poza Wrocławiem - obszaru określonego w wariantcie I nie dostarczy dostatecznej ilości odpadów zapewniającej możliwość funkcjonowania tej instalacji. Dlatego przewiduje się połączenie czterech regionów określonych w wariantcie I: karkonosko-izerskiego, miedziowego północnego, miedziowego południowego i środkowosudeckiego i utworzenie regionu centralnego.

Region obejmuje 65 gmin z powiatów powiaty: głogowski, jaworski, grodzki Jelenia Góra, jeleniogórski, kamiennogórski, grodzki Legnica, legnicki, lwówecki, lubiński, polkowicki, wałbrzyski i złotoryjski w tym miasta Wałbrzych. Region zostanie utworzony po roku 2013, do czasu uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów, na terenie regionów tworzących region centralny powstaną i funkcjonować będą instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Uruchomiona instalacja termicznego przekształcania odpadów będzie mogła funkcjonować jako uzupełnienie instalacji MBP lub zastąpić dotychczas funkcjonujące instalacje MBP. Niezależnie od przyjętego rozwiązania konieczne będzie, aby uruchamiana instalacja termiczna (sama lub wspólnie z instalacjami MBP) pozwalała osiągnąć próg redukcji odpadów biologicznie rozkładalnych określony dla roku 2020.

2.2.5.2.3 Zakłady Termicznego Unieszkodliwiania odpadów

W aktualizacji WPGO zaproponowano lokalizację dwóch potencjalnych instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, które mogą zapewnić skuteczne rozwiązanie problemów gospodarki odpadami w kluczowych obszarach województwa.

Jedna lokalizacja została zaproponowana na terenie gminy Brzeg Dolny.

Druga lokalizacja instalacji termicznego przekształcania odpadów została zaproponowana dla centralnego regionu gospo. Druga lokalizacja instalacji termicznego przekształcania odpadów została zaproponowana dla centralnego regionu gospodarki odpadami.

Ostateczna lokalizacja będzie poprzedzona szczegółową analizą techniczno-ekonomiczną dla okresu perspektywicznego (rok 2020). Instalacja ta mogłaby przyjmować zarówno odpady komunalne zmieszane, jak i pozostałości po sortowaniu odpadów, w tym frakcje grube (powyżej 70 mm) pochodzące z pozostałych regionów gospodarki odpadami

2.2.5.2.4 Składowiska odpadów komunalnych

Plan zamykania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Lista przewidzianych do zamknięcia składowisk odpadów komunalnych w latach 2010-2014

Przewidywany termin funkcjonowania składowiska w Wałbrzychu to rok 2017 (realizacja harmonogramu dostosowawczego przewidzianego w latach 2008-2009 warunkuje funkcjonowanie składowiska).

2.2.5.3 Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Plany gospodarki odpadami wszystkich szczebli podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata, co 2 lata organy wykonawcze opracowujące projekty planów składają sprawozdanie z realizacji planu organom uchwalającym plany.

Zarząd województwa przygotowuje *Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami*, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na 31 grudnia roku kończącego ten okres (zwany okresem sprawozdawczym). Sprawozdanie to zarząd województwa przedkłada sejmikowi województwa i ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do dnia 30 września po upływie okresu sprawozdawczego. Zaznaczenia wymaga fakt, iż ustawodawca nakreślił nieprzekraczalne ramy czasowe cykliczności oceny realizacji zapisów planu, które winny być dokonywane w miarę potrzeby. Konieczność dokonywania oceny może być stwierdzona na podstawie bieżącego monitoringu i realizacji funkcji kontrolnych i nadzorczych.

Monitorowanie realizacji planu umożliwi szybkie i elastyczne reagowanie na zmiany zachodzące w gospodarce odpadami w województwie prowadzić się będzie w oparciu o:

porównanie wskaźników przedstawionych w tabeli 80. odpowiadających założonym w planie celom,

ocenę dynamiki zmian poszczególnych wskaźników przedstawionych w tabeli 80. w poszczególnych latach,

ocenę stopnia realizacji zadań zapisanych w planie, w oparciu o sprawozdania z realizacji powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami oraz informacje uzyskane z poszczególnych instytucji, urzędów lub resortów.

Podstawowymi źródłami informacji niezbędnymi do dokonania przedmiotowej oceny, będą:

- wojewódzka baza danych, dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzona przez marszałka województwa, tworzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) oraz rozporządzeń do ustawy,
- sprawozdania z realizacji powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami jednostek administracyjnych wchodzących w skład Województwa Dolnośląskiego,
- źródła administracyjne lub inne np., wynikające ze zobowiązań sprawozdawczych (m.in. decyzje w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów),
- informacje zbierane przez inspekcję ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, z późn. zm.),
- badania statystyczne (w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego) oraz procedury ocen statystycznych na podstawie próbek lub estymatorów związanych z odpadami,
- przyjęte wskaźniki dotyczące ilości i jakości odpadów,
- połączone powyższe metody.

W celu nadzoru nad realizacją przyjętego planu przedstawiono, wskaźniki, które będą służyć do oceny stopnia realizacji założonych zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 2-1 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w WPGO 2011 celów i zadań

Lp.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka
Ogólne		
1.	Masa odpadów wytworzonych – ogółem	mln Mg
2a	Masa odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	mln Mg
2b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
3a	Masa odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi organicznemu	Mg
3b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi organicznemu	%
4a	Masa odpadów wytworzonych poddanych termicznemu przekształcaniu z odzyskiem energii	Mg
4b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych termicznemu przekształcaniu z odzyskiem energii	%
5a	Masa odpadów wytworzonych wykorzystanych bezpośrednio na powierzchni ziemi	Mg
5b	Odsetek masy odpadów wytworzonych wykorzystanych bezpośrednio na powierzchni ziemi	%
6a	Masa odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi	Mg
6b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi	%
7a	Masa odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami termicznymi	Mg
7b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami termicznymi	%
8a	Masa odpadów wytworzonych poddanych składowaniu bez przetworzenia	Mg
8b	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
9a	Liczba zaktualizowanych powiatowych planów gospodarki odpadami	szt.
9b	Odsetek zaktualizowanych powiatowych planów gospodarki odpadami	%
10a	Liczba zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	szt.
10b	Odsetek zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	%
11a	Liczba decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami	szt.
11b	Liczba decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	szt.
11c	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
12a	Liczba decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami	szt.
12b	Liczba decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	szt.
12c	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
13a	Liczba decyzji wydanych przez marszałków województw w zakresie gospodarki odpadami	szt.
13b	Liczba decyzji wydanych przez marszałków województw w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	szt.
13c	Odsetek decyzji wydanych przez marszałków województw w zakresie gospodarki	%

Lp.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka
	odpadami, na które złożono odwołania	
14a	Liczba decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami	szt.
14b	Liczba decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	szt.
14c	Odsetek decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
15a	Liczba decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	szt.
15b	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
16a	Liczba decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	szt.
16b	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
17a	Liczba decyzji wydanych przez marszałków województw w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	szt.
17b	Odsetek decyzji wydanych przez marszałków województw w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
18a	Liczba decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	szt.
18b	Odsetek decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
19.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadami – ogółem	mln zł
20.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadami – z funduszy Unii Europejskiej	mln zł
21.	Środki finansowe wydatkowane na prace naukowo-badawcze w zakresie gospodarki odpadami	mln zł
22.	Liczba etatów w administracji wojewódzkiej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
23.	Liczba etatów w administracji powiatowej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
24.	Liczba etatów w administracji gminnej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
25.	Liczba wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i instytucjach gospodarki odpadami na terenie województwa	szt.
Odpady komunalne		
26a	Liczba mieszkańców województwa ogółem	
26b	Liczba mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	
26c	Odsetek mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
27	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	mln Mg
28	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	mln Mg
29	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	mln Mg
30a	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	Mg
30b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%
31a	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne poddanych	Mg

Lp.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka
	przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	
31b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%
32a	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne, poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów	Mg
32b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne, poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów	%
33a	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne składowanych bez przetwarzania	Mg
33b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne składowanych bez przetwarzania	%
34a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	Mg
34b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
35a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych recyklingowi organicznego	Mg
35b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych recyklingowi organicznego	%
36a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	Mg
36b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
37a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu we współspalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	Mg
37b	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu we współspalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
38a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	Mg
38b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%
39a	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	Mg
39b	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%
40a	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.	Mg
40b	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	mIn Mg
41.	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%
42.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – ogółem	szt.
43.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt.
44.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	m3
45.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	m3
46.	Liczba instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	szt.
47.	Moce przerobowe instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	mIn Mg

Lp.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka
48.	Liczba spalarni zmieszanych odpadów komunalnych	szt.
49.	Moce przerobowe spalarni zmieszanych odpadów komunalnych	mln Mg
	Odpady niebezpieczne	
50.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
51a	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	tys. Mg
51b	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
52a	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	tys. Mg
52b	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
53a	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	tys. Mg
53b	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
54.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
55a	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	tys. Mg
55b	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
56a	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	tys. Mg
56b	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
57a	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	tys. Mg
57b	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
58.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	tys. Mg
59.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%
60.	Poziom recyklingu (regeneracji) olejów odpadowych	%
61.	Masa wprowadzonych na rynek przenośnych baterii i akumulatorów	tys. Mg
62.	Masa selektywnie zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	tys. Mg
63.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych (liczony wg dyrektywy1))	%
64.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych (liczony wg dyrektywy1))	%
65.	Poziom recyklingu pozostałych baterii i akumulatorów (liczony wg dyrektywy1))	%
66.	Ilość wprowadzonych na rynek baterii i akumulatorów2)	szt.
67.	Ilość zebranych i przekazanych do odzysku baterii i akumulatorów2)	szt.
68.	Ilość zebranych i przekazanych do recyklingu baterii i akumulatorów2)	szt.
69.	Poziom odzysku baterii i akumulatorów2)	%
70.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów2)	%
71.	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – do usunięcia i unieszkodliwienia	mln Mg
72.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłników pozostałych do likwidacji	szt.
73.	Liczba zlikwidowanych mogiłników w danym okresie sprawozdawczym	szt.

Lp.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka
74.	Masa szacunkowa przeterminowanych pestycydów zawartych w pozostałych do likwidacji zinventaryzowanych mogilnikach	tys. Mg
75.	Masa wprowadzonego na rynek sprzętu elektrycznego i elektronicznego	tys. Mg
76.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – ogółem	tys. Mg
77.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych	tys. Mg
78.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/mieszka ńca
79.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 3)	%
80.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 3)	%
81.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 3)	%
82.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 3)	%
83.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 3)	%
84.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 3)	%
85.	Poziom recyklingu dla zużytych lamp wyladowczych	%
86.	Liczba stacji demontażu 4)	szt.
87.	Liczba punktów zbierania pojazdów 4)	szt.
88.	Masa zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji 4)	tys. Mg
89.	Poziom odzysku odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji 4)	%
90.	Poziom recyklingu odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji 4)	%
	Odpady opakowaniowe	
97.	Masa opakowań wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
98.	Masa opakowań ze szkła wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
99.	Masa opakowań z tworzyw sztucznych wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
100.	Masa opakowań z papieru i tektury wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
101.	Masa opakowań ze stali wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
102.	Masa opakowań z aluminium wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
103.	Masa opakowań z drewna wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
104.	Poziom odzysku dla odpadów opakowaniowych – ogółem	%
105.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych – ogółem	%
106.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła	%
107.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych	%
108.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury	%
109.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze stali	%
110.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z aluminium	%
111.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z drewna	

W celu usprawnienia monitoringu i oceny wdrażania WPGO proponuje się podjęcie następujących kroków:

1. Weryfikacja przez organy ochrony środowiska wydanych zezwoleń na wytwarzanie odpadów i decyzji zatwierdzających programy gospodarki odpadami wytwórców odpadów w aspekcie zgodności z planami gospodarki odpadami szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.
2. Kontynuacja i wzmoczenie kontroli wytwórców odpadów oraz podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania tych odpadów w celu stwierdzenia, czy działalność ta nie narusza przepisów ochrony środowiska i jest zgodna z normami oraz zaleceniami.
3. Doskonalenie funkcjonujących baz danych o odpadach.
4. Zapewnienie wysokiej wiarygodności zbieranych danych o gospodarce odpadami poprzez:
 - regularne gromadzenie danych,
 - systematyczne aktualizowanie danych,
 - zbieranie tylko tych danych, dla których istnieje możliwość wykorzystania,
 - wprowadzenie zasady, że właściciel danych będzie przekazywał je do systemu kontroli tylko raz w wymaganym interwale czasu (unikanie duplikacji danych),
 - wprowadzenie obowiązku weryfikacji danych przed wprowadzeniem do bazy oraz opracowanie i wdrożenie systemu weryfikacji zbieranych danych oraz kontroli jakości danych
 - (ich spójności, jednolitości, możliwości weryfikacji, terminowości podawania, zgodności z wymaganym zakresem),
 - zamiana, o ile to możliwe, danych szacowanych przez dane pomierzone,
 - uzupełnienie baz danych i pozostałych systemów informacyjnych o dane uprzednio niedostępne lub nieuwzględnione, w szczególności w oparciu o informacje pozyskane drogą monitoringu i kontroli.
5. Zapewnienie zgodności danych zawartych w wojewódzkiej bazie danych o gospodarce odpadami z danymi statystyki publicznej (GUS) oraz innymi systemami informacji o gospodarce odpadami i środowisku (np. systemami: SIGOP i MIDAS)
6. Weryfikacji załączników do WPGO zawierającego wykaz instalacji do odzysku/ unieszkodliwiania odpadów za wyjątkiem składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

2.2.6 Wytyczne związane z gospodarką odpadami przyjęte w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009-2012

2.2.6.1 Poprawa Stanu Gospodarki Odpadami

Powiat ma właściwie tylko dwie możliwości realizowania celów związanych z gospodarką odpadami. Pierwsza to stosowanie wszystkich teoretycznych założeń w praktyce, czyli prawidłowe postępowanie z odpadami na terenie jednostek organizacyjnych powiatu. Druga możliwość to rola jaką Starosta pełni jako organ ochrony środowiska i stawianie oraz egzekwowanie przez jego służby zapisów ustawy o odpadach. Powiat może też w sprawie

gospodarki odpadami pełnić rolę inicjatywną, ale nie jest on w stanie poprzeć tej inicjatywy odpowiednią zachętą finansową, która mogłaby być początkiem wspólnego przedsięwzięcia. Powiat nie jest gospodarzem terenu, są nimi bowiem gminy położone w jego obrębie. Nie może to przeszkodzić w wystąpieniu np. o wydanie pozwolenia na zakład unieszkodliwiania odpadów, ale przeszkadza temu fakt, że ani gospodarka odpadami komunalnymi ani odpadami przemysłowymi nie jest zadaniem własnym powiatu.

Zapobieganie powstawania odpadów

Aby realizować tą strategię w powiecie należy:

- Wprowadzić do programów nauczania szkół średnich edukację proekologiczną, a także kontynuować w szkołach powiatu rozpoczęte już tego rodzaju działania
- Podjąć próbę pozaszkolnej edukacji proekologicznej innych grup społecznych, w tym właścicieli mieszkań i domów
- Stosować zasadę dostępu do informacji dla każdego i w każdej sprawie – to pomoże w realizacji nowych składowisk odpadów
- Podczas wydawania decyzji administracyjnych z zakresu gospodarki odpadami zwracać uwagę na odpady opakowaniowe
- Zwiększyć ilość pracowników Wydziału Ochrony Środowiska zajmujących się gospodarką odpadami
- W trakcie opiniowania lokalizacji nowych inwestycji preferować technologie bezodpadowe
- Zwiększyć ilość kontroli działających podmiotów gospodarczych w celu ujawnienia wszystkich strumieni odpadów i spowodowania prawidłowego z nimi postępowania
- Poszerzać wiedzę nt. gospodarowania odpadami uczestnicząc w targach, sympozjach itp.

2.2.6.2 Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów

W celu ograniczenia ilości odpadów powstających na terenie powiatu należy połączyć w strategii postępowania działania edukacyjne, administracyjne, organizacyjne i inwestycyjne. Realizacja przedsięwzięć programowych z tej grupy lub inicjatywy dla ich przeprowadzenia mogą spowodować ograniczenia ilości powstających odpadów. I tak w celu realizacji tego celu:

- W swoim postępowaniu propagować ograniczanie ilości powstających odpadów
- Przestrzegać i egzekwować opłatę za korzystanie ze środowiska w opłacie za wywóz odpadów – pozwoli to na samoistne ograniczanie odpadów nadających się do odzysku
- Wystąpić z inicjatywą stosowania, tam gdzie jest to możliwe, nawet kosztem poniesienia nowych nakładów inwestycyjnych, zasady mniejszej anonimowości wytwórców odpadów, zwłaszcza w budynkach wielomieszkaniowych
- Wprowadzać zasadę powtórnego wykorzystywania materiałów dających się odzyskać ze strumienia odpadów
- Podjąć próbę oddzielenia ze strumienia odpadów opon samochodowych i innych odpadów wielkogabarytowych celem ich odzysku

- Dokonać dokładnego bilansu odpadów medycznych (nowe podmioty) i wydzielić ze strumienia odpadów wyłącznie te, które powinny być termicznie unieszkodliwione
- Na terenie powiatu przeprowadzić inwentaryzację terenów wymagających rekultywacji
- Zobowiązać właścicieli terenów do przeprowadzenia rekultywacji z wykorzystaniem odpadów mineralnych i innych odpadów przemysłowych oraz ustabilizowanych osadów ściekowych
- Podjąć inicjatywę wyznaczenia przez zakłady komunalne miejsc zbierania odpadów wielkogabarytowych

2.2.6.3 Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów

Wskazano na podstawowe przedsięwzięcia, które zrealizowane powinny ograniczyć negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko:

- eliminacja ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych przez organizację na terenie każdej miejscowości jednego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych z jednoczesną kampanią informacyjną na ten temat
- dokładna inwentaryzacja nielegalnych (dzikich) składowisk odpadów w celu ich likwidacji
- wprowadzenie segregacji odpadów przemysłowych i komunalnych w miejscu ich wytworzenia
- wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów sprzętu elektronicznego i elektrycznego (pralki, lodówki, komputery, kuchenki mikrofalowe, odkurzacze, tonery, kineskopy, radia itp.), mogących być źródłem odzysku odpadów
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej i edukacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz konieczności jego bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania
- monitoring i działania dyspozycyjno-kontrolne prowadzonych prac dotyczących demontażu i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- systemowe zbieranie przepracowanych olejów poprzez kontrolę ich wytwarzania i egzekwowanie obowiązku zgłoszenia i ewidencji wytwarzania odpadów tego rodzaju (pozwolenia na wytwarzanie odpadów, decyzje zatwierdzające programy odpadami niebezpiecznymi, informacje o odpadach),
- kontrola przepływu odpadów - karty ewidencji, przekazania odpadów, zbiorcze zestawienia
- kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu w zakresie warunków prowadzenia tych działalności
- organizacja odbioru i transportu odpadów olejowych, w tym ze źródeł rozproszonych (komunalnych - domowych oraz z drobnej wytwórczości).
- zbieranie olejów transformatorowych i kondensatorowych oraz nawiązać kontakt ze zbierającymi tego rodzaju odpady

2.2.6.4 Postępowanie z odpadami

W najbliższym czasie w powiecie należy:

- Dla tych obiektów, które nie posiadają, zakupić i eksploatować wagi na składowiskach odpadów

- Rozważyć możliwość zorganizowania w poszczególnych miejscowościach powiatu, Tymczasowych Miejsc Składowania Odpadów pochodzących z odzysku
- Na tych oczyszczalniach ścieków komunalnych, na których do chwili obecnej nie jest to stosowane, wprowadzić systemy stabilizowania, odwirowywania i suszenia osadów ściekowych celem umożliwienia zastosowania ich do rekultywacji terenów lub przekazywania osobom fizycznym do własnych zastosowań
- powinny do roku 2006 powstać dwa składowiska odpadów komunalnych dla gminy Wałbrzych i gminy Mieroszów, każde z wydzieloną kwaterą na odpady niebezpieczne
- Rozpocząć wstępne przygotowania do rekultywacji składowiska odpadów w Mieroszowie
- Rozpocząć przygotowania do rekultywacji składowiska gruzu w Boguszowie – Gorcach
- Rozpocząć budowę składowiska gruzu w Wałbrzychu lub odpady tego typu wykorzystywać do rekultywacji terenu
- Podjąć działania mające na celu utylizację przeterminowanych środków ochrony roślin
- Zainicjować opracowanie Studium Lokalizacyjnego, dla terenu powiatu wałbrzyskiego, które metodą negatywnego kartowania wskaże najbardziej optymalne miejsca do lokalizacji składowisk ze względów środowiskowych
- Podjąć prace przestrzenno-studialne w celu uzyskania zgodności planowanych działań inwestycyjnych z planami zagospodarowania przestrzennego. Wydaje się nieodzowne do czasu powstania związku wpisanie takich możliwości w plany zagospodarowania przestrzennego każdej z zainteresowanych gmin – wybór konkretnego miejsca będzie wynikał z analiz organizacyjnych, społecznych, środowiskowych i ekonomicznych
- Podjąć inicjatywę utworzenia wspólnego systemu gospodarki odpadami, poprzez utworzenie związku komunalnego wszystkich gmin powiatu, a jeżeli będzie za tym przemawiał interes społeczny i ekonomiczny to również związek z gminami z poza granic powiatu
- Ustalić zasady nadzorowania związku komunalnego, dając jednocześnie zarządowi wolną rękę do działań zmierzających do osiągnięcia celów określonych w statucie i zapewnić możliwość spokojnego, skutecznego i merytorycznego działania, które będzie wybiegać poza czas określony w kadencjach dzisiejszych Rad Gmin
- Przeanalizować, w obrębie powołanego związku komunalnego, konieczność budowy 2 składowisk odpadów, na rzecz zmniejszenia ich ilości (np. 1 wspólne rozwiązanie), co spowoduje zmniejszenie kosztów budowy i łatwiejsze, bo wspólne budowanie przedsięwzięcia. Należy brać także pod uwagę wymagania instytucji i Funduszy Wspomagających, które będą naciskać na wspólne rozwiązywanie tego rodzaju problemów
- W przypadku braku możliwości segregacji odpadów u źródła, podjąć inicjatywę budowy jednego wspólnego dla gmin Centrum Utylizacji Odpadów (np. w miejscu lokalizacji jednego z nowych składowisk odpadów), które będzie się składać z kompostowni, stacji segregacji i odzysku odpadów, spalarni i składowiska

2.2.6.5 Odpady organiczne

Zaproponowano:

- Podjąć inicjatywę mającą na celu eliminację ze strumienia odpadów, odpadów organicznych
- Podjąć inicjatywę budowy kompostowni na terenie powiatu w celu ograniczenia ilości odpadów organicznych w strumieniu odpadów komunalnych
- Podjąć inicjatywę mającą na celu rozważenie możliwości utworzenia punktów gromadzenia odpadów organicznych przed wywiezieniem ich do kompostowni wraz z jednoczesnym wydzielaniem tego rodzaju odpadów z ich strumienia u źródła
- Rozważyć możliwość przekazywania tego rodzaju odpadów osobom fizycznym

2.2.6.6 Modernizacja i zamykanie instalacji

Diagnoza istniejącego stanu gospodarki odpadami na terenie powiatu wałbrzyskiego pokazuje, że dwie istniejące instalacje – składowiska odpadów komunalnych- wymagają pilnych prac, które można nazwać modernizacyjnymi. Mogą to być zarówno modernizacje organizacyjne np. jak wprowadzenie segregowania, poprzedzenie odbioru odpadów organizacją kilku zbiornic odpadów zlokalizowanych w poszczególnych obsługiwanych miejscowościach, czy też modernizacje inwestycyjne jak zakupy wag, urządzeń, rozbudowę o kolejne kwatery, budowę nowych składowisk czy też rekultywację obiektów wyeksploatowanych. Realizacja tych zadań jest możliwa zarówno w krótkim czasie jak też określony w nich cel może być osiągnięty w dłuższym czasie, dla tego też podmioty je realizujące powinny:

- Powrócić do analizy wykonanych przeglądów ekologicznych pod kątem spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów
- Przygotować się do rekultywacji w najbliższych trzech latach, dwóch składowisk komunalnych, dokonując bilansu odpadów mineralnych, obojętnych i wszystkich takich, które mogą być wykorzystane do rekultywacji składowisk
- Dokonać inwentaryzacji wyrobisk po eksploatacji złóż, w celu wyszukania potencjalnych miejsc do lokowania tam odpadów mineralnych
- Bilansować na bieżąco powstające stabilizowane osady ściekowe w celu ich przygotowania do rekultywacji składowisk i wyrobisk
- W procesie rekultywacji składowisk komunalnych preferować metodę z eksploatacją uzupełniającą składowiska, co pozwoli znaleźć czas, a więc i pieniądze, na budowę nowych obiektów
- Rozważyć, jeżeli nie jest stosowane, zmniejszanie objętości składowisk przez wprowadzenie pracy kompaktorów
- Rozpocząć rekultywację terenów pokopalnianych w Wałbrzychu i Boguszowie-Gorcach
- Rozpocząć rekultywację starych hałd po eksploatacji uranu
- Rozpocząć rekultywację wyrobisk po wyeksploatowanych złóżach naturalnych
- Rozpocząć oczyszczanie z osadów zbiornika zaporowego w Zagórzcu Śl.
- Dokończyć rekultywację składowiska odpadów komunalnych na Stacyjnej w Wałbrzychu z wykorzystaniem odpadów
- Rozpocząć rekultywację składowiska odpadów w Głuszycy
- Rozpocząć rekultywację starego wysypiska odpadów w Jedlinie Zdroju
- Podczas prowadzenia rekultywacji składowisk składowisk odciąć wierzchołki składowisk od wód deszczowych z odgazowaniem składowisk
- Dokonać dokładnego bilansu powstających w powiecie odpadów medycznych wymagających termicznej utylizacji
- W przypadku, kiedy zdolność przerobowa instalacji do termicznej utylizacji odpadów medycznych będzie większa niż ilość, powstających na terenie powiatu, odpadów rozważyć możliwość przyjęcia do tej instalacji odpadów z poza terenu powiatu

wałbrzyskiego, w zamian za pomoc w rozwiązaniu innego problemu dotyczącego odpadów (np. lokalizacji składowiska)

- Wykorzystywać w rozwiązywaniu problemów gospodarki odpadami składowisko odpadów przemysłowych Mobruk przy ul. Górniczej w Wałbrzychu
- Wykorzystać w rozwiązywaniu problemów gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, projektowaną na terenie składowiska odpadów przemysłowych Mobruk przy ul. Górniczej w Wałbrzychu, instalację do odzysku i recyklingu odpadów

2.2.6.7 Projektowany System Gospodarki Odpadami

Niezmiernie trudno, chociaż wymaga tego ustawodawca w wydanych i obowiązujących przepisach prawa, pomimo oczywistego oderwania od istniejącej rzeczywistości, warunkowanej:

- Przepisami prawnymi określającymi kompetencje organów powiatu w zakresie gospodarki odpadami;
- Sposobem powstawania Planów Gospodarki Odpadami (w kolejności od Krajowego do Gminnego);
- Własnością terenów, na których mogą powstawać inwestycje;
- Przepisów dotyczących zagospodarowania przestrzennego;
- Zadaniem własnymi określonymi dla poszczególnych rodzajów samorządów;
- Zasobnością i strukturą budżetu samorządu powiatowego;
- Wielkością wpływów Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Brakiem spójności wszystkich przepisów prawa, dotyczących tego rodzaju kwestii, jest podać czy też zaproponować, System Gospodarki Odpadami na terenie powiatu.

Dla obszaru powiatu zaproponowano zintegrowany (jednolity) system gospodarki odpadami.

2.2.6.7.1 Jednolity System Gospodarki Odpadami dla powiatu wałbrzyskiego

System ten powinien być:

- Zbudowany ponad podziałem administracyjnym w sensie granic gmin czy w szczególnym jego przypadku granic powiatu. Nadzorowany przez przedstawicieli gmin w organach zarządzających i nadzorujących jego pracę, ale posiadający osobowość prawną
- Zarządzany przez profesjonalną i dobrze opłacaną kadrą wyższego i średniego szczebla zarządzania
- Opłacany w części z podatku lokalnego utworzonego na wyłączny cel prowadzenia gospodarki odpadami (wielkość podatku od obywatela uwzględniająca lokalne uwarunkowania, wynegocjowana przez wszystkie gminy), a w części z wpływów z działalności statutowej, czyli odzysku, opłat eksploatacyjnych z tytułu prowadzenia instalacji unieszkodliwiania, przy czym dobrze sporządzona umowa spółki z o.o lub spółka akcyjna wszystkich tworzących ją jednostek byłaby formułą zobowiązaną, zgodnie z kodeksem handlowym, do generowania zysków, a przynajmniej do równoważenia bilansu zysków i strat
- Zorganizowany, na bazie istniejących instalacji do unieszkodliwiania odpadów oraz majątku i kadr gmin, które dzisiaj realizują te zadania samodzielnie

- Posiadający swoje oddziały w ilości zależnej od potrzeb, ale bez nadmiaru administracji
- Zobowiązany do odzysku, zbierania w tym segregacji, transportu i unieszkodliwiania przede wszystkim odpadów komunalnych, ale rozwijający także odzysk i recykling tych odpadów przemysłowych (także niebezpiecznych), które przyniosą ekonomiczne korzyści i pozwolą zmniejszyć koszty funkcjonowania
- Wykorzystujący w swojej działalności dostępne w powiecie systemy finansowania np. robót interwencyjnych, które do fizycznej realizacji zbiórki czy segregacji odpadów, nie potrzebuje bardzo wykwalifikowanych kadr, daje natomiast możliwość zmniejszenia ilości bezrobotnych, gwarantując zatrudnienie przez cały kalendarzowy rok
- Dający możliwość, jako jednolity System, generowania zadań inwestycyjnych realizowanych ze względu na konieczność i właściwą kolejność ich realizacji
- Dający możliwość skorzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej, bowiem gwarantujący zgłoszenie zadań kompleksowych i realizowanych w skali całego powiatu
- Zobowiązany do przygotowywania odpowiednich aplikacji do środków pomocowych i rozliczany wyłącznie z efektywności rozwiązywania przed nim problemów
- Wykorzystujący w swojej działalności doświadczenia i instalacje prowadzone przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania oraz firmę Mobruk z Korzennej

Podjęcie decyzji szybko i doprowadzenie do funkcjonowania Systemu „ponad podziałami”, pozwoli w pierwszej kolejności skorzystać ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Szczegółowe propozycje rozwiązań muszą zostać wypracowane przez wszystkich, którzy zechcą uczestniczyć w realizacji tego Systemu.

2.2.6.8 Cele Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami

2.2.6.8.1 Cele Krótkoterminowe

Krótkoterminowe cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami w powiecie wałbrzyskim

1. Przygotowanie programu selektywnej zbiórki odpadów
2. Opracowanie programu selektywnej zbiórki odpadów podlegających odzyskowi i recyklingowi (opony, oleje, odpady wielkogabarytowe itp.)
3. Studia i prace przedprojektowe dotyczące lokalizacji nowych zakładów utylizacji odpadów zgodnie z Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami
4. Gminne Plany Gospodarki Odpadami

Tab. 2-2. Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami w powiecie wałbrzyskim (za Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami).

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Szacunkowe koszty w tys. PLN w latach				Potencjalne źródła finansowe	Rodzaj przedsięwzięcia
			2004	2005	2006	2007		
1.	Rozpoczęcie stabilizacji, odwirowania i suszenia osadów	Gminy Powiatu	500	-	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane

	ściekowych							
2.	Rozpoczęcie modernizacji i rozbudowy istniejącego, lub realizacji nowego składowiska odpadów dla gminy Mieroszów	Gmina Mieroszów	500	3500	500	3500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
3.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów dla gminy Mieroszów	Gmina Mieroszów	-	100	350	350	Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
4.	Rozpoczęcie realizacji składowiska odpadów dla gminy Wałbrzych	Gmina Wałbrzych	-	-	500	7500	Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
5.	Rozpoczęcie budowy Centrum Utylizacji Odpadów dla powiatu (spalarnia, stacja segregacji, kompostownia, składowisko) 1	Gminy Powiatu	-	1000	6500	8500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
6.	Zakup kompaktorów dla składowisk odpadów komunalnych	Gminy Powiatu	500	300	-	-	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
7.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Wałbrzychu ul. Stacyjna	Gmina Wałbrzych	500	600	600	500	budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
8.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Głuszycy i Jedlinie Zdroju	Gmina Głuszycza, gmina Jedlina Zdrój	650	650	-	-	Budżety gmin, WFOŚiGW	Koordynowane
9.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w Boguszowie – Gorcach	Gmina Boguszów – Gorce	100	450	450		Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane
10.	Zakup wag dla składowisk odpadów w powiecie	Gminy powiatu	450	-	-	-	Budżety gmin	Koordynowane
11.	Rozpoczęcie segregowania odpadów w gminach powiatu	Gminy powiatu	400	-	-	-	Budżety gmin	-
12.	Likwidacja dzikich składowisk w gminach powiatu	Gminy powiatu	400	-	-	-	Budżety gmin	-
13.	Budowa zakładu odzysku i recyklingu odpadów	Mobruk Korzenna	1200	-	-	-	Środki własne inwestora	-
14.	Przygotowanie rekultywacji terenów pokopalnianych	Gmina Wałbrzych i Boguszów-Gorce	500	1300	1300	500	Budżet Gminy, NFOŚiGW	Koordynowane
15.	Rozpoczęcie rekultywacji składowiska gruzu w Boguszowie-Gorcach	Gmina Boguszów-Gorce	-	250	250	-	Budżet gminy, WFOŚiGW	Koordynowane

2.2.6.8.2 Cele Długoterminowe

Podstawowymi długoterminowymi celami w gospodarce odpadami na terenie powiatu wałbrzyskiego będzie:

- Zapobieganie powstawaniu odpadów
- Ograniczanie ich ilości
- Ograniczanie negatywnego skutku ich oddziaływania
- Zmiana istniejącego sposobu postępowania z odpadami

Cele te mogą zostać osiągnięte metodami :

- Inwestycyjnymi
- Pozainwestycyjnymi

Wśród zadań pozainwestycyjnych można wyróżnić:

- Edukację proekologiczną

- Działania promujące przyjazne i bezodpadowe technologie
- Działania organizacyjne

Wśród zadań inwestycyjnych możemy wyróżnić:

- Wprowadzenie segregacji
- Zmniejszanie ilości odpadów
- Organizacja zbiornic odpadów
- Rekultywacja starych składowisk
- Budowa nowych składowisk

Dokonując diagnozy stanu istniejącego i kierując się podziałem jak wyżej można zauważyć, że po roku 2007, w powiecie wałbrzyskim będzie konieczne:

- • Dokończenie budowy składowiska dla gminy Mieroszów
- • Dokończenie budowy składowiska dla gminy Wałbrzych
- • Dokończenie rekultywacji składowisk w Wałbrzychu (Stacyjna i Świdnicka)
- • Rozpoczęcie rekultywacji terenów przemysłowych kopalni w.k., zakładów koksowniczych, elektrociepłowni czy Z.K.S
- • Rozpoczęcie rekultywacji lub neutralizacji hałd po eksploatacji uranu
- • Rozpoczęcie utylizacji przeterminowanych środków ochrony roślin
- • Rozpoczęcie oczyszczania z osadów zbiornika w Zagórzcu Śl.

Cała gospodarka odpadami powinna stanowić jeden system, zwłaszcza na terenie tak niewielkim, jakim jest administracyjny powiat.

2.3 Wytyczne wynikające z zapisów prawa lokalnego

2.3.1 Regulamin utrzymania porządku i czystości w mieście Wałbrzych

Rada Miasta przyjęła 31 marca 2006 roku uchwałę NR LI/370/06 sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wałbrzych

W większości odnosi się on do gospodarki odpadami oraz ściekami komunalnymi. W niewielkim stopniu dotyczy innych aspektów funkcjonowania społeczności lokalnej.

2.3.1.1 Postanowienia Ogólne

Regulamin określa szczegółowe wymagania w zakresie:

1) utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości położonych w granicach Gminy Wałbrzych,

- 2) rodzaju i minimalnej pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, wymagania dotyczące ich rozmieszczenia i utrzymania,
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- 4) maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów,
- 5) innych wymagań wynikających z gminnego planu gospodarki odpadami,
- 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe,
- 7) utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej,
- 8) wyznaczania obszarów obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

2.3.1.2 Obowiązki i Wymagania w Zakresie Utrzymania Czystości i Porządku na Terenie Nieruchomości

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości poprzez:

1. W zakresie selektywnej zbiórki odpadów:

- 1) Stworzenie mieszkańcom oraz przedsiębiorcom świadczącym usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych warunków prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie nieruchomości
- 2) Wprowadzenie obowiązku selektywnej zbiórki odpadów w terminie do 30 marca 2009.

Dopuszczono zbiórkę odpadów z podziałem na odpady ulegające biodegradacji, niesegregowane odpady komunalne niezawierające odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz odpady niebezpieczne, o ile właściciel nieruchomości wykaże się umową na odbiór tak gromadzonych odpadów komunalnych, zawartą z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na odbiór odpadów.

W zakresie utrzymania czystości i porządku na częściach nieruchomości służących do użytku publicznego:

wyposażenie miejsc publicznych takich jak: drogi publiczne, ciągi handlowo - usługowe, parki, w zależności od natężenia ruchu, w odpowiednią liczbę zamocowanych na stałe koszy ulicznych na drobne odpady komunalne o pojemności od 10 l do 60 l; odległość między koszami nie może być większa niż 150 m,

w przypadku lokali gastronomicznych, w których prowadzona jest działalność typu mała gastronomia oraz stałych punktów sprzedaży artykułów spożywczych, w tym artykułów owocowo – warzywnych, ustawienie przed lokalem lub punktem sprzedaży conajmniej jednego kosza ulicznego na drobne odpady komunalne o pojemności nie mniejszej niż 60 l,

8) ustawienie pojemników i innych urządzeń do zbierania odpadów w miejscach łatwo dostępnych,

Zabroniono umieszczania odpadów budowlanych, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów niebezpiecznych, a także zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego które to należy usuwać zgodnie z odrębnymi przepisami – w pojemnikach na odpady komunalne.

Zabroniono umieszczania w pojemnikach i kontenerach na odpady komunalne odpadów medycznych oraz odpadów niebezpiecznych.

Zabroniono wrzucania do pojemników i worków przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów innych niż te, na jakie przeznaczony jest pojemnik lub worek.

Zabroniono samodzielnego wywożenia i wysypywania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, chyba że właścicielem jest przedsiębiorstwo, które posiada zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wydane przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha.

2.3.1.3 Rodzaje urządzeń do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, na drogach publicznych oraz wymagania dotyczące ich rozmieszczenia i utrzymania

Odpady komunalne należy gromadzić jedynie w zamykanych i szczelnych, wyłącznie do tego celu przeznaczonych, pojemnikach lub kontenerach o łącznej minimalnej pojemności wynikającej z następujących tygodniowych norm wytwarzania odpadów:

- 1) dla budynków mieszkalnych 40 l na mieszkańca, jednak co najmniej jeden pojemnik 60 l na każdą nieruchomość;
- 2) dla szkół wszelkiego typu - 3 l na każdego ucznia (studenta) i pracownika;
- 3) dla żłobków i przedszkoli - 3 l na każde dziecko i pracownika;
- 4) dla lokali handlowych - 5 l na każdy 1m² powierzchni całkowitej, jednak co najmniej jeden pojemnik 120 l na lokal;
- 5) dla stacjonarnych punktów handlowych zlokalizowanych poza budynkami, typu kiosk - 30 l na każdego zatrudnionego, jednak co najmniej jeden pojemnik 60 l na każdy punkt;
- 6) dla lokali gastronomicznych - 20 l na jedno miejsce konsumpcyjne;
- 7) dla ulicznych punktów szybkiej konsumpcji - co najmniej jeden pojemnik 120 l;
- 8) dla zakładów rzemieślniczych, usługowych i produkcyjnych - pojemnik 120 l na każdym 10 pracowników, jednak co najmniej jeden pojemnik 120 l;
- 9) dla szpitali, internatów, koszar, sanatoriów, hoteli, pensjonatów itp. - 20 l na jedno łóżko;
- 10) dla ogródków działkowych - 20 l na każdą działkę w okresie od 1 marca do 30 listopada każdego roku;
- 11) dla targowisk, hal targowych, giełd - 150 l na każdy punkt handlowy i dodatkowo pojemnik 120 l przy każdym wejściu na ww. tereny.
- 12) dla obiektów sportowych 1 l na każdą osobę korzystającą z obiektu i 3 l na każdego pracownika;
- 13) dla obiektów użyteczności publicznej nie wymienionych wcześniej, takich jak muzea, biblioteki itp. 1 l na każde 10 osób korzystających z obiektu i 3 l na każdego pracownika.

Do zbierania okresowo zwiększonych ilości odpadów komunalnych, oprócz typowych pojemników lub kontenerów, określonych w ust. 1, mogą być używane odpowiedniooznaczone worki udostępniane przez przedsiębiorcę, prowadzącego działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

Kosze uliczne ustawione w miejscach publicznych (np. chodniki, place, parki, zieleńce, przystanki autobusowe itp.) powinny być wykonane z materiałów trudnopalnych.

Do selektywnego gromadzenia odpadów należy stosować pojemniki oznaczone następującymi kolorami, o pojemnościach:

1. żółtym, z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne o pojemności nie mniejszej niż 0,1 m³,
2. zielonym, z przeznaczeniem na szkło kolorowe o pojemności nie mniejszej niż 0,1 m³,
3. białym, z przeznaczeniem na szkło białe o pojemności nie mniejszej niż 0,1 m³,
4. niebieskim, z przeznaczeniem na papier i makulaturę o pojemności nie mniejszej niż 0,1 m³,
5. brązowym, z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji o pojemności nie mniejszej niż 0,1 m³,
6. czarnym, z przeznaczeniem na niesegregowane odpady komunalne niezawierające odpadów niebezpiecznych oraz odpadów ulegających biodegradacji, przeznaczonych do odzysku w drodze sortowania,
7. czerwonym, z przeznaczeniem na odpady niebezpieczne o pojemności nie mniejszej niż 0,06 m³.

2. Na terenie budynków mieszkalnych jednorodzinnych dopuszcza się stosowanie worków, do selektywnej zbiórki odpadów, w kolorach odpowiadających pojemnikom, o których mowa powyżej.

3. Wszystkie pojemniki na odpady muszą posiadać logo przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów oraz jego firmę (nazwę), numer kontaktowy, a pojemniki do selektywnej zbiórki dodatkowo oznaczenia określające rodzaj gromadzonych odpadów i instrukcję korzystania z pojemnika.

Ustalono maksymalne poziomy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów w ilościach:

- 1) do 31-12-2010 r. – nie więcej niż 75% całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.,
- 2) do 31-12-2013 r. – nie więcej niż 50% całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.,
- 3) do 31-12-2020 r. – nie więcej niż 35% całkowitej masy odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.

2.3.2 Zarządzenie Prezydenta Miasta Wałbrzycha w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych

Zarządzenie nr 577/06 Prezydenta Miasta Wałbrzycha z dnia 24 sierpnia 2006 r. rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Dolnośląskiego PN.II.0911-17/541/06 z dnia 24 listopada 2006 r. stwierdzono nieważność w/w zarządzenia. Tym niemniej należy traktować komentowany dokument jako wyraz założeń jakie będą dotyczyły wymogów związanych z gospodarką odpadami na terenie miasta. Naturalnie szczegółowe wymagania ulegną zmianom jednak zasadnicze wymagania należy traktować jako pożądane.

W myślą zapisów przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych, powinien spełniać następujące wymagania:

1. Przedsiębiorca powinien posiadać następujące zezwolenia uprawniające do prowadzenia działalności na terenie Gminy Wałbrzych, wydane na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zmianami):

- a) zezwolenie na transport odpadów komunalnych w tym niebezpiecznych,
- b) zezwolenie na zbieranie odpadów komunalnych w tym niebezpiecznych,

- c) zezwolenie na odzysk odpadów komunalnych w tym niebezpiecznych w procesach R13 i R15,
- d) zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów komunalnych w tym niebezpiecznych w procesach D14 i D15.

2. Baza firmy z zapleczem techniczno-materiałowym w zakresie niezbędnym do świadczenia usług będącym przedmiotem wniosku, powinna być zlokalizowana na terenie miasta Wałbrzycha i posiadać następujące wyposażenie:

- a) miejsca parkingowe dla pojazdów wykonujących usługi na terenie miasta,
- b) wydzielone miejsce na naprawy pojazdów,
- c) magazyn na czasowe przyjmowanie i przechowywanie odpadów komunalnych niebezpiecznych,
- d) plan ochrony przeciwpożarowej związanej z prowadzoną działalnością,
- e) punkt przyjęć klientów z parkingiem dla klientów,
- f) co najmniej jedną linię telefaxową i adres poczty elektronicznej,
- g) pomieszczenia socjalne dla obsługi pojazdów,
- h) uregulowany stan prawny bazy w tym prawo dysponowania terenem i obiektem,
- i) wagę do ważenia odpadów,
- j) system satelitarnego monitoringu pojazdów,
- k) spełniać wymagania przepisów budowlanych, sanitarnych i ochrony środowiska.

3. Przedsiębiorca powinien zapewnić gotowość zawarcia umowy na odbiór, odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych, z każdej nieruchomości położonej na obszarze miasta Wałbrzycha oraz zapewnić odbiór odpadów niebezpiecznych od mieszkańców Wałbrzycha w ilościach wynikających z codziennego funkcjonowania gospodarstw domowych (z wyłączeniem remontów i modernizacji). Powinien także zapewnić okresowe (nie rzadziej niż raz na kwartał) odbieranie odpadów wielkogabarytowych, zgodnie z harmonogramem ogłoszonym przez odbierającego odpady lub na zlecenie, w terminie do trzech dni od zlecenia.

4. Tabor samochodowy i inny sprzęt specjalistyczny powinien być oznakowany. Samochody do transportu odpadów nie mogą być starsze niż 10 lat. Samochody mają być wyposażone w sterowniki pojazdowe satelitarnego monitoringu pojazdów współpracujące z systemem zamontowanym na bazie w celu umożliwienia kontroli tras pojazdów.

5. Samochody do zbierania odpadów ulegających biodegradacji muszą być wyposażone w zbiorniki zbierające odcieki z transportowanych odpadów.

6. Przedsiębiorca powinien zapewnić mycie i dezynfekcję wewnątrz pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych przy użyciu pojazdów odbierających ścieki z mycia pojemników. Mycie i dezynfekcję pojemników należy prowadzić w miejscach ustawienia pojemników, dopuszcza się mycie i dezynfekcję pojemników o objętości powyżej 1,1 m³ w innych wskazanych we wniosku miejscach pod warunkiem podstawienia pojemnika zastępczego. Mycie i dezynfekcję pojemników należy prowadzić co najmniej jeden raz w okresie wiosennym i jeden raz w okresie jesiennym.

7. Wszystkie pojemniki na odpady muszą posiadać logo przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów oraz jego firmę (nazwę), numer kontaktowy, a pojemniki do selektywnej zbiórki dodatkowo oznaczenia określające rodzaj gromadzonych odpadów i instrukcję korzystania z pojemnika. Pojemniki nie mogą posiadać oznaczeń wprowadzających w błąd (np. nazw innych przedsiębiorców lub nazw innych miast) – nie dotyczy danych producenta pojemnika.

2.3.3 Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Wałbrzycha na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015

2.3.3.1 Zapobieganie powstawania odpadów

Zapobieganie powstawania odpadów jest jednym z trudniejszych zadań związanych z gospodarką odpadami. Tego rodzaju zadania posiadają dwa najważniejsze kierunki: działania edukacyjne i działania administracyjne. Oba są sobie równoważne. Aby realizować taką strategię w Wałbrzychu należy:

- Wprowadzać do programów nauczania szkół edukację proekologiczną, a także kontynuować w nich rozpoczęte już tego rodzaju działania, także wspierając takie inicjatywy finansowo np. z GFOŚiGW
- Podjąć próbę edukacji proekologicznej większej ilości mieszkańców gminy, zwłaszcza właścicieli mieszkań i domów
- Rozważyć możliwość organizacji na terenie miasta, współzawodnictwa w zakresie ilości i rodzajów segregowanych odpadów przy jednoczesnym różnicowaniu opłat za odbiór odpadów po segregacji
- Stosować zasadę dostępu do informacji dla każdego i w każdej sprawie, zwłaszcza w sprawach związanych z przedsięwzięciami z zakresu gospodarki odpadami
- Podczas wydawania zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych zwracać uwagę na środki techniczne będące w posiadaniu wnioskodawcy
- Zwiększyć ilość pracowników zajmujących się ochroną środowiska w Urzędzie Miasta, w tym także gospodarką odpadami
- Wykorzystywać w bieżącej działalności, uprawnienia opiniodawcze wynikające z ustawy o odpadach, zwłaszcza w trakcie opiniowania nowych inwestycji i uzyskiwania zezwoleń odpadowych
- W trakcie opiniowania lokalizacji preferować technologie bezodpadowe
- Zwiększyć ilość kontroli działających podmiotów gospodarczych w celu ujawnienia wszystkich strumieni odpadów i spowodowania prawidłowego z nimi postępowania
- Poszerzać wiedzę nt. gospodarowania odpadami uczestnicząc w targach, sympozyjach itp.
- Rozważyć powstanie w mieście grzebowiska zwierząt - może być realizowane wspólnie z sąsiednimi gminami lub podjąć organizacyjną próbę rozwiązania tego problemu

2.3.3.2 Ograniczenie ilości odpadów

W celu ograniczenia ilości odpadów powstających na terenie gminy należy połączyć w strategii postępowania działania edukacyjne, administracyjne, organizacyjne i inwestycyjne. Realizacja przedsięwzięć programowych z tej grupy lub inicjatywy dla ich przeprowadzenia mogą spowodować ograniczenia ilości powstających odpadów. I tak w celu realizacji tego celu:

- W swoim postępowaniu propagować ograniczanie ilości powstających odpadów
- Wprowadzić na większą skalę, z wyraźnym udziałem miasta Wałbrzych, segregację odpadów z wydzielaniem (w początkowej fazie) odpadów szkła, tworzyw sztucznych, makulatury i metali
- Prowadzić na terenie gminy ryczałtowy miesięczny sposób odpłatności za odbiór odpadów
- Przestrzegać i egzekwować opłatę za korzystanie ze środowiska w opłacie za wywóz odpadów – pozwoli to na ograniczanie ilości powstających odpadów
- Wystąpić z inicjatywą stosowania, tam gdzie jest to możliwe, nawet kosztem poniesienia nowych nakładów inwestycyjnych (kilka rodzajów pojemników), zasady mniejszej anonimowości wytwórców odpadów

- Podjąć pracę nad wprowadzeniem dla mieszkańców gminy „podatku śmieciowego”, który pozwoli na znalezienie środków finansowych do rozwiązywania problemów związanych z gospodarką odpadami
- Propagować zasadę powtórnego wykorzystywania materiałów dających się odzyskać ze strumienia odpadów
- Oddzielać ze strumienia odpadów opon samochodowych celem ich odzysku i przekazania do PEC Wałbrzych
- Dokonać na terenie miasta dokładnej inwentaryzacji terenów wymagających rekultywacji, w celu wykorzystania do rekultywacji tych terenów odpadów mineralnych i budowlanych wydzielonych ze strumienia odpadów
- Podjąć próbę wydzielenia ze strumienia odpadów, odpadów mineralnych
- Wystąpić do Starosty o zobowiązanie właścicieli terenów do przeprowadzenia rekultywacji z wykorzystaniem odpadów mineralnych i innych odpadów przemysłowych oraz ustabilizowanych osadów ściekowych
- Wprowadzić na terenie miasta: zasadę (prawo miejscowe), punkty oraz regulamin zbierania odpadów wielkogabarytowych metodą tzw. wystawki np. 1 raz w miesiącu z jednoczesną organizacją takiego systemu

2.3.3.3 Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów

Wskazano przedsięwzięcia, które zrealizowane powinny ograniczyć negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko:

- Podjąć inicjatywę mającą na celu eliminację ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych przez organizację w kilku miejscach na terenie miasta, kilku Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych z jednoczesną kampanią informacyjną na ten temat
- Podjąć inicjatywę wprowadzenia segregacji odpadów przemysłowych i komunalnych w miejscu ich wytworzenia
- Podjąć inicjatywę wydzielenia ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów sprzętu elektronicznego i elektrycznego (pralki, lodówki, komputery, kuchenki mikrofalowe, odkurzacze, tonery, kineskopy, radia itp.), mogących być źródłem odzysku odpadów
- Podjąć inicjatywę przeprowadzenia kampanii informacyjnej i edukacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz konieczności jego bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania z równoczesnym tworzeniem bazy danych o tych odpadach
- Podjąć inicjatywę przeprowadzenia kampanii informacyjnej i edukacyjnej o szkodliwości spalania odpadów przemysłowych i komunalnych w kotłach c.o
- Podjąć inicjatywę mającą na celu systemowe zbieranie przepracowanych olejów z działalności gospodarczej poprzez zorganizowanie sieci punktów zbierania
- Prowadzić systematyczne kontrole w zakresie umów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- Prowadzić kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu w zakresie warunków prowadzenia tych działalności (zgodnie z ustawowymi upoważnieniami do tych kontroli)
- Podjąć próbę organizacji odbioru i transportu odpadów olejowych wytwarzanych w gospodarstwach domowych rozważając propozycję np. Rafinerii Jedlicze
- Podjąć inicjatywę mającą na celu zbieranie olejów transformatorowych i kondensatorowych oraz nawiązać kontakt ze zbierającymi tego rodzaju odpady

2.3.3.4 Postępowanie z odpadami

W latach 2004-2007 w gminie należy podjąć następujące działania:

- Rozważyć możliwość zorganizowania na terenie miasta Tymczasowych Miejsc Składowania Odpadów pochodzących z odzysku, w tym odpadów mogących być źródłem odzysku
- Wystąpić do Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu oraz Inspekcji Ochrony Środowiska o przeprowadzenie działań kontrolno-dyscyplinujących w stosunku do podmiotów wytwarzających odpady przemysłowe
- Kontynuować i rozwijać na terenie miasta segregację odpadów, Rozważać przy tym segregację z podziałem odpadów na tzw. „mokre” i „suche”, lub zakupując i udostępniając większą ilość pojemników na szkło, tworzywa sztuczne i makulaturę
- Prowadzić kampanię informacyjną i uczestniczyć w segregacji odpadów medycznych celem przekazywania ich do instalacji termicznego unieszkodliwiania tych odpadów
- Dokonać zakupu dodatkowych środków transportowych na potrzeby systemu gospodarowania odpadami i prowadzenia sprawnego zbierania segregowanych odpadów

2.3.3.5 Odpady organiczne a składowanie

Gromadzenie i wydzielenie ze strumienia odpadów jest trudnym problemem do rozwiązania nawet w dzisiejszych czasach. Wydzielenie odpadów organicznych wpłynie na polepszenie eksploatacji składowiska przy ulicy Beethovena oraz ograniczenie problemów związanych z tymi odpadami i dlatego proponuje się:

- Podjąć inicjatywę mającą na celu eliminację ze strumienia odpadów, odpadów organicznych, poprzez zakup urządzeń i organizację systemu służącego temu celowi
- Rozważać możliwość finansowego i organizacyjnego uczestnictwa we wspólnej budowie kompostowni odpadów dla Wałbrzycha i sąsiednich gmin
- Rozważyć możliwość przekazywania tego rodzaju odpadów osobom fizycznym i instytucjonalnym zainteresowanym w pozyskiwaniu odpadów organicznych

2.3.3.6 Modernizacja i zamykanie instalacji

Dla całości gospodarki odpadami w Wałbrzychu warto jest podjąć działania wspomagające funkcjonowanie zorganizowanego i zmodernizowanego systemu gospodarowania odpadami, polegające na:

- Prowadzeniu eksploatacji składowiska z godnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji
- Rozważeniu możliwości rozbudowy infrastruktury do segregacji odpadów na terenie składowiska przy Beethovena lub też w innym miejscu, na terenie przemysłowym miasta
- Rozpoczęciu poszukiwania rozwiązań organizacyjnych mających na celu możliwość usuwania z terenu gminy odpadów komunalnych
- Skutecznym wykorzystywaniu dla miasta wszystkich istniejących w Wałbrzychu instalacji unieszkodliwiania odpadów
- Przygotowaniu i prowadzeniu w przyszłości rekultywacji nowych kwater
- Rozpoczęciu rekultywacji składowiska przy Stacyjnej z wykorzystaniem odpadów jako materiału rekultywacyjnego
- Wykorzystywaniu do rozwiązywania problemów związanych z gospodarką odpadami, potencjału technicznego i doświadczenia firm lokalnych, co pozwoli także na ograniczenie bezrobocia
- Podjęciu inicjatywy utworzenia Związku Celowego dla potrzeb organizacji finansowania nowej kwatery na składowisku

2.3.3.7 Metody poprawy stanu gospodarki odpadami

Bardzo często nieprawidłowo prowadzona eksploatacja dotychczas istniejących instalacji, powoduje problemy z rozbudową składowisk istniejących czy budową nowych obiektów służących unieszkodliwianiu odpadów innych niż niebezpieczne, w tym odpadów komunalnych, oraz odpadów przemysłowych, w tym także niebezpiecznych. Z punktu widzenia rodzajów metod poprawy stanu gospodarki odpadami można wyróżnić cztery najważniejsze:

1. Prawne – rozumiane jako:

- Wykonywanie i przestrzeganie istniejącego prawa lokalnego i państwowego;
- Tworzenie nowego lokalnego prawa pozwalającego na realizację zadań własnych;
- Zgłaszanie inicjatyw z zakresu nowelizacji istniejącego prawa, a jest rozbieżne z rzeczywistością.

2. Administracyjne- rozumiane jako:

- Wykorzystywanie przez wszystkie organy ochrony środowiska dostępnych prawnych upoważnień nadzorczych czy reglamentujących środowisko i porządkujących sprawy z nim związane (np. prowadzenie kontroli podmiotów gospodarczych otrzymujących z urzędu gminy koncesje, kontrole wykonywania uchwał Rady Miasta Wałbrzych, kontrole przestrzegania obowiązujących regulaminów np. „regulaminu śmieciowego”);
- Inicjowanie realizowania wspólnych przedsięwzięć zwłaszcza, jeżeli wydają się być skuteczniejsze i łatwiejsze do wykonania;
- Wykorzystujące zapisy obowiązującego prawa i dostępne środki finansowe do realizacji zadań gospodarczo i społecznie uzasadnionych (np. środki na bezrobotnych czy fundusze ochrony środowiska, czy partnerstwo publiczno-prywatne).

3. Edukacyjne – rozumiane jako:

- Wykorzystywanie ustawowych upoważnień do upowszechniania wiedzy i informacji pomagających łatwiej zrozumieć zmiany gospodarcze i konieczność ich wprowadzania
- Promowanie działań i zachowań mogących zmienić przyzwyczajenia (zwłaszcza te złe)
- Uczestniczenie w poznawaniu nowych technik i technologii mogące się przyczynić do wprowadzania nowych ich zastosowań w celu poprawy ochrony środowiska

4. Inwestycyjne – rozumiane jako:

- Planowanie i realizowanie zadań mających za zadanie poprawę stanu środowiska na administrowanym terenie
- Realizowanie w/w zadań zgodnie ze wszystkimi najnowszymi osiągnięciami technologii i jak najniższym kosztem
- Podejmowanie w dziedzinie ochrony środowiska także tych zadań, które wymagają realizacji, a są odbierane kontrowersyjnie
- Wykonywanie wszystkich określonych istniejącym prawem zadań własnych w sposób z nim zgodny
- Przeznaczanie środków finansowych na wykonywanie zadań związanych z realizacją inwestycji
- Przeznaczanie środków finansowych na organizowanie przedsięwzięć służących rozwiązywaniu problemów występujących w środowisku naturalnym, w tym także z zakresu gospodarki odpadami

2.3.3.8 Cele Planu Gospodarki Odpadami

Cele podzielono na krótko i długoterminowe.

2.3.3.8.1 Cele Krótkoterminowe

Tab. 2-3. Krótkoterminowe zadania pozainwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzych

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Rodzaj przedsięwzięcia
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów	Gmina	Własne
2.	Opracowanie i wdrożenie programu selektywnej zbiórki odpadów dla terenu gminy	Gmina, zakłady,	Koordinowane
3.	Opracowanie programu selektywnej zbiórki odpadów podlegających odzyskowi i recyklingowi i odpadów niebezpiecznych (opony, oleje, odpady wielkogabarytowe, odpady zawierające azbest itp.)	Gmina, zakłady,	Koordinowane
4.	Opracowanie projektu rekultywacji składowiska odpadów ul. Stacyjna	Gmina,	Własne
6.	Opracowanie projektu rekultywacji istniejących kwater składowiska przy ul. Beethovena	Gmina,	Własne
7.	Prace przedprojektowe i projektowe dla budowy nowych kwater składowiska ul. Beethovena	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
8.	Przygotowanie koncepcji budowy Centrum Utylizacji i Odzysku Odpadów (stacja segregacji, kompostownia, spalarnia, składowisko)	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
9.	Opracowanie koncepcji i projektu wykonania zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
10.	Inwentaryzacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina	Własne
11.	Przygotowanie dokumentacyjne i projektowe dla celów produkcji paliw alternatywnych i paliw z udziałem biomasy **	Zakłady energetyki ciepłej, podmioty gospodarcze	Koordinowane
12.	Przygotowanie dokumentacyjne i projektowe budowy zakładów odzysku i recyklingu odpadów (Mo-Bruk) **	Podmioty gospodarcze	Koordinowane

Tab. 2-4. Krótkoterminowe zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami miasta Wałbrzych.

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Rodzaj Przedsięwzięcia
1.	Gospodarowanie osadami ściekowymi w celu ich wykorzystania do rekultywacji terenów przemysłowych	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
2.	Rekultywacja składowiska odpadów ul. Stacyjna z wykorzystaniem odpadów jako materiału rekultywacyjnego	Gmina	Koordinowane
3.	Rozbudowa składowiska odpadów dla miasta Wałbrzycha przy ul. Beethovena	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
4.	Zakup specjalistycznego sprzętu w celu gospodarowania osadami ściekowymi na oczyszczalniach miasta **	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
5.	Budowa zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
6.	Organizacja zbiornic odpadów: wielkogabarytowych, olejowych, organicznych oraz niebezpiecznych, w tym zakup środków transportu dla potrzeb segregacji i zbierania odpadów	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
7.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz organizacji i przygotowania punktów zbierania	Gmina, Związek Gmin	Koordinowane
8.	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Gmina	Koordinowane
9.	Produkcja paliw alternatywnych i produkcja biomasy **	Zakłady przemysłowe	Koordinowane

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Rodzaj Przedsięwzięcia
10.	Zakup środków technicznych i transportowych na potrzeby funkcjonowania składowiska odpadów przy ul. Beethovena oraz urządzeń i maszyn na potrzeby zakładu segregacji odpadów w bazie WPO lub/i na Beethovena	Gmina, podmioty gospodarcze	Koordynowane

2.3.3.8.2 Cele Długoterminowe

Uznano, że podstawowymi długoterminowymi celami w gospodarce odpadami na terenie Wałbrzycha będzie:

- Zapobieganie powstawaniu odpadów
- Ograniczanie ich ilości
- Ograniczanie negatywnego skutku ich oddziaływania
- Zmiana istniejącego sposobu postępowania z odpadami

Które mogą zostać osiągnięte metodami:

- Inwestycyjnymi
- Pozainwestycyjnymi

Do zadań pozainwestycyjnych zaliczono:

- Edukację proekologiczną
- Działania promujące przyjazne i bezodpadowe technologie
- Działania organizacyjne

Wśród zadań inwestycyjnych wyróżniono:

- Wprowadzanie segregacji
- Zmniejszanie ilości odpadów
- Organizacja zbiornic odpadów
- Zakup urządzeń do prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami
- Modernizacje organizacyjne i techniczne istniejących instalacji do unieszkodliwiania odpadów
- Budowa nowych instalacji do unieszkodliwiania odpadów
- Uczestnictwo w budowie międzygminnego centrum utylizacji odpadów

Stwierdzono że po roku 2007, a do roku 2015, w Wałbrzychu będzie konieczne:

- Prowadzenie edukacji proekologicznej
- Realizacja programu segregacji odpadów na terenie miasta wraz z organizacją zbiornic odpadów
- Rekultywacja z eksploatacją uzupełniającą istniejącej kwatery (i kolejnych) składowiska przy Beethovena
- Zakup środków transportu na potrzeby obsługi systemu segregacji odpadów dla Wałbrzycha
- Inwentaryzacja dzikich wysypisk odpadów, a następnie ich rekultywacja
- Rekultywacja zdegradowanych terenów przemysłowych z wykorzystaniem odpadów mineralnych i osadów ściekowych
- Rozważenie budowy wspólnej z innymi gminami kompostowni odpadów organicznych dla potrzeb miasta
- Budowa zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych lub organizacja transportu do zakładu utylizacji
- Rozważenie uczestnictwa w „budowie” Związku Gmin w przypadku gdyby na terenie powiatu wałbrzyskiego taka propozycja została zgłoszona
- Budowa nowej kwatery na odpady na terenie składowiska
- Budowa wspólnego Centrum Segregacji, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów dla powiatu opartego na istniejących instalacjach do unieszkodliwiania odpadów

1. Zakup środków technicznych i transportowych na potrzeby funkcjonowania składowiska odpadów przy ul. Beethovena oraz urządzeń i maszyn na potrzeby zakładu segregacji odpadów w bazie WPO lub/i na ul. Beethovena

Założono również, że w wyniku lokalnych uwarunkowań, rozpoczęcie i realizacja zadań przewidywanych do wykonania w latach 2004 – 2007 zostanie przesunięta na dalsze lata i odwrotnie.

2.3.3.9 Projektowany System Gospodarki Odpadami

W Planie Gospodarki Odpadami założono powołanie Jednolitego Systemu Gospodarki Odpadami (JSGO) stanowiącego wypełnienie prawnego obowiązku określonego w przepisach rozporządzenia. Uwarunkowania wskazane w Jednolitym Systemie...powinny być także brane pod uwagę przy wyborze sposobu realizacji celów strategicznych w gospodarce odpadami.

Jednolity System Gospodarki Odpadami

dla Wałbrzycha

uwzględniając analizy przeprowadzone na podstawie dostępnych do tego opracowania danych, System ten powinien:

Być zbudowany z instalacji pozwalających realizować całość gospodarki odpadami, czyli:

- Składowiska odpadów
- Kompostowni odpadów
- Stacji segregacji odpadów
- Spalarni odpadów

O ile pierwsze trzy wydają się być nieodzowne dla każdego systemu, o tyle realizacja spalarni powinna być szczegółowo analizowana, ponieważ jej budowa powinna być uzasadniona także ekonomicznie. Ewentualnym uzupełnieniem powyższych instalacji, (jeżeli system będzie obsługiwał duży obszar np. ok. 250 tys. mieszkańców i towarzyszyć temu będą znaczne odległości) powinny być :

- Punkty Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych
- Punkty Tymczasowego Gromadzenia i Przeladunku Odpadów

Funkcjonowanie instalacji w tym systemie powinno być poprzedzone segregacją odpadów, czyli m.in.:

- Zbieraniem odpadów wielkogabarytowych
- Zbieraniem olejów przetworzonych z gospodarstw domowych i od drobnych wytwórców
- Zbieraniem olejów transformatorowych
- Zbieraniem odpadów organicznych u źródła lub wydzieleniem ich na składowisku
- Zbieraniem tworzyw sztucznych
- Zbieraniem szkła
- Zbierania makulatury i opakowań
- Zbieraniem odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych

Pod względem finansowym system ten powinien:

- Być opłacany z dodatkowego gminnego podatku na rzecz środowiska naturalnego mogącego przyjąć nazwę „podatku śmieciowego”
- Być zorganizowany jako spółka prawa handlowego lub powinien być realizowany w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
- Generować zyski z prowadzenia działalności polegającej na odzysku i recyklingu odpadów
- Być nadzorowany przez gminę poprzez uczestnictwo w organach stanowiących i zarządzających
- Wykorzystywać wszystkie dostępne instalacje do unieszkodliwiania odpadów

Funkcjonowanie tego systemu powinno być poprzedzone, a następnie wspomagane działaniami organizacyjnymi i finansowymi organów gminy polegającymi na:

- Prowadzeniu edukacji proekologicznej wśród mieszkańców gminy
- Naliczaniem opłat za wywóz śmieci, polegającym na określeniu skalkulowanej, zryczałtowanej, miesięcznej opłacie za wywóz odpadów
- Konsekwentnym wspomaganiu finansowym ze strony gminy, ponieważ utworzenie przez nią Związku czy formuła partnerstwa publiczno-prywatnego nie zdejmuje z niej (gminy) odpowiedzialności prawnej za odpady komunalne
- Konsekwentnym wykorzystywaniu, zwłaszcza w pierwszym okresie po jego powstaniu, ale także wtedy, kiedy system nie zostanie utworzony, zapisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (art. 5, w połączeniu z art. 10)
- Działaniu zgodnym z przepisami obowiązującego prawa administracyjnego i materialnego
- Przygotowaniu organizacyjnych i technicznych podwalin pod funkcjonowanie systemu poprzez określenie w akcie prawa miejscowego, szczegółowych zasad, na których opierać się będzie gospodarka odpadami w mieście Wałbrzych po wejściu w życie Planu Gospodarki Odpadami
- Pomocy w uzyskiwaniu środków finansowych z funduszy UE przeznaczonych na ochronę środowiska, w tym także na gospodarkę odpadami
- Współpracy z jednostkami organizacyjnymi, które podejmą się prowadzenia lub utworzenia zakładów unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub poszukania rozwiązania wspólnego z innymi gminami

Powyzsza propozycja stanowi ramy, w jakich powinno się go realizować.

Głównym celem strategicznym dla miasta Wałbrzycha powinno być:

Poprawienie stanu funkcjonowania gospodarowania odpadami na terenie miasta

Cel strategiczny powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem i w zależności od trzech najbardziej istotnych uwarunkowań realizacji poprawy stanu gospodarowania odpadami w Wałbrzychu. Podział ten uzależniony jest od formuły organizacyjnej, jaką przyjmie się jako podstawowy sposób realizacji Planu. Ta formuła będzie przede wszystkim determinować kolejność wykonywania przedsięwzięć wymienionych w zadaniach krótko i długoterminowych. Zadania te można wykonać:

- Realizując je samodzielnie (w obrębie gminy i jej zakładów budżetowych)
- Realizując je w Związku Gmin
- Realizując je w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

Wszystkie realizowane zadania, bez względu na przyjętą formułę organizacyjną powinny prowadzić do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości powstających odpadów, ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania odpadów i zmianie sposobu postępowania z odpadami.

WARIANT I - Samodzielna realizacja zadań.

Kolejne kroki realizacji tego wariantu i jego uwarunkowania wyszczególniono poniżej.

- 1) Analiza ilości odpadów powstających w zabudowie wielorodzinnej i pozostałej – koszt lata 2004-2007 ok. 10 tys. PLN
- 2) Ustalenie rejonów zbierania odpadów systemem workowym, pojemnikowym i mieszanym – koszt lata 2004-2007 ok. 5 tys. PLN
- 3) Organizacja systemu zbierania odpadów komunalnych (opartego na własnym zakładzie budżetowym)- koszt lata 2004-2007 ok. 10 tys. PLN
- 4) Zakup maszyn i urządzeń do zbierania odpadów komunalnych- koszt lata 2004-2007 ok. 1300 tys. PLN
- 5) Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej na rzecz segregacji odpadów, w tym także oddzielania frakcji organicznej- koszt lata 2004-2007 ok. 45 tys. PLN
- 6) Zakup pojemników (alternatywnie worków) do systemu segregacji- koszt lata 2004-2007 ok. 300 tys. PLN
- 7) Organizacja zbiornic odpadów wielkogabarytowych, olejów, odpadów niebezpiecznych- koszt lata 2004-2007 ok. 800 tys. PLN
- 8) Rekultywacja składowiska (przygotowanie i realizacja) odpadów przy Stacyjnej (z eksploatacją uzupełniającą)- koszt lata 2004-2007 ok. 4650 tys. PLN
- 9) Rozpoczęcie rekultywacji (przygotowanie) kwatery składowiska przy ulicy Beethovena- koszt lata 2004-2007 ok. 50 tys. PLN
- 10) Budowa nowej kwatery (i dalej pozostałych kwater na składowisku Beethovena- opcjonalnie stacji segregacji odpadów)- koszt 2004-2007 ok. 1500 tys.

WARIANT II - Realizacja zadań w Związku Gmin

Kolejne kroki realizacji tego wariantu i jego uwarunkowania wyszczególniono poniżej.

- 1) Organizacja Związku Celowego dla gospodarki odpadami- koszt lata 2004-2007 ok. 20 tys. PLN
- 2) Analiza ilości odpadów powstających w zabudowie wielorodzinnej i pozostałej dla Wałbrzycha i równolegle w gminach aspirujących do Związku Celowego – koszt lata 2004-2007 ok. 40 tys. PLN
- 3) Ustalenie rejonów zbierania odpadów systemem workowym, pojemnikowym i mieszanym na terenie działalności Związku– koszt lata 2004-2007 ok. 20 tys. PLN
- 4) Zakup maszyn i urządzeń do zbierania odpadów komunalnych na terenie Związku- koszt lata 2004-2007 ok. 4000 tys. PLN
- 5) Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej na rzecz segregacji odpadów, w tym także oddzielania frakcji organicznej- koszt lata 2004-2007 ok. 120 tys. PLN
- 6) Zakup pojemników (alternatywnie worków) do systemu segregacji- koszt lata 2004-2007 ok. 800 tys. PLN
- 7) Organizacja zbiornic odpadów wielkogabarytowych, olejów, odpadów niebezpiecznych- koszt lata 2004-2007 ok. 1800 tys. PLN
- 8) Rekultywacja składowiska (przygotowanie i realizacja) odpadów przy Stacyjnej (z eksploatacją uzupełniającą)- koszt lata 2004-2007 ok. 4650 tys. PLN
- 9) Rozpoczęcie rekultywacji (przygotowanie) kwatery składowiska przy ulicy Beethovena- koszt lata 2004-2007 ok. 50 tys. PLN
- 10) Budowa zakładu utylizacji zwłok zwierzęcych- koszt lata 2004-2007 ok. 530 tys. PLN

- 11) Rozpoczęcie budowy nowych kwater na składowisku Beethovena-opcjonalnie stacji segregacji odpadów)- koszt 2004-2007 ok. 5500 tys.

WARIANT III - Realizacja zadań w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

Kolejne kroki realizacji tego wariantu i jego uwarunkowania wyszczególniono poniżej.

- 1) Analiza ilości odpadów powstających w zabudowie wielorodzinnej i pozostałej – koszt lata 2004-2007 ok. 10 tys. PLN
- 2) Ustalenie rejonów zbierania odpadów systemem workowym, pojemnikowym i mieszanym – koszt lata 2004-2007 ok.5 tys. PLN
- 3) Organizacja systemu zbierania odpadów komunalnych- koszt lata 2004-2007 ok. 10 tys. PLN
- 4) Zakup maszyn i urządzeń do zbierania odpadów komunalnych- koszt lata 2004-2007 ok. 1300 tys. PLN
- 5) Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej na rzecz segregacji odpadów, w tym także oddzielania frakcji organicznej- koszt lata 2004-2007 ok. 45 tys. PLN
- 6) Zakup pojemników (alternatywnie worków) do systemu segregacji- koszt lata 2004-2007 ok. 300 tys. PLN
- 7) Rekultywacja składowiska (przygotowanie i realizacja) odpadów przy Stacyjnej (z eksploatacją uzupełniającą)- koszt lata 2004-2007 ok. 4650 tys. PLN
- 8) Organizacja Partnerstwa Publiczno-Prywatnego- koszt lata 2004-2007 ok. 30 tys. PLN

Dla realizacji każdego z zadań inwestycyjnych związanych z gospodarką odpadami można powołać spółkę prawa handlowego, w której będą uczestniczyć (w celach nadzorczych) przedstawiciele organów gminy

Spośród trzech zaprezentowanych wariantów nie wskazano na etapie przygotowania Planu Gospodarki Odpadami żadnego, który miałby być realizowany.

2.3.4 Systemowe Rozwiązanie Gospodarki Odpadami Komunalnymi Dla Miasta Wałbrzycha

Dokument stanowił uzupełnienie Planu Gospodarki Odpadami o techniczne rozwiązanie problemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających na terenie miasta Wałbrzycha. Zaproponowane w opracowaniu rozwiązania techniczne i organizacyjne dotyczą wyłącznie miasta Wałbrzycha, jednak mogą one stanowić podstawę do stworzenia systemu ponadgminnego obejmującego również miasta i gminy ościenne.

Miasto nie prowadzi ewidencji odpadów komunalnych umożliwiającej ustalenie ich składu morfologicznego. Dla określenia masy powstających strumieni odpadów komunalnych w mieście Wałbrzychu przyjęto wskaźniki składu morfologicznego odpadów komunalnych z gospodarstw domowych przyjęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego i Planie Gospodarki Odpadami dla miasta Wałbrzycha na lata 2004 – 2007

2.3.4.1 Ogólne założenia systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Funkcjonowanie gospodarki odpadami zgodnie z założeniami winno prowadzić do realizacji podstawowego celu, jakim jest zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem odpadów.

Zgodnie z powyższymi zasadami Krajowy Plan Gospodarki Odpadami oraz Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego zakłada wyłączenie i odzysk w roku 2006 i 2010¹:

- odpadów ulegających biodegradacji – 15% (1.750 Mg) i 25% (2.900 Mg);
- odpadów z papieru – 45% (2.250 Mg) i 48% (2.520 Mg);
- odpadów kompozytowych – 20% (128 Mg) i 25% (160 Mg);
- odpadów tworzyw sztucznych – 22% (1.800 Mg) i 25% (2.050 Mg);
- odpadów szklanych – 35% (1.260 Mg) i 40% (1.440 Mg);
- odpadów wielkogabarytowych – 20% (510 Mg) i 50% (1.280 Mg);
- odpadów budowlanych – 15% (770 Mg) i 40% (2.050 Mg);
- odpadów niebezpiecznych – 15% (57 Mg) i 50% (192 Mg).

Punktem wyjścia do realizacji tych zadań jest stworzenie racjonalnego i funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami. System ten wymaga logistycznych, kompleksowych rozwiązań. Jego kompleksowość polega na zorganizowaniu gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów. W wyniku wprowadzenia selektywnej zbiórki zostają wyodrębnione poszczególne frakcje odpadów z jednoczesnym wskazaniem metod dalszego postępowania z nimi.

Funkcjonowanie gospodarki odpadami zgodnie z wymienionymi powyżej założeniami winno prowadzić do realizacji podstawowego celu, jakim jest ochrona środowiska i zmniejszenie negatywnego oddziaływania odpadów na życie i zdrowie człowieka oraz na środowisko.

Podstawę funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie miasta Wałbrzycha stanowi Plan gospodarki odpadami dla Wałbrzycha.

Określenie zasad systemu zbierania odpadów komunalnych zgodnych z przyjętym planem gospodarki odpadami i obowiązującym prawem stanowi wytyczne dla mieszkańców i działających podmiotów gospodarczych. Podstawową zasadą tworzenia systemu zbierania odpadów jest ich selektywne gromadzenie.

2.3.4.2 Organizacja systemu gospodarki odpadami dla miasta Wałbrzycha

System powinien realizować następujące założenia:

- gmina winna przejąć całkowity nadzór nad gospodarką odpadami na terenie Miasta (zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie);
- zadania z zakresu zbierania odpadów komunalnych gmina może powierzyć podmiotom gospodarczym posiadającym odpowiednie zaplecze techniczne (wydawanie zezwoleń);
- gmina może powołać podmiot odpowiedzialny za realizację zadań związanych z gospodarką odpadami (nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami, realizacja zadań z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów);

¹ W nawiasach podano masę odpadów, jaka winna być wyłączona ze strumienia odpadów komunalnych

- realizacja zadań z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów może być powierzona podmiotom gospodarczym;
- gmina winna określić jednolite górne stawki za gospodarowanie odpadami uwzględniające zróżnicowanie źródeł powstawania odpadów. Ustalona przez radę gminy wysokość opłat za usuwanie odpadów uwzględniać winna warunki powstawania odpadów (zróżnicowanie w zależności od miejsca powstawania), częstotliwość odbioru, sposób ich zagospodarowania (koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami) oraz sposób gromadzenia odpadów (gromadzenie selektywne objęte zniżką) stosując jednakowe stawki dla wszystkich mieszkańców Miasta;
- dla sprawnego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami należy zająć się kampanią na rzecz podnoszenia świadomości społeczeństwa.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa między innymi:

- sposób postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów komunalnych (ust. 1a, pkt 2);
- miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych najbliżej położone miejsca wytworzenia (ust. 1 a, pkt 5).

Przepis powyższego artykułu zakazuje wydania zezwolenia, jeżeli zamierzony przez podmiot sposób gospodarowania odpadami jest niezgodny z gminnym planem gospodarki odpadami (ust. 1c) lub cofnąć wydane zezwolenie gdy przedsiębiorca narusza warunki określone w zezwoleniu (ust. 2).

Uwzględniając powyższe regulacje prawne istnieje możliwość organizacji systemu zbierania i transportu odpadów komunalnych opartego na podmiotach gospodarczych funkcjonujących aktualnie na poniższych zasadach:

na podstawie gminnego planu gospodarki odpadami oraz założeń systemu zbiórki odpadów winny zostać opracowane zasady funkcjonowania systemu zbiórki odpadów komunalnych uwzględniające podział Miasta na obszary funkcjonalne, sposoby zbierania odpadów (selektywna zbiórka określonych odpadów według wybranego przez Miasto wariantu), częstotliwość zbiórki odpadów, wskazanie miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów (Zakład Zagospodarowania Odpadów² – ZZO lub zakłady przetwarzania odpadów);

- podmioty gospodarcze ubiegające się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie zbierania odpadów nie uzyskują takiego zezwolenie w przypadku oferowania usług niezgodnych z przyjętym przez Miasto modelem.

Zaproponowany powyżej model organizacyjny ma na celu ściśle powiązanie systemu zbierania odpadów komunalnych z funkcjonującym na terenie Miasta systemem odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Pozwala on również na ścisłą kontrolę realizacji zadań przez przedsiębiorców z możliwością cofnięcia zezwolenia przedsiębiorcy nie wypełniającego warunków zezwolenia.

Zadania z zakresu zbierania odpadów komunalnych oraz odzysku i unieszkodliwiania mogą być również realizowane przez podmioty prawa handlowego tworzone w ramach tzw. Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (PPP), zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-privatnym. PPP jest spółką gminy z prywatnym podmiotem gospodarczym, powołaną do realizacji określonych zadań. Przeważające udziały gminy decydują o uznawaniu spółki PPP jako gminnej jednostki organizacyjnej zwolnionej

² Nazwa robocza

z obowiązku posiadania zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych. Tak utworzony podmiot podlega ścisłej kontroli gminy w zakresie świadczonych usług.

Uwzględniając powyższe dla realizacji wytyczonych celów system gospodarki odpadami na terenie miasta Wałbrzycha posiadać winien nakreśloną poniżej formę organizacyjną:

- Miasto przejmie realizację zadań z zakresu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających na jego terenie lub umożliwi realizację tych zadań podmiotom gospodarczym;
- do realizacji zadań powołana zostanie jednostka organizacyjna Miasta (podmiot prawa handlowego – Zakład Zagospodarowania Odpadów) prowadzący działalność w zakresie recyklingu i unieszkodliwiania odpadów lub podmioty gospodarcze realizujące poszczególne zadania;
- podmioty gospodarcze posiadające zezwolenie na zbieranie i transport odpadów komunalnych realizować będą zadania z zakresu zbierania i transportu selektywnie gromadzonych odpadów komunalnych dostarczając je do Zakładu Zagospodarowania Odpadów lub podmiotów gospodarczych zgodnie z przyjętym modelem.

2.3.4.3 Warianty funkcjonalne systemu gospodarki odpadami

Realizacja podstawowych celów gospodarki odpadami wymaga stworzenia odpowiedniej do potrzeb i możliwości infrastruktury technicznej odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w formie Zakładu Zagospodarowania Odpadów. Funkcjonowanie Zakładu jest ściśle związane z funkcjonującym na terenie Miasta systemem zbierania odpadów komunalnych. System zbierania odpadów komunalnych rzutuje na układ technologiczny systemu odzysku i unieszkodliwiania, zaś technologia odzysku i unieszkodliwiania odpadów wymaga organizacji odpowiedniego systemu zbierania odpadów.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 27 stycznia 2001 r. o odpadach gminy winny prowadzić selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, co w praktyce oznacza odrębne gromadzenie i transport do miejsc przeznaczenia określonych frakcji odpadów. Niezależnie od zastosowanej metody zbierane selektywnie odpady opakowaniowe i surowcowe muszą być poddane procesowi podczyszczenia (usunięcia frakcji balastowych) i rozdziału gatunkowego z uwagi na wymogi recyklerów. Inne rodzaje odpadów objętych systemem zbierania selektywnego winny być przekazane do odzysku po odpowiednim ich przygotowaniu lub do unieszkodliwienia. Odpady balastowe (nienadające się do odzysku lub recyklingu) poddawane są unieszkodliwieniu na składowisku odpadów.

Uwzględniając nakreślone w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami oraz w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego limity wyłączenia frakcji nadających się do odzysku i recyklingu z odpadów komunalnych system gospodarki odpadami dla miasta Wałbrzycha może być realizowany w oparciu o poniższe warianty:

WARIANT 1

- odpady komunalne gromadzone będą selektywnie. Selektywną zbiórką objęte będą odpady makulatury, odpady tworzyw sztucznych, odpady szkła opakowaniowego, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe i odpady budowlane;
- dla zwiększenia stopnia wyłączenia frakcji przeznaczonych do odzysku odpady komunalne gromadzone selektywnie zbierane będą metodą odbioru bezpośredniego z rejonów zabudowy jednorodzinnej i metodą donoszenia w rejonach zabudowy wielorodzinnej;

- zebrane selektywnie odpady opakowaniowe i surowcowe kierowane będą do segregacji wtórnej na mechaniczno – ręcznej linii sortowniczej przeznaczonej wyłącznie na odpady zbierane selektywnie (rys.1);
- odpady ulegające biodegradacji (odpady kuchenne, odpady zielone) gromadzone będą selektywnie metodą donoszenia w oparciu o sieć pojemników specjalistycznych;
- zebrane selektywnie odpady ulegające biodegradacji wraz z odpadami zielonymi z utrzymania zieleni miejskiej i odpadami zielonymi z sieci handlowej poddawane będą procesowi kompostowania w kompostowni pryzmowej lub reaktorowej albo procesowi fermentacji;
- odpady niebezpieczne i wielkogabarytowe zbierane będą selektywnie poprzez sieć punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych i w ramach zbiórek okresowych;
- odpady budowlane przyjmowane będą w punkcie obróbki odpadów budowlanych;
- odpady komunalne gromadzone nieselektywnie oraz odpady balastowe z segregacji wtórnej odpadów opakowaniowych i surowcowych kierowane będą do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- osady ściekowe z oczyszczalni ścieków poddawane będą procesowi suszenia i granulacji z przeznaczeniem do współspalania w instalacjach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej.

WARIANT 2:

- odpady komunalne gromadzone będą selektywnie. Selektywną zbiórką objęte będą odpady makulatury, odpady tworzyw sztucznych, odpady szkła opakowaniowego, odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe i odpady budowlane;
- zebrane selektywnie odpady opakowaniowe i surowcowe kierowane będą do segregacji wtórnej na mechaniczno – ręcznej linii sortowniczej (rys. 2);
- odpady niebezpieczne i wielkogabarytowe zbierane będą selektywnie poprzez sieć punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych i w ramach zbiórek okresowych;
- odpady budowlane przyjmowane będą w punkcie obróbki odpadów budowlanych;
- odpady z gospodarstw domowych oraz inne odpady ulegające biodegradacji nie będą zbierane selektywnie;
- odpady zbierane nieselektywnie (zawierające frakcje ulegające biodegradacji) poddawane będą segregacji na linii sortowniczej wyposażonej w sito bębnowe dwusekcyjne;
- frakcja podsitowa drobna (do 40 mm) o przewadze frakcji mineralnej kierowana będzie do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- frakcja podsitowa średnia (40 – 100 mm) o dużej zawartości odpadów organicznych skierowana zostanie do procesu kompostowania w kompostowni pryzmowej lub do procesu fermentacji;
- frakcja nadsitowa (pow. 100 mm) poddana zostanie segregacji w celu wyłączenia wartościowych odpadów opakowaniowych i surowcowych; pozostałość z segregacji unieszkodliwiona zostanie na składowisku odpadów;

- osady ściekowe z oczyszczalni ścieków poddawane będą procesowi suszenia i granulacji z przeznaczeniem do współpalania w instalacjach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej.

WARIANT 3:

- komunalne odpady opakowaniowe i surowcowe zbierane będą selektywnie metodą donoszenia. Sелеktywną zbiórką objęte będą odpady makulatury, odpady tworzyw sztucznych, odpady szkła opakowaniowego, odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe i odpady budowlane;
- odpady niebezpieczne i wielkogabarytowe zbierane będą selektywnie poprzez sieć punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych i w ramach zbiórek okresowych;
- odpady budowlane przyjmowane będą w punkcie obróbki odpadów budowlanych;
- odpady zbierane nieselektywnie (zawierające frakcje ulegające biodegradacji) poddawane będą segregacji na linii sortowniczej wyposażonej w sito bębnowe dwusekcyjne;
- frakcja podsitowa drobna (do 40 mm) o przewadze frakcji mineralnej kierowana będzie do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- frakcja podsitowa średnia (40 – 100 mm) o dużej zawartości odpadów organicznych skierowana zostanie do procesu kompostowania w kompostowni pryzmowej lub do procesu fermentacji;
- frakcja nadsitowa (pow. 100 mm) odpadów zbieranych nieselektywnie poddana będzie segregacji w celu wyłączenia wartościowych odpadów opakowaniowych i surowcowych oraz frakcji niebezpiecznej i niepalnej;
- pozbawiona zanieczyszczeń frakcja nadsitowa składająca się z frakcji palnych odpadów kierowana będzie na linię produkcji paliwa alternatywnego (kod 19 12 10);
- odpady balastowe z segregacji skierowane będą do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- osady ściekowe z oczyszczalni ścieków poddawane będą procesowi suszenia i granulacji z przeznaczeniem do współpalania w instalacjach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej.

WARIANT 4 :

- odpady komunalne gromadzone będą selektywnie. Sелеktywną zbiórką objęte będą odpady makulatury, odpady tworzyw sztucznych, odpady szkła opakowaniowego, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe i odpady budowlane;
- dla zwiększenia stopnia wyłączenia frakcji przeznaczonych do odzysku odpady komunalne gromadzone selektywnie zbierane będą metodą odbioru bezpośredniego z rejonów zabudowy jednorodzinnej i metodą donoszenia w rejonach zabudowy wielorodzinnej;
- zebrane selektywnie odpady opakowaniowe i surowcowe kierowane będą do segregacji wtórnej na mechaniczno – ręcznej linii sortowniczej;

- odpady ulegające biodegradacji (odpady kuchenne, odpady zielone) gromadzone będą selektywnie metodą donoszenia w oparciu o sieć pojemników specjalistycznych;
- zebrane selektywnie odpady ulegające biodegradacji wraz z odpadami zielonymi z utrzymania zieleni miejskiej, odpadami zielonymi z sieci handlowej i odpadami z procesu przetwórstwa rolno – spożywczego poddawane będą procesowi kompostowania w kompostowni pryzmowej albo reaktorowej lub w instalacji fermentacji;
- odpady niebezpieczne i wielkogabarytowe zbierane będą selektywnie poprzez sieć punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych i w ramach zbiórek okresowych;
- odpady budowlane przyjmowane będą w punkcie obróbki odpadów budowlanych;
- odpady zbierane nieselektywnie (zawierające frakcje ulegające biodegradacji) poddawane będą segregacji na linii sortowniczej wyposażonej w sito bębnowe dwusekcyjne;
- frakcja podsitowa drobna (do 40 mm) o przewadze frakcji mineralnej kierowana będzie do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- frakcja podsitowa średnia (40 – 100 mm) o dużej zawartości odpadów organicznych skierowana zostanie do procesu kompostowania w kompostowni pryzmowej wraz z osadami ściekowymi lub do procesu fermentacji;
- frakcja nadsitowa (pow. 100 mm) poddana zostanie segregacji w celu wyłączenia wartościowych odpadów opakowaniowych i surowcowych; pozostałość z segregacji unieszkodliwiona zostanie na składowisku odpadów;
- pozbawiona zanieczyszczeń frakcja nadsitowa kierowana będzie na linię produkcji paliwa alternatywnego z frakcji palnych odpadów;
- odpady balastowe (niepalne) z segregacji wtórnej odpadów opakowaniowych i surowcowych oraz frakcja podsitowa drobna kierowane będą do unieszkodliwienia na składowisku odpadów;
- osady ściekowe z oczyszczalni ścieków poddawane będą procesowi suszenia i granulacji z przeznaczeniem do współspalania w instalacjach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej.

Przy tworzeniu wariantów systemów gospodarki odpadami uwzględniono deklaracje operatorów instalacji możliwych do wykorzystania w procesie odzysku odpadów. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej eksploatuje kotły opalane węglem wyposażone w ruszt schodkowy umożliwiający współspalanie paliwa alternatywnego z odpadów oraz współspalanie granulatu z osadów ściekowych. Uwzględniając powyższe oraz fakt ograniczonej możliwości recyklingu organicznego osadów ściekowych (kompostowanie osadów stabilizowanych beztlenowo) we wszystkich wariantach systemu założono suszenie i granulowanie osadów ściekowych z przeznaczeniem do współspalania w kotłach PEC.

Do realizacji wybrano WARIANT III.

2.3.4.4 Harmonogram budowy systemu gospodarki odpadami

Budowa zaproponowanego w niniejszym opracowaniu systemu gospodarki odpadami wymaga podjęcia niezbędnych działań:

2. Opracowanie i przyjęcie regulaminu utrzymania porządku i czystości w Mieście.
3. Podjęcie rozmów z władzami sąsiednich miast i gmin w celu stworzenia podstaw do jednolitego systemu gospodarki odpadami w ramach związku celowego lub innej formy organizacyjnej.
4. Stworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej i rozpoczęcie edukowania uczestników systemu gospodarki odpadami.
5. Wykonanie projektu budowlanego Zakładu Zagospodarowania Odpadów komunalnych:
 - a) wyłonienie wykonawcy projektu (oferta technologii odpowiednich dla systemu odzysku i recyklingu zgodnie z wyborem wariantu technicznego);
 - b) opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej zakładu zagospodarowania odpadów oraz studium wykonalności;
 - c) wykonanie projektu budowlanego wykonawczego;
 - d) uzyskanie niezbędnych uzgodnień do uzyskania zezwolenia na budowę.
6. Uzyskanie środków na realizację przedsięwzięcia Zakład Zagospodarowania Odpadów (złożenie wniosku i niezbędnych załączników).
7. Budowa systemu zbierania odpadów:
 - a) uzupełnienie potrzeb w zakresie zbierania odpadów zmieszanych – zakup i rozstawienie brakujących pojemników;
 - b) zakup i rozstawienie pojemników do selektywnego zbierania odpadów użytkowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej;
 - c) zakup worków foliowych do selektywnego zbierania odpadów użytkowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej;
 - d) stworzenie punktów odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych;
 - e) opracowanie harmonogramu zbierania okresowego odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych;
 - f) stworzenie systemu odbioru odpadów budowlanych „na telefon”;
 - g) objęcie systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych i użytkowych podmiotów gospodarczych i instytucjonalnych;

- h) akcja edukacyjna w zakresie selektywnego zbierania odpadów obejmująca wszystkich uczestników systemu gospodarki odpadami.
8. Wyłonienie wykonawcy Zakładu Zagospodarowania Odpadów:
- a) modernizacja składowiska odpadów komunalnych przy ul. Beethovena lub budowa nowych kwater składowiska;
 - b) modernizacja obiektów przeznaczonych na sortownię oraz wyposażenie w instalację i urządzenia wspomagające;
 - c) budowa obiektów na terenie oczyszczalni ścieków i wyposażenie w instalację suszenia i granulowania osadów ściekowych;
 - d) utworzenie linii recyklingu odpadów budowlanych;
 - e) budowa obiektów i wyposażenie w instalację fermentacji odpadów organicznych;
 - f) budowa hal punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych i produkcji paliwa alternatywnego oraz wyposażenie w niezbędne urządzenia i sprzęt.
9. Bieżący rozruch technologiczny oddawanych do użytku instalacji.
10. Monitorowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami zgodnie z przyjętymi założeniami.

2.3.4.5 .Założenia Systemu Zbierania Odpadów Komunalnych

W celu zapewnienia maksymalnego wyłączenia ze strumienia odpadów komunalnych frakcji surowcowych oraz gospodarczego wykorzystania odpadów proponuje się budowę systemu zbiórki odpadów komunalnych zapewniającego:

- maksymalne wyłączenie odpadów opakowaniowych i surowcowych ze strumienia odpadów komunalnych;
- maksymalne wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych odpadów ulegających biodegradacji;
- wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych i odpadów wielkogabarytowych (w tym budowlanych);
- uzyskanie wysokiego stopnia jednorodności i czystości zbieranych frakcji odpadów.

W ramach zaproponowanego systemu należy zorganizować niezależne podsystemy mające na celu zebranie i zagospodarowanie poszczególnych frakcji:

- zmieszanych odpadów balastowych przeznaczonych do unieszkodliwienia na składowisku odpadów lub segregacji;
- selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych przeznaczonych do recyklingu materiałowego;
- selektywnej zbiórki odpadów organicznych i odpadów zielonych przeznaczonych do recyklingu organicznego;

- zbiórki odpadów niebezpiecznych przeznaczonych do unieszkodliwienia specjalistycznego;
- zbiórki odpadów wielkogabarytowych przeznaczonych do recyklingu i unieszkodliwienia.

Podsystemy zbierania poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych winny być dostosowane do wybranego wariantu funkcjonalnego i zorganizowane według przedstawionych poniżej zasad:

2.3.4.5.1 Selekttywne zbieranie odpadów użytkowych

2.3.4.5.1.1 System odbioru bezpośredniego

W wariantach systemu gospodarki odpadami przyjmuje się zorganizowanie systemu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i surowcowych zróżnicowanego dla różnych typów zamieszkania. System ten zakłada zbieranie odpadów makulatury, tworzyw sztucznych i szkła opakowaniowego.

Zakłada się, że:

- w rejonach zabudowy wielorodzinnej prowadzenie zbierania odbywać się będzie metodą „segregacji u źródła” z podziałem na poszczególne ich rodzaje. Do gromadzenia odpadów stosowane będą pojemniki 1100 litrowe na surowce wtórne. Pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów ustawione będą w bezpośrednim sąsiedztwie pojemników na zmieszane odpady balastowe tworząc punkty gromadzenia odpadów;
- w zabudowie jednorodzinnej do zbierania wyselekcjonowanych odpadów będą służyły worki foliowe dostępne dla poszczególnych posesji;
- w najbardziej uczęszczanych punktach Miasta (targowiska, centra handlowe, obiekty sportowe, szkoły) funkcjonować winien uzupełniający system zbierania odpadów oparty na pojemnikach specjalnych wielkopojemnościowych.

2.3.4.5.1.2 System donoszenia

W wariantcie przyjętym do realizacji systemu gospodarki odpadami selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i surowcowych odbywać się będzie systemem „donoszenia” opartym na pojemnikach wielkopojemnościowych (np. 1,5 m³ typu dzwon). Pojemniki na odpady opakowaniowe i surowcowe ustawione winny być w miejscach ogólnie dostępnych (np. na ulicy) tworząc zbiorcze punkty zbierania odpadów (ZPZO). Przyjmuje się, że jeden ZPZO przeznaczony będzie do obsługi ok. 300 mieszkańców.

2.3.4.5.1.3 System dwupojemnikowy

W powyższym systemie do selektywnego zbierania odpadów stosowane są dwa pojemniki:

- pojemnik na odpady tzw. suche przeznaczony do zbierania wysortowanych odpadów opakowaniowych i surowcowych. W pojemniku gromadzone są odpady opakowaniowe z makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, metali i opakowania wielomateriałowe oraz odpady włókiennicze. Stosowane winny być pojemniki 1100 litrowe w rejonach zabudowy wielorodzinnej i pojemniki 240 lub 360 litrowe w rejonach zabudowy jednorodzinnej. Każdy pojemnik w rejonach zabudowy wielorodzinnej przeznaczony będzie do obsługi ok. 50 mieszkańców, zaś pojemnik 240 litrowy stanowić będzie wyposażenie każdej nieruchomości jednorodzinnej.

Rozdzielenie strumienia odpadów na poszczególne rodzaje następuje na linii sortowniczej;

- pojemnik na tzw. odpady pozostałe przeznaczony do zbierania pozostałych odpadów komunalnych – odpady mineralne, odpady paleniskowe, odpady ulegające biodegradacji. Winny być tu stosowane pojemniki 1100 litrowe w rejonach zabudowy wielorodzinnej i pojemniki 110 litrowe w rejonach zabudowy jednorodzinnej. Pojemniki stanowiąc będą wyposażenie systemu według kryteriów podanych powyżej. Tak zebrane odpady poddawane są rozdziałowi na sicie bębnowym i poddawane segregacji na linii sortowniczej lub kierowane do unieszkodliwienia na składowisku.

2.3.4.5.2 Odpady ulegające biodegradacji

Celem funkcjonowania systemu jest wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych określonej w planie masy frakcji ulegającej biodegradacji dla poddania jej procesowi recyklingu organicznego w sposób zapewniający osiągnięcie najlepszych efektów ekologicznych i ekonomicznych.

W związku z tym:

- zbieranie odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych w rejonach zabudowy wielorodzinnej prowadzone będzie metodą donoszenia. Odpady będą gromadzone w specjalistycznych pojemnikach o pojemności 240 litrów, ustawionych w pobliżu pojemników na inne rodzaje odpadów. Zebrane odpady organiczne będą trafiały do instalacji recyklingu organicznego działającej w ramach Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów. Jeden pojemnik przeznaczony winien być do obsługi 100 mieszkańców;
- zbieranie odpadów ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych w rejonach zabudowy jednorodzinnej prowadzone będzie metodą donoszenia. System zbierania wiązać się będzie z organizacją punktów gromadzenia tej grupy odpadów zlokalizowanych w wyznaczonych miejscach (np. na ulicach) wyposażonych w pojemniki specjalistyczne o pojemności 140 l. Jeden pojemnik przeznaczony winien być do obsługi ok. 50 mieszkańców;
- w rejonach zabudowy jednorodzinnej odpady komunalne ulegające biodegradacji mogą być zbierane metodą odbioru bezpośredniego. Budowa takiego systemu zbierania wymagać będzie wyposażenia każdej nieruchomości w indywidualny pojemnik typu biotainer opróżniany nie rzadziej niż co 14 dni;
- odpady zielone z pielęgnacji i utrzymania zieleni (trawa, gałęzie) będą dostarczane bezpośrednio do instalacji recyklingu organicznego przy Zakładzie Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów.

Źródłem odpadów ulegających biodegradacji mogą być również placówki handlowe, hotele, restauracje i zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego. Powstające tam odpady ulegające biodegradacji dostarczane będą bezpośrednio do instalacji recyklingu organicznego.

2.3.4.5.3 Zbieranie zmieszanych odpadów komunalnych

W zależności od rodzaju zabudowy zmieszane odpady balastowe będą zbierane w następujący sposób:

- w systemie „odbioru bezpośredniego” w rejonach zabudowy jednorodzinnej w oparciu o pojemniki 110- lub 120-litrowe;
- w systemie „donoszenia” w rejonach zabudowy wielorodzinnej w oparciu o pojemniki 1100-litrowe;
- w celu stworzenia odpowiedniej sieci miejsc gromadzenia odpadów;
- pojemniki 110- lub 120-litrowe stanowiąc będą indywidualne wyposażenie każdej posesji jednorodzinnej na terenie Miasta;
- z uwagi na zróżnicowanie wielkości rodzin istnieje możliwość zróżnicowania wielkości stosowanych pojemników stosując wskaźnik 60 litrów/mieszkańca;
- w zabudowie zwartej wielorodzinnej pojemnik 1100-litrowy będzie przeznaczony do obsługi ok. 50 mieszkańców;
- stworzona sieć miejsc gromadzenia odpadów winna zapewnić odpowiednią częstotliwość opróżniania pojemników. Zaleca się, aby pojemniki na zmieszane odpady komunalne opróżniane były nie rzadziej jak raz na dwa tygodnie w okresach zimowych oraz raz na tydzień w okresach letnich.

2.3.4.5.4 Odpady wielkogabarytowe

Celem funkcjonowania systemu jest wyłączenie ze strumienia odpadów komunalnych frakcji wielkogabarytowej przeznaczonej do recyklingu i unieszkodliwienia zgodnie z założeniami planu.

Odpady wielkogabarytowe winny być zbierane w czasie okresowych zbiórek oraz w punktach zbierania odpadów (PZO).

Okresowe zbiórki na terenie Miasta będą prowadzone kwartalnie według przyjętego harmonogramu. Zbiórce podlegać będą te odpady, które ze względu na swoje rozmiary nie mogą być zbierane w standardowe pojemniki. W czasie tych zbiórek odbierane będą odpady wielkogabarytowe tylko z gospodarstw domowych. W ulotkach informacyjnych rozdawanych mieszkańcom będą określone typy odbieranych odpadów oraz od kogo będą odbierane.

Stworzone zostaną również możliwości pozbywania się tej grupy odpadów przez mieszkańców w okresach pomiędzy zbiórkami okresowymi. W wyznaczonych punktach Miasta zorganizowane winny być miejsca odbioru odpadów wielkogabarytowych. Zlokalizowane tu winny być również pojemniki wielkopojemnościowe (kontenery) przeznaczone do gromadzenia odpadów opon. Z uwagi na obowiązek odbioru zużytych opon przez podmioty prowadzące ich sprzedaż w punkcie przyjmowane będą wyłącznie opony od mieszkańców. Odbiór zużytych opon od podmiotów gospodarczych będzie możliwa na zasadach odpłatności

2.3.4.5.5 Odpady budowlane

Stworzony winien być odrębny system zbierania odpadów budowlanych z gospodarstw domowych polegający na:

- gromadzeniu odpadów budowlanych przez mieszkańców w pojemnikach małopojemnościowych (np. 240 lub 360 litrów) dostarczanych przez firmę komunalną na zgłoszenie;
- odbiorze zgromadzonych odpadów przez firmę wywozową i ich transporcie do punktu przetwarzania odpadów budowlanych w ZZO.

2.3.4.5.6 Odpady niebezpieczne

Zgodnie z założeniami system zbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych będzie nadzorowany i koordynowany przez Miasto. Technicznymi aspektami (okresową zbiórką, wywozem i unieszkodliwianiem) zajmować się będzie specjalistyczna firma posiadająca odpowiednie zezwolenia, z którą zostanie podpisana umowa na świadczenie tego typu usług na terenie Miasta.

Odpady niebezpieczne pochodzące z gospodarstw domowych na terenie Miasta będą zbierane w trakcie okresowych zbiórek oraz w Punktach Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych³ zlokalizowanym na terenie Miasta. Założenia funkcjonalne takiego punktu są następujące:

- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych (problemowych) powstających tylko w gospodarstwach domowych;
- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych (problemowych) tylko od mieszkańców Miasta (po przedstawieniu dowodu zamieszkania), w ilościach zużywanych w gospodarstwach domowych;
- przyjmowanie odpadów problemowych będzie bezpłatne;
- wyposażenie Punktu stanowić będą odpowiednie pojemniki i zasieki na poszczególne rodzaje odpadów;
- godziny otwarcia Punktu będą szczegółowo określone, a informacja o sposobie i zakresie przyjmowanych odpadów przekazana zostanie wszystkim mieszkańcom gmin;
- w Punkcie będzie prowadzona szczegółowa ewidencja przyjmowanych odpadów.

Prowadzenie punktu zbierania odpadów niebezpiecznych wymaga uzyskania zezwolenia starosty.

Na terenie Miasta powstać winny również punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych umożliwiające zbiórkę baterii, akumulatorów i przeterminowanych leków wyposażone w odpowiednie pojemniki. Stanowić je będą pojemniki specjalistyczne przeznaczone do gromadzenia określonego rodzaju odpadu. Rozstawione pojemniki posiadać będą odpowiednią konstrukcją zapobiegającą ich opróżnianiu przez osoby niepowołane. **Pojemniki do zbiórki tego typu odpadów ustawione będą w punktach (sklepy), gdzie można nabywać pełnowartościowe produkty tego typu (sklepy elektrotechniczne, apteki).** Ilość niezbędnych pojemników do gromadzenia wymienionych powyżej odpadów uzależniona będzie od ilości miejsc sprzedaży produktów pełnowartościowych.

2.3.4.5.7 System Odzysku I Unieszkodliwiania Odpadów

³ Tworzenie gminnych punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych wynika z założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

WARIANT 3:

- sortownia mechaniczno – ręczna wyposażona w sito bębnowe przeznaczona do segregacji wtórnej odpadów opakowaniowych i surowcowych zbieranych selektywnie oraz segregacji odpadów zbieranych nieselektywnie;
- kompostownia pryzmowa przeznaczona do kompostowania frakcji podsitowej średniej oraz osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków i odpadów zielonych z utrzymana zieleni miejskiej
- lub
- instalacja fermentacji przeznaczona do prowadzenia procesu fermentacji frakcji podsitowej średniej, odpadów zielonych z utrzymania zieleni miejskiej i odpadów ulegających biodegradacji z przemysłu i handlu;
- linia produkcji paliwa alternatywnego przeznaczona do przygotowania frakcji palnych z odpadów komunalnych do przetworzenia na paliwo alternatywne;
- linia demontażu odpadów wielkogabarytowych przeznaczona do rozdziału na elementy składowe odpadów wielkogabarytowych zbieranych selektywnie;
- linia zagospodarowania odpadów budowlanych wyposażona w kruszarkę, przenośnik z separatorem magnetycznym i przesiewacz;
- instalacja suszenia i granulowania osadów ściekowych przeznaczona do przygotowania osadów ściekowych do współspalania w instalacjach PEC;
- składowisko odpadów przeznaczone do unieszkodliwiania drobnej frakcji mineralnej i odpadów balstowych z segregacji odpadów.

2.3.5 Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Miasta Wałbrzych

Zgodnie z zapisami art. 14 ust.12a ustawy o odpadach (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628) sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej „okresem sprawozdawczym” i są przygotowywane przez organ wykonawczy gminy – z realizacji planu gminnego.

Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego. Tak więc w przypadku miasta Wałbrzycha powinien obejmować okres od dnia 30 grudnia 2004 roku do dnia 29 grudnia 2006 . Jednak ustawa z dnia 29 lipca 2005 r.o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1458) przewidziała w art. 9 iż Pierwsze sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarki odpadami po wejściu w życie ustawy obejmuje okres od dnia uchwalenia pierwszego planu gospodarki odpadami do dnia 31 grudnia 2006 r. czyli powinno być przedłożone w terminie do 31 marca 2007r.

Należy przyjmować iż intencją ustawodawcy było to ażeby ocenę realizacji obowiązującego planu gospodarki odpadami co zapisano w par.5, ust.1 pkt. 2 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U.03.66.620) oparto na Sprawozdaniu z Realizacji Planu Gospodarki Odpadami.

3 Kierunki gospodarki odpadami przyjęte w Polityce Unii Europejskiej

Podstawowe zasady polityki

Traktat Rzymski, z późniejszymi zmianami zapewnia polityce w dziedzinie ochrony środowiska miejsce wśród oficjalnych zasad polityki Wspólnoty Europejskiej i przypisuje jej trzy cele:

- zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska;
- przyczynianie się do ochrony zdrowia ludzkiego;
- zapewnienie rozsądnego i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.

Postanowiono, że poczynania Wspólnoty odnoszące się do ochrony środowiska powinny opierać się na działaniu zapobiegawczym, przyznawaniu pierwszeństwa usuwaniu podstawowych zagrożeń dla środowiska oraz uznaniu zasady, że zanieczyszczający płaci.

W każdym przypadku podstawową zasadą wszelkich działań we powinno być unikanie wytwarzania odpadów oraz zmniejszanie ich ilości i szkodliwości.

Wymagania ochrony środowiska (a tym samym również wchodzące w ich zakres gospodarowanie odpadami) powinny stanowić składową część polityki Wspólnoty w innych dziedzinach.

Pierwsza zasada strategii: zapobieganie

Zapobieganie powstawaniu odpadów jest pierwszą zasadą europejskiej strategii w dziedzinie odpadów, w tym:

- **Zapobieganie poprzez technologie**

Doskonalenie procesów wytwarzania, nie przysparzających zanieczyszczeń, podczas których powstaje niewiele odpadów lub nie ma ich wcale.

- **Zapobieganie poprzez produkty**

Produkty wprowadzane na rynek, podczas wytwarzania, użytkowania i końcowego usuwania, w możliwie najmniejszym stopniu przyczyniały się do zwiększenia ilości lub szkodliwości odpadów albo do powstania zanieczyszczeń. Kampania "czystych produktów" musi angażować wytwórców i projektantów produktów na równi z konsumentami, wytwórcami odpadów.

Druga zasada: recykling i powtórne wykorzystanie odpadów

Instytucjonalne wspieranie recyklingu odpadów i ich powtórne wykorzystanie powinno następować przez:

- prace badawczo-rozwojowe prowadzone w dziedzinie technologii powtórnego wykorzystania i recyklingu,
- optymalizację systemów zbierania i segregowania (zbieranie selektywne, segregowanie elektromechaniczne itp.),
- zmniejszanie kosztów zewnętrznych powtórnego wykorzystania i recyklingu odpadów,
- tworzenie rynków zbytu dla produktów wytwarzanych w procesie powtórnego wykorzystania i recyklingu.

W odniesieniu do poszczególnych sektorów gospodarki Wspólnota ustaliła już wiele systemów recyklingu olejów odpadowych, makulatury, opakowań po napojach i zużytych baterii.

Trzecia zasada: optymalizacja ostatecznego usuwania

Odpady, których nie można powtórnie wykorzystać, ani poddać recyklingowi z konieczności muszą być usunięte; w zasadzie oznacza to ich składowanie.

Składowanie, które w rezultacie staje się ostatecznym przeznaczeniem pozostałości z innych procesów obróbki odpadów, musi odpowiadać rygorystycznym normom w zakresie:

- wyboru lokalizacji,
- budowy obiektu,
- eksploatacji obiektu,
- wstępnej obróbki składowanych odpadów,
- rodzaju przyjmowanych odpadów,
- nadzoru po zamknięciu obiektu.

Czwarta zasada: regulacje dotyczące przewozów

W zakres rozporządzenia wchodzi następujące zagadnienia:

- przesyłanie odpadów pomiędzy państwami członkowskimi oraz transport do państw spoza Wspólnoty,
- eksport odpadów z Unii przeznaczonych do usuwania lub odzysku do krajów Afryki, Pacyfiku i Karaibów,
- import odpadów do Unii zarówno do usuwania jak i odzysku,
- tranzyt odpadów z krajów nie należących do Unii poprzez terytorium Unii zarówno w celu usunięcia, jak i odzysku w kraju nie będącym członkiem Unii.

Piąta zasada: działania naprawcze

Badania dotyczące rekultywacji miejsc, na których są porzucone składowiska objęte zostały na lata 1989 - 1992 programem STEP (Science and Technology for Environmental Protection).

W założeniach programu ACE wsparcie finansowe może być udzielone przedsięwzięciom pilotażowym w zakresie nowych technik wykrywania, oznaczania i rekultywacji terenów zanieczyszczonych. Komisja wprowadziła również możliwość partycypowania w kosztach rekultywacji opuszczonych terenów przemysłowych na obszarach o podupadającym przemyśle, czyniąc z tego jedną z wytycznych w polityce regionalnej Wspólnoty.

Wprowadzanie w życie prawa Wspólnoty

Podstawową gwarancją dobrego gospodarowania odpadami jest stosowanie się do dyrektyw Wspólnoty w tej dziedzinie.

Komisja Europejska będzie czuwała nad prawidłowym stosowaniem dyrektyw przez państwa członkowskie i oceniała czy wywiązują się one z obowiązku przygotowania planów usuwania odpadów oraz składania sprawozdań dotyczących realizowania tych planów. Należy śledzić nie tylko ustawodawstwo państw członkowskich, lecz również przestrzeganie postanowień Wspólnoty w praktyce na szczeblu krajowym. Tego rodzaju kontrola jest jedyną gwarancją prawidłowego funkcjonowania zasad Wspólnoty w interesie ochrony środowiska.

Gospodarowanie odpadami we Wspólnocie bez granic wewnętrznych

Usuwanie odpadów zoptymalizowane jest tylko przez wybranie najlepszych systemów usuwania oraz przez precyzyjne kierowanie kanałami, którymi odpady trafiają do tych systemów. Szczególną uwagę należy zwrócić na zasady rządzące przesyłaniem odpadów w obrębie Wspólnoty oraz eksportowaniem odpadów poza Wspólnotę.

Przesyłanie odpadów przed usunięciem

Usuwanie w obrębie Wspólnoty

Gospodarowanie odpadami pociąga za sobą dużą liczbę transakcji handlowych, niezależnie od tego czy odpady mają być ostatecznie usuwane, czy poddane przeróbce w celu odzyskania surowców. Uwzględniając szczególny charakter odpadów Wspólnota opracowała

już pod względem prawnym zbiór zasad mających na celu nie tylko usuwanie lub przetwarzanie odpadów w sposób zgodny z zasadami ochrony środowiska, ale także kontrolowanie ich przesyłania.

Ze względu na te uwarunkowania ekologiczne, ekonomiczne i społeczno-polityczne, potrzebny jest rozwój sieci zakładów ostatecznego usuwania odpadów, tak aby cała operacja (zbieranie, transport i usuwanie) nie powodowała nierównomiernego rozmieszczenia zakładów w obrębie jednych obszarów, pozostawiając inne zbyt słabo wyposażone.

W celu osiągnięcia takiego rozwoju określono regulacje, które zapewniłyby w miarę możliwości usuwanie odpadów w najbliższej położonych zakładach przy użyciu odpowiednich technologii gwarantujących wysoki poziom ochrony środowiska i zdrowia publicznego.

Wejście w życie takiej zasady w żadnym razie nie może prowadzić do sytuacji monopolistycznej.

"Najbliższy zakład" nie musi w każdym przypadku oznaczać "bliski". W celu osiągnięcia najlepszego rozmieszczenia zakładów, należy uwzględnić wymagania i możliwości obróbki. Na przykład, rozmieszczenie zakładów przyjmujących odpady komunalne nie może być takie samo, jak zakładów usuwania chemicznych odpadów zawierających związki chlorowcopochodne.

Odmierna sytuacja wystąpi wtedy, gdy odpady będą poddawane recyklingowi przez odbiorcę. Posiadacz odpadów musi zapłacić za ich ostateczne usunięcie. W przypadkach kiedy odpady są przeznaczone do recyklingu, posiadacz odpadów otrzymuje zapłatę od zajmującego się recyklingiem.

Powoduje to, że odpady przeznaczone do recyklingu stają się częścią produktywnego obiegu gospodarczego, a odpowiedzialnym za gospodarkę odpadami trzeba zapewnić dostęp do tych firm, które mogą prowadzić recykling w sposób najbardziej skuteczny, z uwzględnieniem wymagań rynku. W żadnych okolicznościach skuteczność ta nie może zagrażać środowisku lub zdrowiu ludzkiemu. Tym, którzy zajmują się działalnością związaną z odpadami, nie można pozwalać na odstępowanie od recyklingu odpadów, które są do tego przeznaczone. W celu zachęcenia do recyklingu odpadów, który stanowi jeden z priorytetów Wspólnoty w tej dziedzinie gospodarki, muszą działać zasady swobodnej konkurencji, przy założeniu, że przesyłanie odpadów będzie kontrolowane i realizowane na podstawie umowy pomiędzy posiadaczem odpadów a prowadzącym recykling, przy czym oba podmioty muszą być zarejestrowane i zatwierdzone.